

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XVI.

V Ljubljani, aprila 1899.

4. zvezek.

Velikonočna nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XV.

Jezusa iščete Nazareškega križanega;
vstal je, ni ga tukaj. Mark. 16, 6.

Zopet nam je zasvetil veseli velikonočni praznik. Ganljiva je misel, da enako, kakor mi, obhajajo po vesoljnem svetu vsi vneti katoličani ta vzvišeni praznik; še bolj nas gane, če se v duhu preselimo še v pretekle čase in pomislimo, da so enako, a le še bolj navdušeno, ker so bili svetejši, od nekdanji vsi katoliški kristijani z veliko radostjo obhajali današnji praznik. Tudi to mora kolikor toliko v nas množiti gorečnost, če vpoštevamo, da se je velikonočni praznik praznoval že v stari zavezi, seveda iz drugačnega namena. Prav posebno pa je koristno danes, ko obhajamo častitljivo vstajenje Jezusovo, da pomislimo, kako je isti Jezus Kristus, ko je še živel, obhajal velikonočni praznik. Iz Jezusove mladosti skoro ne izvemo iz sv. pisma drugčega, kakor ono ganljivo opisovanje, kako je obhajal veliko noč, ko je bil dvanajst let star. Tudi sem vam svoječasno omenil, da so velike noči v Kristusovem javnem delovanju nekake postojanke, po katerih razlagalci razvrščujejo njegove nauke in čudeže ter naštevajo, kaj se je posebno znamenitega godilo od prve do druge velike noči, kaj od druge do tretje in kaj slednjič od tretje do četrte, ko je naš Zveličar umrl in tretji dan veličastno vstal od mrtvih. V resnem postnem času smo nekoliko prestopili navadno vrsto svojega premišljevanja o Kristusovem življenju in delovanju, ker smo se hoteli bolj ozirati le na njegovo trpljenje. Zato vas pa sedaj pozivljam tem nujniše,

da zvesto in trudoljubno premišlujete z menoj še nadalje po vrsti Kristusovo življenje, učenje in delovanje. Do sedaj smo si natančneje ogledali njegovo sveto detinstvo in kar je ž njim v zvezi, potlej njegov pričetek v javnem delovanju, kot nekakšno pripravo pred prvo veliko nočjo, njegovo prvo delovanje v Jeruzalemu in v okolici po Judeji ter njegovo vrnitev na Galilejsko, danes pa premišljujmo njegov nastop v Galileji in sicer ozdravljenje sina kraljevega uradnika, učitev v nazareški shodnici in izgnanje hudobnega duha iz obsedenca v Kafarnavmu. Naj bi bilo v slavo Bogu, nam pa v veliko dušno korist.

I. V pogovoru pri Jakopovem vodnjaku po odhodu Samarijanke je Jezus tudi rekel apostolom, da bo čez štiri mesece žetev. Iz tega sklepajo nekateri razlagalci, da je bilo decembra meseca takrat, ko je Jezus šel skoz Samarijo, ker žetev se je pri Judih pričela o veliki noči. Po tej razlagi bi se bil torej Jezus mudil v Jeruzalemu in po Judeji okrog osem mesecev po prvi veliki noči svojega javnega delovanja; pa evangelisti nam niso vsega natanko opisali; tudi si moramo misliti, da Zveličar zlasti v začetku ni kar dan na dan učil in čudežev delal, marveč le takrat in tam, kjer je bila prilika in potreba.

Iz Samarije je šel Jezus s svojimi učenci na Galilejsko, in sicer najprej v mesto Kano, kjer je bil storil prvi čudež. In zopet sedaj je storil čudež, ki je posebno zarad tega znamenit, ker ga je storil neprisotnemu bolniku, iz daljave, in nam svedoči, da Jezusova božja moč je vseobsežna, povsod delujoča, neomejena. Bilo je pa tako-le:

V Kafarnavmu je živel mož po imenu Chuza in njegova žena je bila Johana. Bil je višji uradnik kralja Heroda, menda oskrbnik njegovega imetja; evangelij ga imenuje kraljiča (regulus) — vsekako je bil jako imenitna oseba v mestu. Je-li bil Jud ali pagan, se ne vé, pač pa se kaže, da se je močno zanimal za Jezusa že ob njegovem prvem prihodu v Kafarnavm in da je pazno zasledoval poročila o njegovem delovanju v Jeruzalemu in po Judeji. Temu možu sin zboli in sicer zelo nevarno; bržkone je bil njegov edinec in zato sta oče in mati v velikih skrbeh. K sreči pa izvé, da se je Jezus povrnil iz Judeje v Galilejo, zato brž hiti k njemu; mati pa ostane doma pri ljubljenem Sinu. Morda je bil namenjen v Nazaret ali še dalje, a našel je Jezusa že v Kani, ki je kakih osem ur oddaljena od Kafarnava, in ga prosi, naj pride in ozdravi

njegovega Sina. Jezus mu reče: *Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.* S temi besedami hoče Jezus poskušati njegovo vero, ob enem pa mu očita, kako da tak mož, kakor Chuza, pa še čudežev pričakuje; čudeži so za neverne ljudi, kdor ne veruje, naj ne pričakuje čudežev. Videti je pa, da so te besede bolj veljale Judom sploh, kakor njemu samemu.

Oče pa se po tem ugovoru ne dá premagati, marveč ponovi svojo prošnjo in prosi še pristrčneje: *Gospod, pojdi (doli), predno umrje moj sin!* K tej nujni prošnji hoče reči, da ga je nagnila le ljubezen do sina, ne pa dvom in nevera. In Jezus mu veli: *Idi, tvoj sin živi* (t. j. je že ozdravel).

Pri Jezusovih čudežih opazujemo vse povsod namen vero vzbuditi ali pa utrditi. Pri vsaki taki prošnji je Jezus poskusil vero prosilčevo. Včasih je bila preskušnja pred uslišanjem, včasih potlej. Tukaj je bila potlej. Jezus je že storil čudež, sin je doma že zdrav; a sedaj naj oče veruje kar na golo besedo; kdo drugi bi bil morda odgovoril: »O Gospod, imej usmiljenje in daj mi kako znamenje, da je uslišana moja prošnja!« ali pa bi bil še nadaljeval svojo željo, da naj gre Jezus k bolniku, češ, da sama tolažilna beseda mu ne zadostuje. Toda prošnjik je vrlo dobro prestal poskušnjo: veroval je Jezusovi besedi in šel. Že med potjo mu pridejo hlapci naproti z veselo novico: *Tvoj sin živi!* Tedaj jih vpraša po uri, ob kateri mu je odleglo. Hlapci mu odgovoré: *Včeraj ob sedmi uri ga je pustila mrzlica.* Tedaj je spoznal oče, da je bila prav tista ura, ko mu je rekel Jezus: *Pojdi, tvoj sin živi.* In veroval je on in vsa njegova hiša.

Kana, kakor sem že rekel, je oddaljena od Kafarnayma kakih osem ur in pot je semtertja strma in težavna ter gre po ovinkih. Ako je Chuza dobro jahal, je pač prišel okrog poldne do Kane, a nazaj ni mogel isti dan, posebno ker o pozni uri (zlasti po zimi) ni bilo lahko, pa tudi nevarno. Torej pride še-le drugi dan domov. Ko bi bili hlapci iz naših krajev, bi ne bili rekli: »Včeraj ob sedmi uri popoldne ga je pustila mrzlica,« ker pri judih so šteli posebej dnevne ure in ponočne posebej, ne pa kakor pri nas, od polnoči do polnoči. Kadar je pri nas poldne, je bila tam šesta ura.

Ta čudež je zato tako znamenit, ker ga je storil Jezus iz daljave. Obudimo ob tem živo vero v Jezusovo božje veličanstvo in nikar ne pozabimo, da živi med nami v tabernaklu še vedno isti Jezus, ki hoče in more pomagati v slehrni stiski. Chuza in

njegova žena sta že poprej verovala v Jezusa, a le bolj sama zase, na tihem; sedaj pa sta glasno spoznavala in oznanjala svojo vero ter zahtevala isto od vseh, kar jih je bilo pri hiši. In kako stanovitni so bili v veri, nam kaže sporočilo sv. Luka, ki pravi, da je bila njegova soproga med onimi pobožnimi galilejskimi ženami, ki so Jezusa spremljale in mu stregle iz svojega premoženja. (Luk. 8, 3.) Danes zjutraj je bržkone bila tudi med onimi ženami, ki so na vse zgodaj šle k grobu, da bi nadomestile, česar niso utegnile storiti veliki petek, — da bi po judovski šegi počastile Jezusovo mrtvo truplo, ter je spoštljivo mazilile z dišečimi mazili.

Ne morem si kaj, da bi pri tej priliki ne omenil, kako dobro je za človeka, če mu Bog pošlje kako britkost ali težavo. To nas takorekoč prisili, da začnemo misliti na Boga, se ozirati proti njemu. V sreči ga tako radi pozabimo. Nesreča nas stori ponižne; kako ponižno se bliža Jezusu tako imeniten uradnik! Priganja nas k delavnosti: kako dolgo pot stori dela ne tako vajeni kraljič! Nesreča nam blaži srce; osobito utrjuje vero in zaupanje. Nesreča nas stori tudi hvaležne in goreče. Dobri mož pridobi za Jezusa vso hišo in z ženo vred pospešuje kar le moč božjo reč.

II. Iz Kane je šel Jezus še v druge kraje in je oznanoval evangelij božjega kraljestva, govoreč: *Čas se je dopolnil in božje kraljestvo se je približalo. Spokorite se in verujte evangeliju!* — Natančneje nam pa evangelij ne pové, kje so bili ti pričetni govori in tudi nadaljne vsebine nam ni sporočil; pač pa pristavi temu splošnemu sporočilu te-le besede: *In glas o njem se je razširil po vsej deželi in vsi so ga častili.* Vendar kmalu se je pokazala neka jako neprijetna izjema, hudo nasprotstvo, in sicer v Jezusovem domačem mestecu — v Nazaretu.

Prišel je bil namreč Jezus tudi v Nazaret, v ono mestoce, kjer je preživel večino svojega življenja. Po svoji navadi gré v soboto v shodnico. Shodnice so bile zidane navadno na kakem vzvišenem ali vsaj bolj vidnem kraju. V njih je bil poseben prostor za ljudstvo, in poseben kraj za onega, ki je bral in govoril. Soboto so Judje praznovali v spomin, da je Bog počival sedmi dan po stvarjenju, v hvaležni spomin na rešenje iz Egipta in da so se vspeodbujali v upanju na prihodnjega Zveličarja. Opravljale so se najprej temu primerne molitve, potlej pa je bilo še dvojno branje in razlaganje: najprej oddelek iz Mozesovih bukev, potlej iz prerokov. Za bralce in razlagalce so radi vsprejemali kakega tujega učenika postave, pismouka, ki je bil ravno na popotovanju. Tako je bilo

tudi tukaj v Nazaretu. Ko so bile končane običajne molitve ter prebrana in razlagana Mojzesova postava, je Jezus vstal, da bi bral. In dajo mu knjigo (listino) Izaija preroka. Ko je odprl knjigo, najde mesto, kjer je bilo pisano: *Duh Gospodov je nad menoj; zato me je mazilil in me poslal oznanjevat evangelij ubogim, ozdravljat potrta srca, oznanjat jetnikom izpuščenje in slepim pogled, dajat zatiranim prostost, razglaševat prijetno leto Gospodovo in dan povračila.* Sedaj zapre knjigo, jo dá nazaj služabniku in sede, ker so učenci sedé govorili ljudstvu. Vseh očij v shodnici so bile nanj obrnjene. On pa začne govoriti in pravi: *Danes se je spolnilo to pismo v vaših ušesih.* In vsi so mu pričali in se čudili milobi besedij, ki so prišle iz njegovih ust in so govorili: *Ali ni ta sin Jožefov?*

Govora samega pa nam niso sporočili evangelisti, marveč le to so pristavili, kakšen vtisek je imel govor pri poslušalcih. Čudilo se je vse lepoti in prijetnosti govora in spretnosti govornikovi. Le to jim ni šlo v glavo, kako bi mogel tako govoriti Jezus, o katerem so vedeli, da ni hodil v nikakoršne sole, marveč je bil ves čas kakor preprost delavec v delavnici Jožefovi: od kod torej ta neslišana spretnost — moč govorniška!?

Ali samo čuditi se govorniku, to še ni zadosti, treba je vsebino vsprejeti in se po nji ravnati. In ravno tega ni bilo pri Nazarenčanih, katerim je Jezus v srce videl. Zato drugače obrne drugi del svojega govora ter nadaljuje: *Porečete mi oni pregovor: »Zdravnik ozdravi samega sebe!« One velike reči, o katerih smo slišali, da so se godile v Kafarnavmu, stori tudi tukaj v domačem mestu!* On pa nato reče: *Resnično vam povem: noben prerok ni prijeten v svoji domovini. V resnici vam rečem: Veliko vdov je bilo v Izraelu v dneh Elijevih, ko je bilo nebo zaprto tri leta in šest mesecev, ter je nastala velika lakota po vsej deželi; a k nobeni izmed njih ni bil poslan Elija, marveč le k vdovi v Sarepto v Sidonski pokrajini. In veliko gobovih je bilo v Izraelu za časa Elija preroka, a nobeden izmed teh ni bil očiščen, marveč Naaman Sirec.*

Nazarenčani so se le čudili Jezusu, a verovati niso hoteli. Jezus jim razodeva, da to vé in dokaže jim z dvema pregovoroma, ki ju stavi drugi proti drugemu, da svojo nevero v srcu zastonj opravičujejo in izgovarjajo. Dokaz je ta-le: Vi pravite: »Zdravnik, ozdravi samega sebe!« t. j. pomagaj si sam do tega, da homo verovali, naredi tudi tukaj tak čudež kakor v Kafarnavmu; jaz pa odgovorim: Vaša ne obvelja, zakaj drug pregovor pravi: Noben

prerok ni prijeten v svoji domovini. Sami ste krivi, da ne morem storiti, kar zahtevate. Kdor preroka samega ne sprejme, naj tudi ne zahteva znamenj od njega. Kjer ni vere, tam ni čudežev; saj naša zgodovina to priča. Ob času Elija in Elizeja ni bilo vere v Izraelu, torej tudi čudežev ne doma, marveč v tujini. Prav to velja tudi tukaj vam sedaj. Ko so to slišali, se vsi v shodnici silno razjezé. Z velikim hrupom vstanejo, izpodé Jezusa iz shodnice in iz mesta ter ga ženó na rob gore, na kateri je bilo zidano njih mesto, da bi ga doli pahnili; Jezus pa je sredi med njimi gredé odšel.

Strastnost Judov je bila prikipela do vrhunca. Najprej se je v njih zlobnih srcih vzbudila nevoščljivost zaradi veličastnega govora, nazadnje pa gnjev in srd, ker so menili, da jih zaničuje, ker noče doma delati čudežev, in da bodo po tej poti še drugod prišli v sramoto. Hoteli so si o tem pomagati, da bi usmrtili Jezusa, po judovski šegi kamenjali t. j. vrgli čez rob gore po strmini, in ko bi se ne ubil še tako, ga s kamenjem pobili. Tako strast oslepi človeka. S čemur so si hoteli rešiti čast, so se osramotili za vse čase in za vse kraje, koder se bo oznanoval Jezusov nauk. Pač so jasno dokazali, da jih ni napačno sodil Natanael, ko je rekel: *Ali more iz Nazareta priti kaj dobrega?*

Po drugi strani pa se ne moremo dovolj načuditi veličastvu Jezusovemu. Poprej je pokazal s svojim govorom, da je v njem božja modrost, sedaj pa, da ima božjo moč. Toliko so se ustili, kako ga bodo pobili in s poti spravili; sedaj pa ko pride do tega, da bi res izvršili svoje peklensko dejanje, si ne upa nihče niti prsta položiti nanj. Jezusova ura še ni prišla. Njegova vsemočena volja jim je napolnila srce s strahom in trepetom, je ustavila njihovo zlobno stopinjo, je omamila vso moč v njihovih bojevitih rokah! Mirno in veličastno je stopal Zveličar med njimi. Preslepljenči hočejo še čudeža, ali ni to največji čudež, ko so srditi bojevniki kar hipoma ob vso moč, vsi omamljeni!

III. Jezus je zapustil Nazaret ter prišel v Kafarnavm ob morju na pokrajinah Zabulona in Neftalima in prebival v tem mestu, da se je dopolnilo, kar je govoreno po preroku Izaija: *Dežela Zabulon in dežela Neftalim, pot ob morju, unkraj Jordana, Galileja nevernikov, ljudstvo, katero je v temi sedelo, je videlo veliko luč in sedečim v deželi smrtne sence, je luč posvetila.* Kafarnavm si je Jezus zbral kakor nekakšno središče svojega božjega misijona; to mesto se je imenovalo »njegovo« mesto. Ondi je bil ob sobotah v shodnici in je učil. Vse se je čudilo njegovim

naukom, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast in ne kakor pismarji. Jezus namreč ni govoril kakor tak, ki razglaša postavo drugih, marveč kakor postavodajalec sam, kakor gospod, ki zapoveduje življenju in smrti. Njegove besede, polne moči in resnice, so vzbujale strah, kesanje, ljubezen. Ni govoril tako kakor farizeji in pismouki; Jezus je hotel ljudi boljšati, oni so se hoteli le skazovati.

V njih shodnici pa je bil človek, ki je imel nečistega duha. Ta zavpije z močnim glasom: *Nehaj! Kaj imaš z nami, Jezus Nareški? Si li prišel nas pogubljat? Poznam te, kdo si, svetnik božji!* In Jezus mu zapreti, rekoč: *Umolkni in izidi iz tega človeka!* In hudi duh ga strese, vrže ga na sredo in glasno kričé izide iz njega. Groza obide vse in čudijo se govoreči: *Kaj je to? Kakšen je ta novi nauk, da ukazuje oblastno tudi nečistim duhovom in so mu pokorni?* In glas o njem se je raznesel precej po vsej pokrajini Galilejski.

Tukaj imamo prvi slučaj, ko pokaže Jezus svojo vsemogočno božjo moč tudi vidno nad satanom. Ravno po satanu je prišel greh in po grehu vse drugo hudo na svet. Kristus pa je prišel na svet, da pokonča kraljestvo satanovo. Satan navadno deluje na tihem, skrivno, na duševni način; večkrat pa dopusti Bog, da se popolnem polasti človeka in deluje z njegovimi močmi. Taki nesrečni ljudje, ki so prišli v to nesrečo po lastni krivdi ali brez krivde, se imenujejo obsedenci. Ob Kristusovem času je bilo zlasti veliko obsedencev; hudobni duh ni zgubil rad svoje oblasti, torej se brani na vso moč in poskuša skrajni odpor. Tudi se je moralo očitno pokazati sedaj, ko je prišlo zveličanje na svet, komu je prav za prav služilo paganstvo in kako globoko je padlo človeštvo. Lepše in jasnejše bi se ne bila mogla pokazati božja moč Jezusova, kakor v tem, da so mu bili tudi hudobni duhovi pokorni. Slava zmagovalca je v tem, da premaga mogočnega sovražnika. Močnejši, pravi sv. evangelist Luka, je napadel močnega, da mu odvzame plen. Tudi je imelo tako čudežno izganjanje hudobnih duhov vidno pokazati, kako je Kristus strl in premagal nevidno duhovno, notranjo moč hudobnega duha. Oproščenje obsedencev je bila vesela jutranja zarija, ki je ubogemu človeštvu naznanjala, da je prišel srečni čas, ko bo premagan greh, pekel in smrt.

Obsedenec v Kafarnavmu se je ločil od družih obsedencev v tem, da ni divjal, da je bil tih in miren, torej se še vedelo ni, da je obseden, in se je lahko pridružil drugim poslušalcem. Še le

Jezusova pričujočnost je izdala satana. Satanovo vedenje kaže kakor povsod, tudi tukaj bojazen, strah, onemoglost vpričo Vsemogočnega. Hinavsko začne tudi oznanjati, da je Jezus Sin božji, in pohuljeno prositi, naj se ga usmili. A Jezus odbije oboje mirno in odločno. Nikdar noče, da bi satan oznanjal njegovo čast, taka nečista usta niso za oznanjenje kraljestva božjega, zato je sveto apostolstvo; zato oblastno zapreti in zakliče: *Molči!* Do uboge žrtve, ki jo je satan vzel v oblast, je Jezus poln usmiljenja, do satana pa nikdar ne kaže nikakoršne prizanesljivosti; mogočno mu ukazuje: *Izidi iz njega!*

Mogočen je bil vtis tega čudeža tudi za poslušalce. Poprej so se čudili Jezusovemu govoru; gledali so še bolj na to, *kako* da govori; sedaj pa, ko vidijo čudež, začno misliti tudi na to, *kaj* jim je govoril, in se poprašujejo: *Kakšen je ta novi nauk?*

Kaj pa mi? Oh, nikar ne bodimo podobni nehvaležnim Nazarenčanom, ki so imeli Jezusa do tridesetega leta med seboj, pa so ga zavrgli, ker jim je prišel ponujat zveličanje, nebeško kraljestvo! Mi imamo tudi vedno Jezusa med seboj v presv. Rešnjem Telesu, kako žalostno in pogubno bi bilo, ko bi se tako nečastno obnašali do njega, ko bi ga zavrgli kakor Nazarenčani. Morda so imeli Nazarenčani ravno zato tako malo spoštovanja in ljubezni do Jezusa, ker je bil vedno med njimi, ker jim je bilo to tako vsakdanje. Oj, kako žalostno, kako nehvaležno, kako sramotno, ko bi ga tudi mi lahkomišljeno pozabili, zanemarjali, — morda celo zaradi te neskončne dobrote njegove: ker hoče biti vedno med nami! Oh, ne tako, marveč posnemajmo dobrega uradnika v Kani in zveste poslušalce v Kafarnavmu ter bodimo pokorni in zvesti služabniki Jezusovi. Amen.

A. Kržišč.

2. Zakaj se imenuje današnji praznik — velika nedelja?

To je dan, ki ga je Gospod naredil, veselimo in radujmo se v njem!

Ps. 117, 24.

Oj, kako hitro čas beži! Koliko je tega, ko sem želel vesele božične praznike in srečno novo leto! — pa se mi nudi danes že prevelika prilika, da vam voščim, predragi farani, vesele velikonočne praznike, radostno alelujo! O, da bi ti prelepi, prisrčni, ganljivo-veseli, veličastni prazniki ne šli kar tako mimo nas,

brez dušne koristi! O, da bi nam donesli veliko nebeških blagrov in dobrot; našim bolnikom tako zaželjeno zdravje, vsem žalostnim tolažbe, veselim pa pravo modrost! Osobito pa naj bi imeli ti veličastni prazniki za nas vse ta pomen, da nam prenovijo naša srca; saj je ravno sedaj čas splošnega prenovljenja: sv. apostol Pavel nas opominja v današnjem listu, naj bi postrgali stari kvas greha in hudobije, ter bili novo testo čednosti in svetosti; veliki četrtek se prenavljajo sveta olja, veliko soboto se prenavlja ogenj in luči, velikonočna sveča, krstna voda; zunaj v naravi pa se prenavlja vsa zemlja: trava in cvetice so jele tako prijazno poganjati iz tál, drevje bode skoro zeleno, tudi ptički in druge živali so nekakošno na novo poživljene: — ali naj bi mar edino naša srca ostala še vedno pri starem? Ne, marveč če je kdo med vami, da še ni vstal ta postni čas iz groba grešne smrti, o naj nikar ne odlašaj dalje, vsi pa, kateri ste opravili dobro velikonočno spoved, ostanite stanovitni; vsem pa, kateri ste bili že poprej na pravi poti, veljaj beseda sv. pisma: *Kateri je pravičen, bodi še pravičnejši, kateri je svet, bodi še svetejši!* Da se nam bo tako obnovenje bolj posrečilo, premislimo danes lepoto in veličasvo današnjega praznika. V to svrho vam bom pojasnil vprašanje: Zakaj se imenuje današnji praznik — velika nedelja?

I. Današnji praznik se imenuje najprej zato velika nedelja, ker je zadnji dan tistega tedna, ki je v celem letu najimenitnejši, najsvetejši izmed vseh tednov, ki se po pravici imenuje veliki teden; zlasti pa zasluži to ime petek in četrtek. Glejte, kar svet stoji in hodijo ljudje po njem — to je že blizo šest tisoč let — se je zgodilo že marsikaj zelo imenitnega, veselega in tudi žalostnega; debele so one knjige, v katerih so nam opisane vse najimenitnejše dogodbe, imenujejo se zgodovina ali povestnica; a med vsemi temi zgodbami ni nobene druge tako veličastne in tako pretresljive, kakor je ona ganljiva dogodba, ki se je vršila pred 1865 leti v Sveti deželi na gori Kalvariji veliki petek, ko je naš Zveličar v prestrašnih bolečinah nagnil svojo glavo in umrl za odrešenje človeštva. Vsa narava se je takorekoč zgrozila nad to dogodbo: zemlja se je stresla, skale so se razpokale, solnce je otemnelo in žalovalo, v judovskem svetišču je bila žalost, ker se je zagrinjalo pretrgalo od vrha do tal, kakor so imeli Judje navado s tem pokazati največjo žalost, da so si pretrgali zgornjo obleko. In kako tužen in veličasten je bil potlej pogreb veliki petek

za vse Jezusove prijatelje! Še nikdar ni svet takega pogreba videl . . .

Kaj pa veliki četrtek? Jezus se je zvečer poslavljal pri svojih učencih, a glej, ne more jih zapustiti! Jezusova ljubezen do nas ljudij je bila tako velika, da nas ni hotel zapustiti, marveč je storil še pred svojo smrtjo veliki čudež svoje neskončne ljubezni ter postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, da more vedno med nami prebivati. Zato pravi sv. Janez, ko govori o tem najsvetejšem zakramentu: *Jezus, ki je ljubil svoje, jih je ljubil do konca*. Zares se po pravici imenuje ta dan veliki četrtek; in zlasti zavoljo teh dveh velikih dnij se imenuje ves teden veliki teden in tudi današnja nedelja, ki dovrši ta veličastni teden — velika nedelja, ki nas tako živo opominja, naj tudi mi ljubimo Jezusa, ki nas je tako neskončno ljubil.

II. Velika nedelja se imenuje današnji praznik nadalje zato, ker je velika tudi ona skrivnost, katere spomin danes obhaja ves katoliški svet. Jezus je počival v grobu. Veliko soboto je bilo vse tiho po Jeruzalemu; sovražniki Jezusovi so se veselili, njegovi prijatelji pa so milo žalovali. V nedeljo zjutraj pa se na vse zgodaj zemlja močno potrese pri Jezusovem grobu, da vojaki stražniki kar od strahu na tla popadajo. — Duša Jezusova se zopet sklene, — Jezus pride veličasten iz groba. Neizmerno se ga razveseli njegova Mati in vsi, katerim se je prikazal.

To veličastno dogodbo je Jezus sam prišteval svojim največjim čudežem. Dvakrat so ga hudobni Judje nagovarjali, naj bi jim storil kak čudež, a obakrat se je skliceval na svoje prihodnje vstajenje. Takrat, ko je bil ob svojem prvem prihodu v Jeruzalem iz templja izpodil oskrunjevalce božjega svetišča, so pristopili farizejci in mu rekli: *Pokaži nam znamenje, da imaš oblast to delati*. Jezus pa jim reče: *Poderite ta tempel in v treh dneh ga bom zopet pozidal*. Hotel je reči: Prišel bo čas, da me bote umorili, a čez tri dni bom zopet vstal z lastno močjo — to vam bo dovolj dokaza, da imam pravico iz templja poditi one, kateri oskrunjajo hišo mojega Očeta. Zopet o drugi priliki so zahtevali Judje, naj jim stori kako znamenje iz nebes; on pa jim je rekel: *To zlobno in prešestno ljudstvo hoče znamenje iz nebes; resnično vam povem, nobenega družega znamenja ne bo, kakor znamenje Jona preroka; kakor je prerok Jona tri dni in tri noči bil v trebuhu morskega soma, tako bo tudi Sin človekov tri dni v osrčju zemlje*. (Mat. 12, 40.) Tudi sv. apostolom je bila ta dogodba največja skrivnost, na katero

so se največkrat sklicevali, ko so oznanjevali božji nauk Jezusov; sv. Pavel je kar naravnost rekel: *Ako pa Jezus ni od smrti vstal, je prazno naše oznanovanje in prazna naša vera!* Tudi v poznejših časih je bila ta veličastna dogodba svetnikom velika tolažba in vspodbuda pri najtežavnejših opravilih. Naj vam omenim en sam zgled, (ki posebej zadeva našo duhovnijo, ki je posvečena sveti Marjeti). Sv. Marjeto je vprašal sodnik, kakega rodu je in katere vere; svetnica mu odgovori, da je plemenitega rodu, vere pa krščanske. Sedaj se začne sodnik norčevati in pravi: »Vi kristijani ste pač čudni ljudje, ki molite kot Boga njega, ki je umrl med dvema razbojnikoma.« Sedaj pa svetnica ponosno vpraša sodnika: »Od kod pa to veš, da je naš Gospod umrl med dvema razbojnikoma?« Sodnik: »Vaše knjige to povedó.« — »Tako?« mu odgovori svetnica, »zakaj pa naprej ne bereš? Ista knjiga, ki nam pové, da je naš Gospod Jezus Kristus umrl med dvema razbojnikoma na križu, tudi dalje pové, da je tretji dan iz lastne moči častitljivo vstal od mrtvih in štirideseti dan veličastno šel v nebesa. In zato sem pripravljena zanj dati kri in življenje.«

In dneva, ki nas spominja tako veličastne dogodbe, naj bi ne imenovali velike nedelje? Oj, naj bi pomagala velika skrivnost današnjega praznika tudi nam do tolike odločnosti in gorečnosti, kakor sv. (patroni) Marjeti.

III. Tretji vzrok, da imenujemo današnji praznik veliko nedeljo, je izredno veliko veselje, ki ga nam vsako leto donáša ta veličastni praznik. Saj so sicer veseli tudi drugi praznik v letu: kako radosten n. pr. je božični praznik v sredi temne in mrzle zime, ali kako nedopovedano vesel je praznik presvetega Rešnjega Telesa v sredi gorkega poletja; vendar komu izmed nas ni znano, da ima današnji praznik nekaj v sebi, česar nima noben drug praznik. Posebno še to izredno veselje pospešujejo ganljivi obredi sv. cerkve, zlasti nenadna sprememba žalosti in veselja.

Kako ganljivo skrbi sveta cerkev veliki teden, da bi v srcu vernikov vzbudila globoko žalost in sočutje zarad prebritkega trpljenja Kristusovega. Vidno se trudi, da bi umaknila in skrila izpred vaših očíj kar vse, kar količkaj spominja na kako veselje. Podobe v cerkvi zakrije z žalostnim zagrinjalom; v molitvah in pesmih nam zabranjuje kar vsako količkaj veselo besedo: alelujo, glorio, slednjič tudi celo hvalnice presv. Trojice »Čast bodi Bogu Očetu« itd.; umolkni mora vsak vesel napev, še orglje se ne smejo glasiti in celo mili glas zvonov umolkne, saj še solnčnim

žarkom brani, da ne morejo prisijati v hišo božjo, kjer je tolika žalost zaradi smrti Sinu božjega. Toda kolika sprememba hipoma! Veliko soboto se pri masi kar hkrati oglasé orglje, zvonovi zopet zapoje tako milo lepo, in potlej mašnik zapoje pred altarjem tisto staro, večno novo pesem alelujo kar trikrat zaporedoma vedno višje in kor mu odpeva v imenu zbranega ljudstva! Oj, predragi! kamen, led bi moral človek imeti v prsih mesto rahločutnega srca, ko bi ga to kar nič ne ginilo. Vsi veste tako dobro, kakor jaz, da nas ob tem nebeško lepim trenutju obide in pretrese neka nadzemeljska radost, ki nam nehoté privabi solze v oči. In takega dne, ki nam napravlja v toliki meri tako lepega, tako čistega, tako nedolžnega, tako svetega veselja, naj bi ne smeli imenovati velikega dne, današnje nedeljo naj bi še kdo drugače imenoval kakor veliko nedeljo!? *Zares, to je dan, katerega je Gospod naredil, veselimo in radujmo se v njem!*

IV. Le še eden jako imeniten vzrok imamo za prečastno ime današnjega praznika, — imenuje se velika nedelja tudi zato, ker je v tesni zvezi s tistim največjim dnevom, s katerim se konča zgodovina vsega človeštva na zemlji, — s sodnim dnem. Kakor je današnje nedeljo zjutraj Kristus od mrtvih vstal, enako bomo sodnji dan vsi vstali vsak iz svojega počivališča. Saj je Kristus sam rekel: *Prišla bo ura, ko bodo vsi, kateri so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In kateri so dobro delali, bodo vstali k vstajenju življenja, kateri pa so hudo delali, k vstajenju pogubljenja.* Da, velik, veličasten bo tisti dan, ko bo mogočno zadonela angelska trobenta na vse štiri vetrove in bodo začeli iz grobov vstajati vsi ljudje brez razlike stanu . . . Slišali bodo glas Sinu božjega vsi nedolžni otročiči in njihove angelske dušice iz nebes se bodo združile s prelepimi trupelci, da bodo kot prekrasna procesija samih angelčkov . . . Prišla bo ura, ko bodo slišali glas Sinu božjega vsi odrasli mladeniči in mladenke, kateri so v poznejši dobi umrli v krstni nedolžnosti; tudi njih čiste duše se bodo sklenile z deviškim telesom in v nedopovedljivi lepoti se bližale pred sodnji stol Kristusov . . . Prišla bo ura, ko bodo slišali glas Sinu božjega vsi spokorniki in z veliko radostjo se bodo sklenile njih duše oprane v krvi Jagnjetovi z lepimi svojimi telesi . . . Prišla bo ura, ko se bodo zbudili iz zemlje tudi vsi pogubljeni in njih črne duše se bodo sklenile s svojim preostudnim telesom, da pridejo tudi pred sodnji stol Kristusov, da očitno pred vsem svetom zaslišijo svojo obsodbo večnega pogubljenja. Da, velik bo tisti dan, ko se

bodo radostno pomikale vse trume izvoljenih v nebeško veselje in ko se bodo v strašni pekel pogrezale vse ostudne tolpe obupno kričečih pogublencev. Pa m o r a se to zgoditi; neskončna božja pravica zahteva, da tudi telo prejme, kar si je zasluži, plačilo ali kazen. Oj, kako vesel bo oni dan za pravične, ko bo tudi telo se vdeležilo večne radosti! S svojimi poveljčanimi očmi bomo zrlí one nebeške lepотиje, o katerih pravi sv. apostol Pavel, da jih ni še gledalo nobeno človeško oko na zemlji; s svojimi ušesi (ki jih imamo sedaj) bomo slišali one nebeške radosti, kakoršnih še ni poslušalo nobeno pozemeljsko uho; kako lepo bo donela slava Bogu iz naših poveljčanih grl! In naše srce, oj, kako bo oblačeno, srečno plavalo v morju neskončne radosti! Strah me je pa le misliti na to, kolike britkosti bo pa obratno trpelo telo pogublencev v peklú! Kajne, dan, ki bo odložil tolike reči, se po pravici imenuje vélik dan; sv. cerkev ga imenuje: dies magna et amara valde — veliki in zelo britkostni dan! Pa tudi današnje nedeljo, ki nas tako živo spominja na sodni dan, kakor nobena druga v letu, pač po pravici imenujejo vsepovsod Slovenci véliko nedeljo.

Zelo bi želel, da bi tudi ta misel močno prevzela naše srce, — da bi se že sedaj vsi prostovoljno postavili na desnico med dobre ovčice, nedolžna jagnjeta, da bi ne bili kdaj prisiljeni, pomakniti se med zavržene kozle.

Prepričali smo se, kajne, do dobrega, da po vsej pravici zasluži današnji dan to ime, ki so mu ga dali naši pobožni predniki: v e l i k a n e d e l j a. Zato se moramo pa tudi na vso moč potruditi, da ga kar le možno lepo in pobožno praznujemo. K temu nas opominja še posebno ono drugo ime, ki je imamo za današnji praznik: »velika noč«. To ime pa je od tod, ker so prvi kristijani ono veselo sveto mašo, pri kateri se že glasi veselje Jezusovega vstajenja, obhajali še-le po noči med veliko soboto in nedeljo, poprej pa so se strogo postili do solnčnega zahoda, slično, kakor sedaj praznujemo božični večer. Pa ne le samo danes naj navdaja neskončna radost in pobožnost naša srca, marveč tudi še po praznikih naj ostane ta sveti neizbrisljivi spomin v naših srcih. Saj nas vsaka sveta maša spominja na veliki teden in veliko noč. Pri sanktusu se ponavlja cvetna nedelja. Takrat so šli ljudje iz Jeruzalema naproti Jezusu, drugi pa so ga spremljali iz Betanije, vsi pa so ga slavili: *Hosana Sinu Davidovemu, češčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem!* Pri sanktusu pa se tudi mi verniki združujemo z

angeli, kateri spremljajo Jezusa iz nebes, in ga častimo z istimi besedami. Pri povzdigovanju se ponavlja veliki petek, pred svetim obhajilom pa izpustijo mašnik košček sv. hostije v kelih, kar pomeni, da se je duša Kristusova zopet sklenila s poveljanim telesom, torej veliko noč. V tabernaklu pa je vedno pričujoč isti Jezus, ki je današnje jutro tako veličastno od mrtvih vstal. Oj, le radi hodite k sv. maši tudi ob delavnikih in se zbirajte tukaj pred Jezusom, ali pa se vsaj v duhu vdeležujte, če vas dela zadržujejo, da se bote mogli kdaj tudi z veselim srcem zbrati na njegovi desnici, kadar pride sodit žive in mrtve. Amen.

A. Kržič.

Velikonočni pondeljek.

Velikonočna pravljica.

Premagal je lev iz Judovega rodu,
Skriv. razd. 5, 5.

Velikonočno veselje je tako veliko, da ga katoliška cerkev v svojih molitvah in pri sv. maši cel teden obhaja. Kdaj so bili tudi za verne kristjane trije dnevi skupaj zapovedani prazniki; sedaj je torek samo še sopraznik. Veseliti se Gospodovega vstajenja ste se tedaj tudi vi zopet tukaj zbrali na drugi velikonočni praznik in moja dolžnost je, da k splošnemu velikonočnemu veselju po svoje pripomorem. In ko sem premišljeval, kaj bi vam veselega danes povedal, domislim si neke velikonočne pravljice, katero je leta 1551 pri Marijini cerkvi v Monakovem na Parskem povedal ondotni župnik svojim faranom, katera pa zasluži, da jo tudi vi zaslišite, ker ima pri vsej svoji šaljivosti marsikatero dobro zrnje v sebi.

Poslušajte torej velikonočno pravljico!

Namenil sem se bil, tako pripoveduje imenovani župnik, popotovati v sveto deželo, posebno pa obiskati mesto Jeruzalem, kjer je naš Gospod učil, čudeže delal, trpel, umrl, od mrtvih vstal in v nebesa šel. Ali revež nisem prav ravnal, ker sem se sam podal na tako dolgo in nevarno pot, pa tudi zato, ker pota nisem prav poznal. Poslušajte, kako se mi je godilo na tem popotovanju. Komaj namreč zapustim domačo deželo, pridem v neko samoto, kjer ni bilo videti daleč nobene hiše.

1. Čez dolgo še le zagledam neko na samem stoječo hišo, ter podvizam svoje korake, vesel, da vendar zopet pridem do

človeškega stanovanja. Ali kako se začudim ko stopim v hišo? Takih ljudi še nisem videl svoj živ dan. — Nekaterim so lezli grilci pri ušesih vun in notri, drugim so se zaletovale muhe in komarji v oči, ali pa brenčali okoli glave, da jih je bilo komaj poznati v obraz. — Povem jim torej svoj namen, da potujem namreč v Jeruzalem in jih vabim, če bi hoteli iti z mano, samo grdi mrčes naj bi popred odpravili od sebe. Res so bili pripravljene iti z mano, samo teh živalic ne morejo pustiti. Rekli so, če te živalice tudi odpodiš, prišle bodo precej zopet nazaj, in tudi vaje smo jih tako, da se nam ne zde nič nadležne! Če je pa tako, odgovorim, potem pa ne maram za vašo družbo, pa raje sam dalje potujem! Ti ljudje so torej ostali doma s svojimi priljubljenimi živalicami; jaz pa sem šel naprej po puščavi.

2. Po trudnem, dolgočasnem popotovanju pridem do druge hiše. Oglasim se notri, ali kaj najdem? Bilo je notri mnogo večidel mladih ljudij obojega spola. Bili so na videz čvrsti in zdravi, samo v nogah so imeli neko čudno bolezen, tako namreč, da naprej skoraj niso mogli nog premakniti, nazaj in zadnjiško pa so lahko in hitro tekli. Povabim jih če bi hoteli z mano popotovali v Jeruzalem. In res; precej se vzdignejo z mano na pot. Ali komaj pridemo na cesto, jo oderejo na ravno nasprotno stran in lete tako hitro, da sem jih kmalu zgubil spred oči. Kaj sem torej hotel? Popotoval sem sam dalje.

3. V tretji hiši, kamor sem čez dolgo časa prišel, naletim zopet na čudne ljudi. Bili so od samega stradanja in nezadostne hrane blede, vpadeni in suhi, da jih je bila sama kost in koža. In čudno. Dasiravno se imeli na eni strani mnogo dobrih, okusnih in tečnih jedil, so segali le po otrobih in žaganju in so si s tem mašili usta. Smilili so se mi ti ljudje, pa vendar jih povabim, če hočejo iti z mano v Jeruzalem. In res; precej so pripravljeni! Ali komaj stopimo na cesto, že nekateri popadajo od slabosti na tla, drugi gredo nekaj časa za mano, ali dasiravno sem tudi jaz počasi hodil, vendar kmalo zaostanejo in zopet sem bil sam na cesti.

4. V četrti hiši je prebivalec ogenj švigal iz ust in oči; pihali in sikali so okoli sebe, da je bilo groza. Vstrašil sem se jih tako, da jih še nič s sabo nisem vabil, ampak pobral sem se hitro od tam in letel naprej boječ se, da se kaj ne osmodim od teh strašnih ljudi!

5. Pridem torej do pete hiše. Kaj pa tukaj vidim? Moški in ženske sede okoli po klopeh ali leže na blazinah. V rokah ali v naročju pa ima vsak ali kako kačo, ali krastačo ali žabo, ali močeradada in si igrajo z njimi. Silno se mi je gnusilo nad temi živalmi; vendar pa prašam prebivalce, če imajo veselje, iti z mano v Jeruzalem? Res so pripravljeni pridružiti se mi na božjo pot, pa le s tem pogojem, da bi vzeli s sabo priljubljene živali. — V taki družbi pa zopet nisem hotel popotovati: torej so ostali uni doma, jaz pa sem sam dalje popotoval.

6. V šesti hiši pa je bil nekak semenj. Nek človek je prodajal kape, harlekinine in larfe za pustne norce. In dasi je svoje blago zelo drago prodajal, so se hišni prebivalci kar pulili za te neumne reči in je malo manjkalo, da se niso stopili med seboj; vsak namreč je hotel imeti veliko teh otročarij in norosti. — Ker za norce nikoli nisem maral, pustil sem te norčave ljudi tam, kjer so bili, in žalostno grem dalje.

7. Pogledam še v sedmo hišo. Tu se mi jo zdelo, da so bile same perice; vendar ne bom trdil, da ni bil tudi kak možak vmes. —

Še nikoli nisem videl svoje žive dni tako pridnih peric. Čudno pa se mi je zdelo, da so bile perice tako vmazane in razstrgane in zavaljane. Prašam torej prvo, kako je to, da so same tako umazane, ko vendar znajo tako hitro in dobro prati? Pa mi odgovori: Tole perilo ni naše, ampak od sosedov in drugih ljudi, in imamo s tem perilom toliko opravka, da še svoje ne vtegnemo prati. Povabim tudi te na božjo pot v Jeruzalem; pa mi odgovore, da ne vtegnejo, ker morajo popred sosedom perilo oprati. Jaz pa nisem vtegnil čakati in sem te ljudi tam pustil, da so naprej prali; in morebiti še zdaj perejo, ker pozneje nisem bil več v tisti hiši!

Ko iz sedme hiše stopim na cesto, začnem premišljevat, ali naj bi šel se dalej ali naj bi se nazaj vrnil. Žalostne skušnje v sedmih hišah so me tako oplašile, da sem obupal, kedaj priti v Jeruzalem. Ko tako zamišljam stojim na cesti, pride nekdo memo in me praša, kam sem namenjen. Odgovorim mu, da bi rad prišel v Jeruzalem, pa pota pravega ne znam in tudi prave tovaršije ne dobim. Na to mi reče mladeneč: Prijatelj, ti si zašel preveč na levo, pojdi z mano na desno in ti pokažem pravo pot in tudi družbe bodeš dovolj dobil in prave. In res. Kmalo prideva v prijetno dolino in tu zagledam veliko procesijo možakov in

žensk, mladeničev in deklet in tudi malih otrok. Vsi so čedno oblečeni, nekateri celó praznično; vsi so veselega obraza; molijo in pojó in njih petje se daleč razlega po dolini. Na čelu procesiji pa koraka mogočni lev, in ko se ga jaz vstrašim, mi reče prijazni mladenič: Nikar se ga ne boj; ta lev ti ničesar žalega ne storí. Lev je imel na rami velik križ in na nogah rane, iz katerih je kapala kri. Pa tudi vsi, ki so bili pri procesiji, so nosili križe, večje ali manjše, kakor je bil ravno kdo večje ali manjše postave. Če tudi je procesija šla navkreber in je bilo po poti tudi sem ter tje kamnje in trnje, so vdeleženci vendar krepko stopali za levom; in če je včasih tudi kateri zaostal, je kmalo zopet našel pravo pot, ker je sledil po poti levovo kri. — Mladenič mi torej reče: Ta lev je sam Jezus Kristus, ki kaže svojim izvoljenim pravo pot proti Jeruzalemu. On sam nosi križ, zato tudi njegovi nasledovalci ložej nosijo svoje križe. In če je tudi pot večkrat težavna in strma, vendar ne opešajo, ker jih lev krepi z lastno krvijo. — Na to je mladenič izginil; bil je moj angel varuh; jaz pa sem hotel pridružiti se častitljivi procesiji. Pa sem si spomnil, da bi tudi vi radi prišli v Jeruzalem. Zato sem hitel domu, da vam popišem pot v Jeruzalem, da vas svarim pred napačno potjo na levi strani in pred tistimi sedmimi hišami in njih čudnimi prebivalci, in da vas povabim s sabo na desno pot k procesiji, katero vodi lev v Jeruzalem! —

Pomen pravljice ste gotovo že vganili: če ga pa niste, vam ga ob kratkem razložim.

Jeruzalem je naša nebeška domovina; puščava je ta svet; pot na levi je pot posvetnjakov; sedem hiš ob tej poti in njih prebivalci so hudobni ljudje in njih strasti, ki jih vodijo v pogubljenje.

Prebivalci v prvi hiši so tisti, ki imajo polno glavo časnih, posvetnih, nečimurnih skrbij, nepotrebnih in grešnih mislij, ki jih še pri molitvi nadlegavajo, in ki se v časne skrbi tako vtopé, da ne vtegnejo misliti na večnost in resno pečati se z zadevo svojega zveličanja.

Prebivalci v drugi hiši so mladi ljudje obojega spola, ki so urni in hitri, kadar se gre za razuzdanost, grešne veselice, ples in ponočevanje; kadar pa je treba storiti kaj za dušo, se pa skoraj ne morejo ganiti z mesta. V krčmo, k igri, na ples kar leté; v cerkev, k pridigi ali celo k spovedi, kar ne morejo, ali če

že do cerkve pridejo, jih pri cerkvenih vratih prime krč in notri ne morejo.

V tretji hiši so tisti pomilovanja vredni kristijani, ki iščejo le časne sreče in hrepene po posvetnem veselju, ki pa srca nikoli nasititi ne morejo; za pravo srečo, za nebeške dobrote, ki so jim na ponudbo v božji besedi in svetih zakramentih, posebno v najsvetejšem zakramentu, pa ne marajo, in zato ni čuda, če na poti proti nebesom omagajo.

Prebivalci četrte hiše so grešniki vdani jezi, togoti, sovraštvu in nevoščljivosti, ki z ognjem teh pregreh sami sebe končujejo, pa tudi bližnjemu grené življenje.

V peti hiši so nečistniki, ki si igrajo z nečistostjo, dasiravno je bolj ostudna in strupena, kot vsaka kača in golazen. Ti nečistniki bi tudi radi šli v nebesa, pa le, če bi smeli nečistost vzeti s sabo.

Prebivalec šeste hiše so podobni tisti kristijani, ki le hrepené in drvé za denarjem, častjo in občudovanjem, ko je vender vse to tako minljivo in brez cene.

Posebno nespametni so prebivalci sedme hiše, ki so sami vmazani, pa drugim perilo perejo. Pač bi bilo treba takim zaklicati: »Neumneži! Očistite poprej sebe, pometiti poprej pred svojim pragom, operite poprej svoje perilo in potlej še-le glejte, kako bote pezdir izvlekli iz očesa svojega brata.«

Lev, ki vodi procesijo po desni poti, je sam Jezus Kristus, ki se imenuje lev iz Judovega rodu. On nosi križ pred svojimi učenci, ki tudi s križem za njim sledé. Veseli so in zadovoljni, ker imajo mirno vest in ker vedó, da jih bo njih vodnik prav pripeljal v nebeški Jeruzalem.

Predragi! Sedaj ste slišali velikonočno pravljico. Četudi je semtertje nekoliko smešna, ima pa vender veliko resnice in zdravih naukov v sebi. Naj torej vsak sam sebe in svoje življenje dobro premisli, in če mu svet očita, da je podoben tistim prebivalcem sedmerih hiš, naj hitro krene na desno pot in naj se pridruži veličastni procesiji, katero vodi lev iz Judovega rodu, in katero bo gotovo tudi prav pripeljal k časti in zmagi v nebeški Jeruzalem; saj je pisano, da je *zmagal lev iz Judovega rodu*. Amen.

J. Ažman.

Prva nedelja po veliki noči ali bela nedelja.

1. Naš Gospod Jezus Kristus.

XVI.

Blagor jim, kateri niso videli in so verovali. Jan. 20, 29.

Rad bi bil navzoč in opazoval sv. Tomaža pri tej dogodbi, katero nam opisuje današnji sv. evangelij. Večkrat se vidi na podobah, da se sv. Tomaž res dotika Jezusovih ran. A zdi se mi, da tukaj slikar ni pogodil prave; marveč sv. Tomaž je bil gotovo tako zelo prevzet, ko je zagledal Jezusa poveličanega, da je bil ves omamljen svetega strmenja in da pač drugega ni mogel, nego hitro je pokleknil pred svojim Učenikom in strahoma izustil le dve besedi: *Moj Bog, moj Gospod!* — Menite li, dragi poslušalci, da bi bil kdo izmed vas mogel drugače narediti? Jaz sam za se že vem, da bi bil ves zbegan, še vse drugače v strahu, kakor pa je bil sv. apostol Tomaž. A čujte, kako lepo ga osrčuje Zveličar: *Tomaž, ker si me videl, si veroval, blagor jim, kateri niso videli in so verovali.* Glejte, tisti srečni, katere Gospod blagruje, smo pa mi vsi, verni in pobožni častitelji Jezusa Kristusa. In moram reči, da še nobeno leto mi niso šle tako do srca te Jezusove besede, kakor letos. To pa zato, ker se trudim, da bi vašim dušnim očem vsaj nekoliko pokazal Jezusa, kakor je živel nekda na zemlji, da bi ga gledali vsaj z dušnimi očmi, ko ga ne moremo s telesnimi. In prav tistim, ki pridno premišlujejo opisovanje Kristusovega delovanja na zemlji, velja: *Blagor jim, kateri niso videli in so verovali!*

Predragi, bodi nam to nova vzpodbuda, da bomo še z večjo gorečnostjo gledali na Jezusa, in da bo sad tega gledanja trdna vera, globoka spoštljivost, srčno čiščenje in požrtvovalno življenje, kakor vidimo pri sv. Tomažu.

Danes nadaljujemo Jezusovo pričetno delovanje v Kafarnavu.

I. Že sem bil omenil, da si je Jezus mesto Kafarnav posebej odbral kot nekako središče za svoje misijone; zato si je to mesto pridobilo prečastni naslov, s katerim se ne more ponašati nobeno drugo mesto na svetu, imenuje se v evangeliju Jezusovo mesto. Bilo mu je takorekoč druga domačija; tam je plačal davek; tam je imel svoje določeno stanovanje, brž-

kone v hiši sv. Petra, od tod je izvrševal svoje apostolsko delovanje; šel je večkrat v bližnje kraje, pa se zopet vrnil tu sem; tukaj je tolikrat učil v shodnici, ali pri bližnjem morju, ali na bližnjih gorah in planjavah; tukaj je storil toliko veličastnih čudežev; svoje prve apostole za stalno poklical itd. Vsled tega bodi tudi nam v posebnem čislju to častitljivo mesto. Bilo je pa mesto Kafarnavm že po natorni legi posebno pripravno, da si je je odbral Zveličar za nekako središče svojih misijonov. Imelo je silno lepo okolico, ker je bilo blizo galilejskega morja in lepe Genezareške planjave, bilo je nekaj, kakor je razvidno iz evangelijskih sporočil, imenitno in cvetoče mesto. Ker je bilo ob veliki cesti iz Damaska v primorsko mesto Akon (Ptolmejo), je bilo prevažno za trgovino; zato se omenja tu mitnica in je povedano, da je bila tu vojaška posadka. Ob enem je bilo milo podnebje, več zdravilnih studencev, ter je privabilo mnogo tujcev in obiskovalcev iz vseh krajev. Imel je torej Jezus tukaj priliko, veliko dobrega storiti, dušne in telesne dobrote deliti, sv. evangelij oznanovati raznim poslušalcem, pridobiti si celo pagane. (Tudi iz tega, da si je Jezus izvolil ravno to mesto, se vidi njegova neskončna modrost in dobrotljivost). Že predno je šel prvokrat v Jeruzalem, se je mudil v tem mestu in zadnjič sem vam omenil, da je Jezus prišel v drugič v Kafarnavm in da je učil v shodnici ter hudega duha izgnal iz obsedenca. Kako je bilo tukaj vse drugače nego poprej v Nazaretu; tam so ga hoteli kamenjati, tukaj se čudijo njegovemu govoru, strme opazujejo njegov čudež in spoštljivo se mu klanjajo. Tudi danes se najprej v mislih prese- limo v to častitljivo mesto in preišljujmo veličastne reči, katere so se tam godile v tej dobi.

Iz shodnice je šel Jezus v hišo sv. Petra. Sv. Peter in njegov brat Andrej sta bila doma iz Betsajde, malega mesteca, ki je bilo prav blizo Kafarnavma na južni strani ob morju na prelepi Genezareški planjavi; imela pa sta v Kafarnavmu hišo, kjer je bivala njuna tašča. Ob drugi priliki bi se ga bili seveda silno razveselili, a danes so v nekaki zadregi, ker imajo bolnico v hiši; Petrova tašča je imela hudo mrzlico. Precej ob prihodu mu povedo o njej in ga prosijo zanjo; milo mu potožijo, da je prišel v hišo žalosti, a zaupno ga tudi prosijo, naj jo spremeni v hišo veselja, saj njemu je vse mogoče. Njih zaupanje ni bilo zastonj. Jezus stopi k bolnici, jo prime za roko, zapove mrzlici, in glej, precej jo je zapustila. Ona pa je vstala in je stregla Jezusu in učencem.

Prav na kratko je povedan ta čudež in morda se zato nekaterim zdi eden najmanjših čudežev, ki ga je komaj vredno omenjati. A v istini je tudi ta čudež veličastno božje dejanje, ki kaže vsemogočnost Jezusovo in njegovo neizmerno dobrotljivost. Še sedaj, po večtisočletni izkušnji ne poznajo zdravniki nobenega zdravila, da bi hudo mrzlico le zmanjšali, nikar še ustavili, marveč morajo čakati, da pokaže bolezen svojo pot, ter pravijo, čez toliko in toliko dnij bo »kriza«, in tu se pokaže, ali se obrne bolezen na bolje ali na slabše, ali je rešenje ali smrt. Jezus pa kar ukaže mrzlici in bolezen se ne obrne le na bolje, marveč se umakne kar takoj! In kakšna je bolnica takoj po ozdravljenju? Vsakdo vé, da bolnik, ki je ozdravel po hudi bolezni, je še več časa ves slaboten in okreva le polagoma. Tukaj pa se na Jezusovo povelje huda mrzlica umakne tako popolnoma, da ne zapusti pri bolnici nobene sledi, nobene slabosti; kar takoj vstane in začne streči, jedi pripravljati itd., kakor da bi ne bila prebolela, marveč vedno zdrava. Kakor je na morju tako ustavil vihar, da je v istem hipu nastala popolna tišina in so takoj zginili vsi nasledki viharja, tako je tudi tukaj na Jezusovo povelje hipoma zginila bolezen in ž njo vred vsi zli nasledki. Tudi blaga starka se je vedla jako hvalevredno. Njeno prvo delo je, da hvaležno postreže Jezusu in apostolom. Res, najboljša zahvala je delati v čast božjo!

Hitro se je raznesel glas o tem čudežu in o čudežu v shodnici po vsem mestu, pa tudi še daleč okrog. Po ulicah in hišah se je govorilo o njem, posebno zanimanje je bilo tam, kjer so imeli kakega bolnika. In kaj se zgodi?

Na večer, ko je solnce zatonilo — torej ko je sabota ob 6. uri minula, — privedli so k njemu vsakovrstne bolnike, kakor tudi mnoge, ki so bili obsedeni od hudobnih duhov. In vse mesto se je bilo zbralo k njemu. In na vsakega izmed njih je roko položil in ozdravil vse bolnike in je z besedo izgnal hudobne duhove, da se je izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku Izaiju, kateri pravi: *On je naše slabosti vzel nase in nosil naše bolezni*. Hudobni duhovi pa, ki so izšli iz mnogih, so kričali in rekli: *Ti si Sin božji. On pa jim je zapovedal in jih ni pustil govoriti; zakaj vedeli so, da je Kristus*.

Ta prizor je bil tako veličasten, da si ga ne moremo misliti dovolj veličastnega. Videl sem že veliko slik, ki nam lepo predodčujejo razne prigodke iz Kristusovega življenja, a nobena se mi

ni zdela tako pomenljiva in tako ganljiva, kakor je ona, ki nam predočuje nebeškega Kralja in okrog njega njegove ljubljence, rekli bi skoro — njegovo spremstvo, t. j. raznovrstne bolnike in betežnike. Enaka slika se našemu duhu kaže pred vratmi Petrove hiše. Bolnikov pa bolehnih in betežnih ljudij se ne manjka nikjer, posebno ne v velikih mestih. Torej je bila množica bolnikov, katere so privedli k Jezusu, velika, a tudi drugih ljudij, ki niso imeli ravno z bolniki opraviti, je prihitelo veliko. Sv. evangelij kar naravnost pravi: *Vse mesto se je zbralo k njemu*. Lahko si torej mislimo kako živo gibanje se je vzbudilo po hišah, po ulicah, po vsem mestu, in koliko občinstva se je nabralo pred hišo sv. Petra! Oj, kako pomembno je to tudi za nas! Da, okrog Jezusa naj se zbira vse, k njemu naj hiti vesoljni svet, ne le, da bi dobil pri njem telesno, marveč tudi dušno ozdravljenje; ne le, da bi občudoval njegovo moč in njegovo veličje, marveč tudi, da bi ga ponižno častil in hvaležno ljubil. Kdor zaostaja, bo pogubljen, *zakaj nobeno drugo ime ni dano ljudem, v katerem bi se mogli zveličati, kakor ime Jezus*.

Ozrimo se pa še na Jezusa. Sv. evangelij nam pove jako priprosto njegovo veličastno delo: *Na vsakega izmed njih je položil roko in ozdravil je vse bolnike in z besedo izgnal hudobne duhove*. O, koliko je povedano v teh kratkih in krotkih besedah! Vse bolnike je ozdravil, nobeden ga ni prosil zastonj. In s koliko ljubeznijo jih je zdravil! Bilo je že pozno zvečer in vendar jih noče odsloviti. Lahko bi jih ozdravil vse izpred praga Petrove hiše — le z eno besedo — tudi na tihem le s svojo vsemogočno božjo voljo! Toda to ni bilo zadosti njegovi ljubezni; ne, k vsakemu posebej hoče priti, kolikor jih je bilo, in na vsakega položi roke, da bi ozdravil; vsak bolnik naj bi ga videl prav od blizu, vsak naj bi smel zreti v njegovo premilo obličje, vsak izpoznati prav iz bližine njegovo moč in dobroto. Oj, glejte dobrega Pastirja, kako ljubi svoje ovčice! Gotovo je moralo dolgo trpeti to nebeško delovanje, a Jezus se ne utruji, se ne naveliča! Še le pozno v noč se začne množica razhajati; v vseh ustih se stoterno ponavlja presveto, mogočno ime »Jezus«! O srečno mesto Kafarnavm, ki nimaš v svojem zidovju nobenega bolnika več! O srečna noč v tem blaženem Jezusovem mestu, ko ni bilo slišati nobenega žalostnega vzdihljeja, od nikoder divjih glasov nesrečnih obседencev; ko so se vsepovsod glasile le prisrčne zahvale in pretakale le gorke solze prisrčne hvaležnosti!

Po tej tako znameniti noči je šel zjutraj prav zgodaj ven iz mesta molit na samotni kraj. Simon in kateri so bili z njim, so hiteli za Jezusom, in ko so ga našli, so rekli: „*Vsi te iščejo*“. Množice pridejo k njemu in ga pridržujejo, da bi ne šel od njih. On pa jim reče: *Tudi drugim mestom moram oznanovati kraljestvo božje, ker sem za to poslan*. In učil je v njihovih shodnicah in po vsej Galileji, izganjal je hudobne duhove, ozdravljaval vse bolezni in slabosti med ljudstvom. Njegova slava se je razglasila po vsej Siriji; ogromne množice iz vseh krajev so prihajale le k njemu in hodile za njim.

II. Natančneje nam sv. evangelij ne opisuje vseh Jezusovih misijonov, marveč naslika nam le nekatere dogodbe n. pr. o bilni ribji lov, o katerem hočemo še danes premišljevati. Poprej pa si nekoliko oglejmo Galilejsko jezero, h kateremu nas sedaj prvič privede evangelijska zgodba.

Galilejsko jezero, ki se imenuje tudi Genezareško ali pa Tiberijansko jezero, je s svojo okolico eden najimenitnejših krajev na svetu. Ob njegovih bregovih so bila mesta, v katerih se je največkrat mudil Jezus; na njegovih vodah je tolikrat učil in se večkrat prepeljal semtertja; v njegovi bližini je prečul marsikatero noč v molitvi; tu sem so ga spremljale neštete množice ljudstva, katere so željno poslušale njegove besede, ki so se glasno razlegale proti nasprotnemu bregovju; v tem posvečenem kraju se je zgodilo toliko čudežev, potolažilo toliko žalostnih src!

Jezero ima podobo jajca ter je proti severju širje in proti jugu ožje; dolgo je kake 4 ure in široko 2½. Na vzhodni strani je obdano z visokimi in strmimi pečinami; vse drugače pa je na zahodni strani. Tu se razprostirajo tri lepe planjave, katerih srednja in najlepša se je imenovala Genezaret. Ob tej strani so bila najimenitnejša mesta: Kafarnavm, Korazin in bolj proti jugu Tiberija, in poleg tega mnogo vasij, gradov, letovišč itd. Ta kraj je bil nekda silno prijeten in rodovit. »Deset mesecev, pravi zgodovinar Jožef Flavij, se tu lahko dobiva grozdje in smokve«. Jezero ima bistro pitno vodo in veliko rib.

K temu jezeru pride nekoč Jezus zjutraj zgodaj. Množice ga obsujejo, da bi poslušale besedo božjo. Pri kraju sta bila dva čolna; ribiči pa so izstopili in izpirali mreže. Jezus stopi v čoln, ki je bil Simonov, poprosi ga, naj odrine malo od kraja, in sedé je učil množice iz čolna. Tako je Jezus rad storil, če se je jelo veliko ljudi zbirati okrog in če je bilo na primernem kraju, da se je

njegov glas mogel dovelj daleč razlegati. Govora samega pa nam ne pove sv. evangelij. Ko neha govoriti, reče Simonu: *Odrini na globoko in vržite svoje mreže na lov!* To je bil najpreprostejši pomoček, ljudstvo razpustiti, ako ga Jezus ni hotel več imeti okrog sebe. Ko se jim je odpeljal izpred očíj, so se začeli polagoma razhajati od obrežja. Torej ribji lov tu ni bil poglobliten namen, marveč kakor nekakšno postransko opravilo za ta čas, da se razide ljudstvo; vendar Peter prostodušno ugovarja, rekoč: *Učenik, vso noč smo se trudili, in nič nismo ujeli, na tvojo besedo pa vržem mrežo.* Ko so bili to storili, zajeli so obilno število rib, tako, da se jim je mreža trgala. Sedaj pomignejo tovarišem, ki so bili v drugem čolnu, naj jim pridejo pomagat. In prišli so in napolnili oba čolna, da sta se topila.

Ta čudež je znamenit v trojnem oziru: Prvič je čudežni značaj tukaj lahko razviden, božja moč očitna. Ponočni čas je za ribji lov veliko ugodnejši, nego po dnevi, ko gredó ribe bolj v globočino. To je tudi hotel naznaniti Peter, kot prileten in izkušen ribič, češ, če po noči nismo nič ujeli, kako naj bi po dnevu; le iz spoštovanja do Jezusa je vrgel mrežo, naj bi bilo tudi zastonj. Tudi se na globokem težje lovijo ribe, nego blizo brega. In lov se je kar hitro izvršil brez kakega posebnega sredstva, in sicer v tako osupljivi obilnosti, da se je skoro Petrova mreža pretrgala in sta bila oba čolna tako polna, da bi ne bili mogli kar nič več naložiti. Vse se je vršilo dovelj očitno; saj je bilo moštvo obojnega čolna navzoče.

Drugič nam kaže čudež dobrotljivost in ljubeznivost Jezusovega srca. Bil je nekakšno nadomestilo za trudapolno nevspešno delovanje poprejšnje noči; bil je poplašilo za uslugo, ker je bil Jezus vzprejel v svoj čolnič; bil je pa tudi ljubezniv odgovor na zaupanje, katero je Peter pokazal s tem, da je na Jezusovo besedo vrgel mrežo, čeravno se mu je zdelo to čisto prazno in brezpotrebno delo.

Tretjič je bil ta čudež posebno primeren za oni trenutek, ko je Jezus hotel sv. Petra za stalno pridobiti in kot apostola prikleniti nase. Bil je čudež iz njegovega delokroga, torej mu je šel bolj do srca, in je tako lepo naznanjal njegov prihodnji poklic: kakor sedaj spravlja ribe v mreži na breg, tako bode kdaj vodil ljudi iz globočine grešnega življenja v čolnu sv. cerkve k luči in na breg večnega zveličanja.

Oglejmo si še, kakšen utisek je imel ta čudež? Najprej je to delo božje vsemogočnosti vzbudilo v duši sv. Petra in vseh navzočih spoštljivo strmenje, ker so videli in čutili tako blizo božje veličastvo. Groza je namreč obšla njega in vse, ki so bili z njim, zaradi ribjega lova, ki so ga bili zajeli. Pričujočnost božja, ako se je prav zavedamo, deluje povsod. Pretresa nas, ako se nam javi v mogočnem gromu ali hudem potresu; pretresa pa tudi našo dušo, ako se nam kaže v ljubeznivosti in dobroti, kakor po tem čudežu. Glavna reč je, da se zavedamo božje navzočnosti v prejemanju presv. Rešnjega Telesa. Drugič je posebno sv. Peter v srcu začutil veliko ponižnost in nevrednost. Pal je k Jezusovim kolenom in rekel: *Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!* Grešniki smo vsi, a se tega vselej ne zavedamo, kadar pa se čutimo prav blizo Boga, takrat nam je gotovo najprej in najbolj na misli naša grešnost in nevrednost vpričo tolike svetosti. Saj še pred sv. Rešnjim Telesom, kjer biva naš Gospod čisto skrit v skromni podobi belega kruha, nas nehote obide to čustvo, da smo nevredni grešniki, seveda če res živo vero obudimo, da se res zavedamo Jezusove pričujočnosti; koliko bolj pa je prišla sv. Petru, takemu blagemu značaju, takoj na misel grešnost in nevrednost, ko je videl poleg sebe vsemogočnega Boga, kateremu mora biti vse pokorno, tudi ribe v globočini morja. Nič več si ne upa stati, marveč ponižno poklekne in vsklikne: *Gospod, pojdi od mene, ker sem reven grešnik!* S tem hoče reči: »Gospod, jaz nisem vreden biti tvoj učenec, tvoj znanec, tvoj prijatelj. O Presveti, izvoli si druge, svete; tem nakloni svojo ljubezen, svojo milost, — mene pusti!« — Torej čustvo, prelepo čustvo svete ponižnosti je prekipelo v njegovem dobrem srcu.

Sedaj nam je jasen tudi Jezusov odgovor: *Ne boj se, Simon, odslej boš ljudi lovil.* To se pravi: »Nikakor te ne pustim, marveč ravno nasprotno: odslej boš moj neločljivi spremljevalec, moj pomočnik, moj apostol!«

Polagoma so pripeljali težko obložena čolna k bregu. Na bregu so veselo izložili ribe in prali mreže pobožno premišljajoč veličastni dogodek. Posebno so blagrovali drugi učenci sv. Petra zaradi besedij, katere mu je bil rekel Jezus. O, kako radi bi bili tudi oni deležni te sreče! Tako hrepenenje pa je bilo ob enem najboljšje pripravljanje za apostolski poklic. In res, predno odide Jezus, obrne se še do Andreja, ki je bil poleg Petra, svojega

brata, pa tudi do onih dveh bratov, ki sta se bila pridružila, Janeza in Jakoba, in vsem skupaj reče: *Hodite za menoj in naredil vas bom ribiče ljudij!* In vse so popustili in šli za njim; Janez in Jakob sta popustila tudi svojega očeta Cebedeja in najemnike, ki so bili v čolnu, in sta šla za Jezusom.

Od nekdaj so čudežni ribji lov smatrali za predpodobe apostolskega poklica. Lahko je tu sprevideti bistvo, obseg in uspeh apostolskega misijona. Bistvo je pridobitev za vero, obseg ves svet in uspeh neizmeren. Torej mreža pomeni sveto cerkev, morje pomeni svet, ribe pa človeštvo. Tembolj smemo tako primerjati, ker je Kristus sam primerjal nebeško kraljestvo mreži, ki se vrže v morje.

Kakor so apostoli celo noč poprej veliko se trudili, enako je misijonsko delo sklenjeno z mnogimi in velikimi težavami, in žal, da morajo večkrat tudi oznanovalci besede božje in delilci božjih milostij žalost noreči: *Vso noč smo delali, pa nismo ničesar vjeli.* — Obilni ribji lov je čudež milosti božje; *zakaj ne tisti je kaj, ki sadi in ne tisti, ki poliva, marveč Bog, ki daje rast.* Kristus stopi v Petrov čoln, ker Peter ima voditi čolnič sv. cerkve, drugi so mu le pomočniki; mreža sv. cerkve je Petrova mreža. Da se je začela mreža trgati, čolnič utapljati, to pomeni najprej obilnost ribjega lova, kaže pa tudi posredno nevarnosti, katere obdajajo sv. cerkev. Toda Gospod se ne loči od svoje cerkve; on jo varno vodi do brega večnosti.

Od ribjega lova pokliče Gospod k lovu ljudij, od enega dela k drugemu; le v delu utrjeni so bili dovolj močni za dušno delo, katero pa naklada tudi tisočere telesne težave. Jezus ni poklical senatorjev, pravi sv. Avguštin, marveč ribiče; zakaj vedel je, da, ko bi poklical senatorja, bi ta rekel: moja čast je bila izvoljena; in če bi izvolil govornika, rekel bi: moja zgovornost je izvoljena; in če cesarja, bi rekel ta: moja moč je bila izvoljena. Pustimo, veli Gospod, le-te za sedaj, napuhnjene so. Pridite vi ubožci! za obilne milosti, ki jih imam, je treba praznih posod.

Zopet smo velike reči slišali o Jezusu. Bog hotel, da bi jih ne bili premišljevali zastoj! Bog hotel, da bi se nad nami vsemi izpolnjevale besede, katere je Jezus rekel sv. Tomažu: *Blagor jim, kateri niso videli in so verovali!* O, da bi tudi mi s tako živo vero molili Jezusa, kakor sv. Tomaž; da bi tudi nas navdajal v pričujočnosti njegovi tak svet strah, kakor svetega

Petra; da bi tudi mi bili tako poslušni za Jezusovo vabilo, kakor sv. Andrej, sv. Janez in Jakob, da bi tudi mi tako navdušeno se zbirali okrog Jezusa, kakor ljudje v Kafarnavmu, ter z enakim zaupanjem pri njem iskali pomoči v vsaki potrebi; da bi pa tudi, kakor Petrova tašča, iz srca hvaležni bili Jezusu in to hvaležnost kazali tudi v dejanju, živeli in delali le njemu na ljubo, njemu v čast. Amen.

A. Kržič.

2. Kako si pridobimo in ohranimo mir?

Jezus je rekel učencem: *Mir vam bodi!*
Jan. 20, 21.

Mir vam bodi! To so bile prve besede, s katerimi je Jezus po svojem častitljivem vstajenju pozdravil svoje učence. Ta pozdrav ima silno lep pomen, ter se ne dá primerjati z navadnimi posvetnimi pozdravi. A preden je Jezus spregovoril ta pozdrav, koliko ga je stalo! Ni nam znano, da bi bil Jezus kdaj pred svojim trpljenjem tako pozdravil svoje učence. Temu se ne moremo čuditi; prej pač ni bilo miru. Pravičnost in mir sta se nista poljubila. Jezusova smrt nam je še-le prinesla mir z Očetom. Ko je bil Jezus rojen, prepevali so angelci na betlehemske polju: *Mir ljudem na zemlji*; in tedaj, ko je Jezus iz groba vstal, rekel je apostolom: *Mir vam bodi*. Mir, ta neprecenljivi zaklad nam je Jezus iz nebes prinesel. Ž njim smo dobili pravico, da smemo Boga — svojega očeta, da smemo sebe njegove otroke imenovati. Zato imenuje sv. pismo Jezusa Odrešenika — kneza miru. — Kaj se pa iz tega učimo? Učimo se, da poglobitno znamenje pravih pobožnih kristijanov je mir, je medsebojna ljubezen, kakor je Jezus rekel svojim učencem: *Nad tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj*.

Kristus svojim apostolom ni voščil bogastva, ne dolgega življenja, ne časti in razveseljevanja, ampak voščil jim je mir. Mir je za vsacega kristijana velike vrednosti, imeti ga more kralj in berač. Zato piše sv. apostol Pavel: *Pred vsem imejte ljubezen, katera je vez popolnosti, in mir Kristusov naj veselo gospoduje v vaših srcih, h kateremu ste poklicani v enem telesu*. Kristijani, nobeden bi ne verjel, kako mir pospešuje človeško srečo, kako pospešuje pobožnost in krščansko popolnost; nobeden bi ne verjel, kako razdira nesloga človeško srečo, kako je nasproti vsi pobožnosti in popolnosti. Ker je torej mir tolike imenitosti za srečo

človeško in njegov dušni napredek, zato vam hočem podati danes nekatera splošna in nekatera posebna pravila, da si bote pridobili in ohranili ta neprecenljivi zaklad.

1. Ako hočete, dragi v Kristusu, zadobiti in ohraniti ljubi mir, zapomnite si dobro to-le: Vrzite iz hiše začetnico vseh grehov, vseh strastij, vseh nadlog in neslog, vrzite iz hiše: slepo lastno ljubezen. Vrzite jo s silo iz srca, ker z lepo ne gré od tod, kjer se je vgnezdila. Kjer je človek zaljubljen sam v sé, tam pravega miru biti ne more. In zakaj ne?

V sé zaljubljen človek posebno rad nasprotuje, le to mu dopada, kar je po njegovem; ne dá se podučiti, ker le sam hoče moder biti. O sebi misli previsoko, o drugih prenizko. Zato je zmiraj pripravljen k kregu. — Lastna ljubezen hoče tudi zmiraj gospodovati. Tak človek nikdar kaj napčnega ne stori, in če je storil, gotovo tega noče priznati in le vse zvrčuje na druge. Vse slabosti nad drugimi zapazi, če jih ima tudi sam nad seboj. In tak bi se ne kregal? — V sé zaljubljeni ljudje so tudi svoje glavni in neupogljivi. Od svojega mnenja ne odstopijo po nobeni ceni, ker menijo, da je sramotno popraviti, odstopiti od svojega mnenja, če se je kdo zmotil. Saj se v bukvah pregovorov bere: *Ne govori nespametnim na ušesa, ker zaničujejo nauk tvojega govorjenja.* In pri preroku Jeremiju govore svojeglavneži: *Ne bo nič iz tega; mi bomo hodili po svojih potih, delali, kakor se bo nam prav zdelo.* Ali se zamore pri tacih ljudeh mir ohraniti? Svoje glavnost je kriva vseh prepirov.

Kaj je torej storiti? Kdor hoče v miru živeti, ta naj si pač ne domišljuje, da je on sam moder, da so vsi drugi nevedneži; ta naj prizna, da kdo drugi tudi kaj vé in naj se vdá dobremu svetu. Neumnosti zaničujejo modrost in poduk. — Kdor hoče mirno živeti, naj si nikar ne domišljuje, da je le on sam dober in brez graje. Modri mož pravi: *So ljudje, ki menijo, da so čisti, pa niso oprani nesnage.* (Modr. 30, 12.). Tudi naj nikar vedno ne govori, kaj zna, kake lepe lastnosti da ima; tega drugi ne morejo lahko poslušati; toraj naj sebe ne hvali; vsak naj po besedah sv. Pavla v vsi ponižnosti bližnjega višje spoštuje, kakor samega sebe. (Fil. 2, 3.)

2. Ako hočeš mir ohraniti, pazi na svoj jezik! To je drugo glavno pravilo. Navadno prepiri nastanejo zavoljo hudega

jezika. Zato modri Sirah pravi: *Hudobni jezik razdvoji mnogo ljudi* (28, 6.). — Kdor veliko govori, si naredi nasprotnike. Ako duh ne vlada jezika, potem na svetu ni hujšega, kakor je jezik. Sv. Gregor pravi, da je smrtni strup za srca; sveti Jakob imenuje jezik *šolo vseh samopašnostij na svetu*. Grški modrijan Bias je prav imel. Amasis, egiptovski kralj, mu je poslal vola v klavno daritev, z naročilom, naj mu najboljše in najslabše daritvene živali nazaj pošlje. Bias je dal kraljevim poslancem jezik, rekoč: »Tega dajte kralju; pojasnila ne bo potreboval, ker jezik je najboljše, pa tudi najhujše na svetu.«

Kaj je torej storiti? Ako hočeš v miru živeti, naj tvoj jezik nikar ne zbada, kakor trnje. *Govorjenje, ki boli, naredi jezo in prepir*. (Preg. 15, 1.) Nikdar naj jezik preveč ne govori: *Mnogo govorjenje je malokdaj brez greha in brez prepira* (Pr. 10, 19.). Zato nam je dal Bog vse po dvoje: roko, noge, oči, ušesa, pa le en jezik, da bi bili počasni v govorjenju, to je, da bi premišljeno govorili. Tvoj jezik naj zakriva slabosti družih s plaščem krščanske ljubezni, če nisi dolžan tega razodeti. Kdor greh prikriva, naredi mir in prijaznost, kdor pa zmiraj na novo kaj ogreva, prijatelje razdvoji. (Preg. 16, 28.) Varuj se podpihovanja in skrivnega donašanja. *Proklet je podpihovavec in dvojezičnik, zakaj med veliko njih, ki v miru živé, napravi zmešnjave*. (Sir. 28, 15.) Torej skrbi, da ne boš zaslužil imena skrivnega donaševalca, sicer te bodo ljudje po strani gledali in sovražili. (Sir. 5, 14.). Pa tudi ne trpi okolu sebe taci umazanih in brezsrčnih ljudi, ki ti donašajo in tako zdražbe delajo, ker resnične so besede Siraha: *Ako drvâ zmanjka, ogenj vgasne, in če ni podpihovalcev, prepir mine*. Zapomni si torej: vsako reč sam preišči, prijazno in pohlevno poprašuj, da boš pravo zvedel: tako boš marsikatero zmoto popravil, marsikatero žalost, nevoljo in jezo odstranil; že na svetu boš za tako previdnost poplačan, zakaj: (Preg. 21, 23.) *Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, varuje svoje življenje*.

3. Tretje imenitno pravilo, da si ohranimo mir, se glasi: Kar ne moreš prenarediti, prenašaj potrpežljivo in se nikar ne sramuj odjenjati v pametnih rečeh. Ako bi ljudje to načelo hoteli spolnovati, bi mir ne zginit tako pogosto izmed družin. Nihče noče odjenjati, vsak hoče prav imeti; prevzetnost ga naredi svojeglavnega. Smo pač čudni ljudje. Ako bi se malo premagali in odjenjali, imeli bi mir, a raji si gremimo življenje, kakor da bi spregovorili prijazno besedo, ali kakor

da bi kaj potrpeti. Naši predniki so bili bolj modri; zapustili so nam lepe pogovore, ki imajo v sebi veliko modrost, Lepa beseda najde lepo mesto; krivico trpeti je boljše, kakor krivico delati. Prava modrost namreč v tem obstoji, da človek raje pretrpi manjše hudo, da se hujšega ogne. Med vsem hudim pa je nekako največje hudo, v nemiru, v jezi skupaj živeti, je hujše, kakor lakoto trpeti. Torej je bolj pametno malo potrpeti in odjenjati v pametnih rečeh, da se mir ohrani. *Boljši je suh grišljaj z veseljem, kakor polna hiša jedil s kregom.* (Preg. 17, 1.) Posnemanja vreden zgled v tej zadevi nam daje očak Abraham. Abraham je bil stric Lotov; šla sta z vsem premoženjem na Kanaansko; oba sta bila silno bogata, za obeh čede, hlapce in dekle je prostora zmanjkalo. Začeli so se hlapci Abrahamovi z Lotovimi prepirati. In sedaj je prišel Abraham, starejši in mogočnši k Lotu, ter mu je rekel: *Naj ne bo krega med menoj in med teboj, med mojimi in tvojimi hlapci, saj sva brata. Glej, vsa dežela je pred teboj . . .* Lot je imel manj blago srce, ter si je izvolil boljši del dežele; Abraham je bil zadovoljen, — ločila sta se v miru. Bog je Abrahama že tukaj poplačal zavoljo miroljubnosti.

Ali bi ne bilo lepo, ako bi tudi mi kristijani ravnali po zgledu Abrahamovem? Pomislite, vsi smo Adamovi otroci ter imamo mnogo slabostij nad seboj. Ako drugi naše slabosti in sitnosti potrpežljivo prenašajo, zakaj bi mi slabosti drugih ne prenašali? Koliko potrpežljivosti ima Bog z našimi neumnostmi, in nam je težavno potrpeti s kom drugim. — Koliko je Kristus zavoljo nas pretrpel od nespametnih in hudobnih ljudij! — Seveda so nekateri zelo občutljivi in čudni ljudje; ni jim mogoče prav storiti; vsaka besedica jih žali; sami ne vedó večkrat, kaj hočejo. Tu ni družega pomočka, kakor veliko krotkosti in potrpežljivosti v občevanju s takimi ljudmi. Sv. apostol Pavel pravi: *Prenašajte neumneže, ker ste vi modri.* (II. Kor. 11, 19.)

4. Četrto pravilo za ohranjenje miru se glasi: Oziraj se na križanega Jezusa; on je zgled krotkosti, Bog miru in ljubezni; kdo ima več potrpeti, kakor je imel on sam? Vsaka hiša ima, ali bi vsaj imeti morala na steni podobo križanega Jezusa. Kadar pride prepir v hišo, ako te jeza grabi ter se je bati, da ne boš potrpel, ozri se na Križanega, misli na njegovo krotkost, kako je molil za svoje sovražnike; kako je umrl za grešnike, in gotovo se boš pomiril. Zdelo se ti bo, kakor da bi ti Kristus iz križa rekel: Glej, jaz sem prijatelj miru in ljubezni;

le tisti, kateri mir ljubijo, bodo pravi otroci nebeškega očeta, bodo z menoj imeli svoj delež v nebesih. Koliko pogled na Križanega v tacih okoliščinah pomaga, imamo lep zgled svetega Janeza Gualberta.

On je bil plemenitaž v Florenci in vojak. Njegov stric je edinega brata, ki ga je Janez imel, premišljeno umoril. Na veliki petek je Janez oborožen srečal morilca svojega brata, ki pa ni imel nič orožja. Nista se mogla ogniti. Že je kri vrela v Janezu, že je prijel za meč, da bi hudobnega morilca prebodel; kar mu ta zakliče: »Odpusti mi zavoljo Jezusa, ki je na križu molil in umrl za svoje morilce.« Po tem izreku je bil Janez tako ginjen, da mu ni le vsega odpustil, ampak da ga je imel odslej kakor svojega brata.

Sedaj hočem še nekatera načela povedati za posamezne stanove, da si bote lažje ohranili mir. — Vam možje, veljajo besede modrega Siraha: (4, 35.): *V svoji hiši ne bodi kakor lev, da ne boš domačih vznemirjal in pobožnih ne zatiral.* Ne bodite zapravljivi, pa tudi ne skopi v potrebnih rečeh. Nikar si ne domišljajte, da ima mož zmiraj prav, žena pa nikoli.

Žene vam pa veljajo besede sv. Petra (I. 3.): *Domači mir izvira od žene in hišna čast je naslonjena na ženo.* Nobena obleka ženi tako ne pristuje, kakor krotki in mirni duh in pokorščina. In če se mož vendar še jezi, naj žena molči; to je najboljši odgovor.

Ve hčere ne nadlegujte svojih starišev preveč zavoljo obleke. Kaj tudi pomaga, če je veliko nečimernega na telesu, pa malo svetega v srcu. Podobne bi bile pobeljenim grobovom, ki so zunaj lepi, znotraj pa ostudni.

Vi mladeniči poslušajte! Pogosto hočejo mladi ljudje več vediti, kakor stari: to ni prav in naredi prepir. Naj imajo stariši zadnjo besedo; spoštujte jih in se varujte zlasti ponočevanja. Troje čednosti naj vas kinčajo, katere našteva sveti Bernard: Strah božji, spoštovanje do starišev in čistost.

To so, dragi v Kristusu, nekatera pravila, da si ohranimo domači mir. Še marsikaj bi vam mogel povedati tudi o napačnem miru, kakoršni je bil v hiši Adamovi, ki svoji ženi ni ničesar odrekel; kakoršen je bil v hiši Helijevi, kateri ni kaznoval svojih sinov. Za sklep vas opozorim še na prve kristijane, od katerih se bere, da so bili enega srca in ene duše, da so verniki rekli, glejte, kako se kristijani ljubijo. Naj vam veljajo besede sv. Pavla do Fil. (2, 1. 2.): *Če je pri vas kaka tolažba v*

Kristusu, spolnite moje veselje s tem, da ste enega spoznanja, ene ljubezni, enega srca, ene misli. Jezus vstali pa naj to željo blagoslovi, naj nam dá mir, kakoršnega nam svet ne more dati; on naj nam danes iz nebes govori: Mir vam bodi, sedaj in vekomaj. Amen.

S. Zupan.

Druga nedelja po veliki noči.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XVII.

Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir dá svoje življenje za svoje ovce.

Jan. 10, 11.

Ljubezen našega Gospoda Jezusa Kristusa in vse delo njegove božje ljubezni je prelepo izraženo v današnji prekrasni priliki o dobrem pastirju in še posebej v besedah: *Dobri pastir dá svoje življenje za svoje ovce.* Jezus Kristus je dal svoje življenje za nas, svoje ovčice, najprej s tem, da je žrtvoval za nas svoje neskončno srečno življenje v nebesih ter se ponižal priti v našo solzno dolino, in živeti tu med nami triintrideset let. Daroval je svoje življenje, ker je hotel na svetu preživeti vse dobe človeške: detinstvo, otroško, mladeniško in moško dobo, da bi sam poskusil vse težave človeškega življenja, in še posebej zato, da bi zapustil kar vsem ljudem vzor lepega brezmadežnega življenja: otrokom, mladeničem in odraslim. Svoje življenje je dal za svoje ovčice, ker si je prostovoljno izvolil vse najtežavnejše okoliščine človeškega življenja: ne le tista pot od Poncija Pilata na goro Golgato je bila njegov križev pot, marveč vse njegovo življenje se sme imenovati pravi križev pot, katerega zadnja postaja je na gori Kalvariji, kjer je dejansko daroval svoje življenje za svoje ovčice, ko je zanje v grozovitih mukah pretil svojo kri in umrl zanje.

A današnji sveti evangelij ima v sv. pismu še poseben pristavek, ki se tako-le glasi: *Zategavoljo me Oče ljubi, ker jaz dam svoje življenje, da je zopet vzamem. Nihče mi ga ne vzame, marveč jaz je dam sam od sebe in je imam oblast dati in je imam oblast zopet vzeti.* — Navaden pastir more sicer braniti svoje ovčice in more dati tudi svoje življenje zanje, če ga volkovi raztrgajo; a tako dá življenje le za ene ovce, potlej ostane mrtev in ne more umreti še za druge. Jezus pa je od mrtvih vstal in more dajati svoje življenje vsem ovčicam, kolikor jih bo do sodnjega dne v

njegovi sveti katoliški cerkvi, — zlasti v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Oj, kako srečni smo, da imamo tako dobrega — tako neskončno dobrega Pastirja. Oj, bodimo tudi mi dobre ovčice, katere rade poslušajo njegov glas. S tem dobrim sklepom še dalje premišljujmo njegovo življenje in njegove nauke. Danes prideta na vrsto zopet dva veličastna čudeža Jezusova: ozdravljenje gobovca in mrtvoudnega.

I. Ob koncu zadnjega premišljevanja smo slišali, da je Jezus zapustil za nekaj časa svoje mesto Kafarnavm, da bi tudi še po drugih krajih galilejske pokrajine učil in delil svoje nebeške dobrote. Ob tej priliki menda se je dogodilo v nekem kraju, ki pa ni imenovan, bržkone blizu Kafarnavma, to-le:

K Jezusu je prišel nek mož poln gob. Zagledavši Jezusa, poklekne predenj, ga moli in prosi: *Gospod, če hočeš, me moreš očistiti!* Jezus se ga usmili, iztegne svojo roko ter se ga dotakne in mu reče: *Hočem, bodi očiščen!* In ko je izgovoril, prešle so mu precej gobe in je bil čist.

Kajne, kratka je ta dogodka, pa koliko ima dejanja. Oglejmo si najprej gobovca. Gobova bolezen, ki se je ob Jezusovem času posebno v Egiptu in sosednih deželah, torej tudi v Sveti deželi, pogostokrat prikazovala, je kaj strašna bolezen. Človeka je vsega premenila in mu vzela vso lepoto: koža in udje so zgubili barvo, prikazale so se otekline in rane; iz očij se je ocejala neka tekočina; glas je bil hripav; nohtovi so odpadli; telo je polagoma hiralalo in končno jelo gniti. Gobovec je bil kakor živ mrlič. — Gobova bolezen je delala tudi hude bolečine, ki so se razodevale po vseh udih; telesnim bolečinam so se pridruževale pa še dušne: otožnost, bojazen, obupnost. — Ta bolezen je bila tudi nečastna. Večkrat je bila res očitna kazen za grehe, kakor pri Mozesovi sestri. Tak bolnik je bil po judovski postavi nečist; t. j. ni se smel v templu daritev vdeleževati, ne z ljudmi občevati, izmed človeške družbe je moral bežati v samotne kraje; posebno obleko je moral nositi, da ga je vsakdo poznal, da bi se ga ne dotaknil; hodil je razoglav in jedi si je poiskal na odločenem kraju, kamor so mu jo postavljali, kakor za kako nevarno zver. Telesna bolezen je torej veljala za znamenje dušne bolezni, dušne nečistosti, kakor pravi pregovor, k nesreči se je pridruževala še sramota. — Gobova bolezen je bila slednjič zelo nalezljiva, zelo težko ozdravljiva, smrtna bolezen; v kratkem: gobovec je bil velik

revež v skrajni bedi in zapuščenosti; le-ta, o katerem sedaj govorim, pa še prav posebno, zakaj sv. evangelist Luka izrecno pristavi, da je bil *poln gob*, torej je moral trpeti vse te hude reči, katere sem naštel, v veliki meri.

Pa četudi je bil tako zelo bolan na telesu, bil je zdrav, močan in čil na duši. Ni se zmenil za judovsko šego, ki je prepovedovala gobovcem bližati se hišam in ljudem; ko je zagledal Jezusa, prišel je k njemu in pokleknil pred njim. Posebno v treh čednostih se je odlikoval: v sveti pobožnosti do Jezusa, v trdni veri in ponižnem zaupanju. O njegovi pobožnosti pričajo trije evangelisti; sv. Marka pravi, da je pokleknil pred njim, sv. Luka pristavi, da je padel na svoj obraz, kar je bilo pri Judih znamenje največjega počeščenja, in sv. Matevž omeni, da ga je molil. Že s tem je pokazal svojo vero: ker je Jezusa spoznal kot obljubljenega Odrešenika, Sina božjega. Ko bi mu bil Jezus le prerok, bi ga ne bil molil. Kako lepo se razodeva njegova vera v prekrasnih besedah: *Gospod, če hočeš, me moreš ozdraviti!* Kaj se pravi to družega, nego: »Ti vse moreš!« Preroki so tudi delali čudeže, pa ne iz lastne moči, marveč samo tam, kjer je Bog hotel. Gobovec pa naravnost pripisuje Jezusovi volji neomejeno moč, očitno spozna, da je Jezus vsemogočni Bog; ob enem pa tudi kažejo te besede veliko ponižnost in vdanost v božjo voljo. *Gospod, če hočeš*, t. j. če je tvoja sveta volja, me ozdravi, če ne, pa ne; tudi tako bi si imeli razlagati te besede.

Sedaj, ko smo uvideli veliko telesno bedo pa tudi izredne dušne vrline nesrečnega gobovca, lahko razvidimo njegovo veliko veselje, ko je bil takoj uslišan in hipoma ozdravljen.

V prelepem svitu se je v tej dogodbi zopet pokazalo preljubeznivo Srce Jezusovo. Evangelist naravnost pové, da se je Jezusu smilil ubogi trpin; in kako ganljivo mu pokaže svoje usmiljenje. Četudi ima ubožec ostudno in nalezljivo bolezen, vendar iztegne svojo božjo roko in se ga dotakne, saj njemu, ki je Gospodar zdravja in bolezni, ne more biti nevarna še tako nalezljiva bolezen; naj se mu tudi gnusi grda bolezen, zato se ne zmeni ljudomili Zveličar, ki je hotel v vseh rečeh razun greha nam enak postati in nositi s svojimi brati vso bedo, ki je prišla vsled izvirnega greha na človeški rod. S tem je postal tudi vzor vsem onim, kateri prevzamejo težki a častni nalog streči bolnikom, zlasti kužnim. Kako pristrčno ganljiv je pogovor med Jezusom in bolnikom! Bolnik reče: *Gospod, ako hočeš*; Jezus na to: *Hočem*. Bolnik je prosil: *Moreš me ozdraviti*. Jezus odgovori: *Bodi čist!*

Res, da se v teh kratkih prošnji tako primernih Jezusovih odgovorih kaže najprej njegova vsemogočnost, a ob enem se pa tudi razodeva njegova božja blagost.

Ta dogodka pa še ni popolnem dokončana. Ko se je bil zgodil ta čudež, je Jezus ozdravljenca odslovil, rekoč: *Glej, da nikomur ne poveš; temveč pojdi, skaži se duhovnom in daruj za svoje očiščenje, kar je Mozes zapovedal, njim v spričevanje.* Za gobavce so bili zapovedani posebni obredi, s katerimi so bili zopet spoznani za čiste in so se smeli zopet vdeleževati službe božje v templu. To opravičenje pri duhovnih v Jeruzalemu pomeni pristavek: *Njim v spričevanje*; ob enem pa hoče Jezus s tem doseči, naj bi tudi v Jezuzalemu spoznali njegovo moč, naj bi se ozdravili še hujših gob — nevere. Tudi ta pomen utegnejo imeti besede: *Njim v spričevanje.*

Ko je pa ozdravljenec odšel, jel je oznanovati in razglaševati dogodbo, tako da ni mogel Jezus več v mesto priti, marveč je bival zunaj po samotnih krajih. In prihajali so k njemu ljudje od vseh strani, da bi ga poslušali in da bi jih ozdravljali njih boleznij.

II. Prestopimo k drugi dogodbi.

Po nekoliko dneh se je Jezus zopet vrnil v Kafarnavm. Ondi je učil v neki hiši, bržkone v Petrovi. Od vseh krajev je prišlo mnogo ljudij, da bi ga poslušali, tako da še zunaj pred vratmi niso imeli prostora. Sv. evangelist pravi: *In so sedeli farizeji in učenci postave, kateri so bili prišli iz vseh vasij galilejskih in judejskih in iz Jeruzalema; in moč Gospodova je bila, da jih je ozdravljala.* Kar prineso štirje možje na postelji človeka, ki je bil m r t v o u d e n. Radi tolike množice ljudstva ga ne morejo prinesti do Jezusa; zato gredó na ravno streho, jo odkrijejo in bolnika s posteljo vred spusté dol pred Jezusa. Jezus videč njih trdno vero, reče mrtvo-udnemu: *Zaupaj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!*

Tukaj se nam več rečij zdi nenavadnih. Bilo je nenavadno veliko poslušalcev. Jezus bi jih bil lahko vesel in s posebnim zadoščenjem oznanjal besedo božjo; a kaj pomaga, ko se je pa med dobre, blagodušne poslušalce utihotapilo tudi več hudobnih, kateri niso prišli zato, da bi poslušali besedo božjo in se od Jezusa kaj naučili, marveč le zato, da bi ga opazovali in, če le možno, vjeli v kaki besedi. Pa kako daleč so prišli, nekateri prav iz Jeruzalema, torej tri do štiri dni hoda. Že se je snovalo nasprotstvo zoper Jezusa po vseh krajih, po vsej črti.

Nenavaden je dalje način, kako so bolnika privedli do Jezusa. Prinesli so ga štirje možje na postelji, ker si ni mogel pomagati niti z rokami niti z nogami, ker so mu odpovedali vsi udje — bil je mrtvouden, ali vsled protina ali ga je bila zadela kap. Poslušalci so bili tako gosto natlačeni, da nikakor ni bilo mogoče štirim nosilcem se preriti do Jezusa; torej si izmislijo zvijačo; naokrog gredó skoz dvorišče na streho, ki je bila pri judovskih hišah vse drugače narejena, nego pri nas, namreč ravna, da se je po nji lahko hodilo in sprehajalo; potlej jo toliko razmaknejo, da morejo bolnika spustiti s posteljo vred pred Jezusa. Kako ravno so to storili, kako opeko in vmesno tvarino odstranjali, si po naši izkušnji ne moremo prav predstavljati, pa zadostuje nam vedeti, da je bilo to po orientalski šegi mogoče. Seveda se vse to ni moglo izvršiti kar čisto skrivaj in natihoma; marveč je vzbudilo veliko pozornost, kar je potem pokazalo čudež še v tem svitlejši luči.

Pa kako to, da se je nosilec in bolniku tako mudilo? Bržkone se je bil mož dal prinesiti iz daljnega kraja in je že dolgo čakal ugodne prilike, in ker je ni bilo, je poskusil to skrajnost. Tudi je moža še nekaj družega priganjalo, ne le bolezen; bolj kot telesna bolezen, ga je k Jezusu silila dušna bolezen: kesanje, koprnenje po odpusčenju. Mrtvoudni v prvi vrsti išče odpusčenja, še-le v drugi ozdravljenja, najprej naj mu Jezus ozdravi bolno srce, potlej še-le bolne ude. To je junaštvo odločnega spokornika, ki hoče na vsak način utolažiti svojo pekočo vest, ker ne more hoditi, se dá prinesiti, in ker ga zarad množice ne morejo prinesiti prav do Jezusa, se dá skoz streho spustiti in položiti pred njegove noge. Zato spregovori Jezus, kateremu so tudi srca odkrita, najprej besede: *Bodi potolažen, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!*

To pa, da Bog kaznuje grešnike s hudo boleznijo, se Judom ni zdelo nič nenavadnega; še krivico so radi delali bolnikom. Da je mrtvoudni velik grešnik, o tem pričujoči niso dvomili, posebno ne hinavski farizeji. Vse drugače pa se jim je zdelo o Jezusovih besedah: *Tvoji grehi so ti odpuščeni*. Farizeji in pismarji so mislili sami pri sebi: *Kdo je ta? Zakaj govori tako? Preklinja. Kdo more odpusčati grehe, razven Bog sam?* Ker je Jezus poznal njih misli, jim je rekel: *Zakaj mislite hudo v svojih srcih? Kaj je lažje, ali reči: Grehi so ti odpuščeni, ali reči: Vstani in hodi? Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji grehe odpusčati, rečem ti:* (tako govori mrtvoudnemu) *vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!* Bolnik precej vstane, vzame posteljo in odide na svoj dom.

Vse pa groza obide. Boga časté, rekoč: *Čudne reči smo danes videli!* —

Tukaj najprej vidimo, kako zelo so bili hudobni farizeji in pismarji; čimdalje bolj jih bomo spoznali. Čisto nič nimajo sočutja in usmiljenja do ubogega bolnika, ki pri Jezusu išče pomoči; kar nič jih ne gane tolažilna beseda Jezusova, ki jo govori skesanemu bolniku; celo dobroto Jezusovo rabijo za orožje zoper njega, — tako zelo so hudobni in sovražni. Obdolžijo ga greha, ki se je štel pri Judih in se šteje tudi pri nas med največje grehe, da namreč Boga preklinja. Ker so videli, da je množica okrog njih zavzeta in navdušena za Jezusa, si sicer tega ne upajo glasno povedati, marveč na tihem mislijo in šepčejo drug drugemu na uho.

Kaj pa Gospod? Najprej obědujmo njegovo veliko mirnost, ki jo kaže do tako zlobnih sovražnikov. Čeravno spregleda vso njihovo zlobnost od prvega do zadnjega, jim vendar čisto mirno dokazuje pol z besedo, pol s čudežem, da mu krivico delajo, ker ga tako zlobno sodijo, pripisujoč mu tak greh — bogokletstvo, in hoče jih na tako jasen način prepričati, da je res Bog in ima vso božjo oblast in moč! Pred vsem drugim jim očita njihove zlobne misli: *Zakaj mislite hudo v svojih srcih?* Že to bi jih bilo moralo popolnoma potreti. Ali ni bilo to toliko, kakor da bi jih bil vprašal: Jaz vam vidim v srce, poznam vaše misli, — ali more kdo poznati misli drugih ljudij, če ni vseveden, če ni Bog? — Pa Jezus jim hoče priti še bolj do živega z večno znamenitim vprašanjem: *Kaj je lažje, ali reči: Tvoji grehi so ti odpuščeni, ali reči: Vstani in hodi!* Kaj nam je reči na to? Grehe odpuščati in čudežno ozdravljati je za nas ljudi enako težko, Bogu pa oboje enako lahko. Vendar za naša čutila je čudežno ozdravljenje krepkejši dokaz, ker se vidno izvrši, odpusčenje grehov se pa zgodi nevidno. Drugo vidno dejanje bodi torej zagotovilo prvega nevidnega. Zato pravi: *Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji odpuščati grehe* — in tukaj pretrga stavek kar v sredi ter spremeni ustni dokaz takoj v dejanski dokaz in obrnivši se do bolnika, ga nagovori: *Rečem ti, vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!* In kakor je bila beseda izgovorjena, je bila tudi že izpolnjena. Bolnik hipoma vstane, popolnoma ozdravljen; poprej je bil omamljen na vseh udih, da so ga morali drugi nositi, sedaj pa je krepak, da lahko sam posteljo zadene in nese.

Znamenito je še, opazovati, kakšen vtis ali učinek je imel čudež pri navzočnih. O farizejih in pismarjih se ne bere, da bi jih

bil kaj ganil in poboljšal. Umolknilo so sicer, ker niso mogli ničesar ugovarjati, a verovali vendar-le niso! Glejte, to stori trdovratnost, — greh zoper sv. Duha! Najbolj vesel seveda je bil ozdravljenec; s hvaležnim srcem je hvalil Boga, kakor sv. evangelist Luka še posebej omeni. A tudi ljudstvo je bilo vse navdušeno za Jezusa. Sv. evangelist Luka pravi: *Groza obide vse, Boga časté in s strahom napolnjeni pravijo: „Čudne reči smo videli danes!“* Sv. Marka opomni: *Vsi so se čudili, Boga hvalili in rekli: „Še nikoli nismo videli kaj takega!“* Sv. Matevž pa konča to dogodbo z besedami: *Ko je pa ljudstvo to videlo, je bilo prestrašeno in je hvalilo Boga, ki je dal tako moč ljudem.* Ker je bilo tolike ljudstva, so torej nekateri izražali svoje začudenje tako, drug drugače.

Obe dogodbi, ki smo ju danes premišljevali, sta nekakšna predpodoba zakramenta sv. pokore. Vsak grešnik je podoben gobovcu in mrtvoudnemu. V božjih očeh je grešno srce silno grdo, nečisto in ostudno, kakor je bila gobova bolezen; dokler je grešnik v smrtnem grehu, je podoben mrtvoudnemu, ker nič zaslužnega ne more storiti za nebesa, ves je mrtvičen. Slično je tudi ozdravljenje. V prvem slučaju je Jezus rekel: *Pojdi in skaži se duhovnom!* To velja tudi grešniku: mašnik ima sedaj oblast in moč v Jezusovem imenu očiščevati grešna srca. V drugem slučaju pa Jezus sam tako lepo v soglasje spravi odpusčenje grehov in ozdravljenje telesne hromosti; in še-le tukaj imajo svoj popolni pomen besede: *Množice so Boga hvalile, ker je dal ljudem tako oblast!* (Mat. 9, 8). Oj, hvalimo tudi mi Boga sicer za vse njegove brezštevne dobrote, a še prav posebno zato, ker nam je dal zakrament svete pokore! Kam bi se sirote dejali, ko bi ga ne imeli? Pa dobro pomnimo, da tudi zakrament svete pokore nam ne bo pomagal, ako sami nočemo. Kolike želje sta imela oba bolnika po ozdravljenju; koliko zaupanja do Jezusa, ki sta ga še-le nekoliko poznala po njegovih prvih govorih in čudežih. Da, smelo smem trditi: Ko bi mi Jezusa prav poznali, bi prav gotovo radi hodili k spovedi, bi vselej vse prav opravili in z velikim veseljem pristopali k mizi Gospodovi. Amen.

A. Kržič.

2. Vzroki ostajanja zunaj cerkve med božjo službo.

Imam še druge ovce, katere niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir. Jan. 10, 16.

Za drago ceno svojega trpljenja in smrti je odkupil usmiljeni Zveličar naše duše, in kot dobri pastir nas hrani z božjim naukom, nasituje s svojim mesom, kakor v varnem hlevu nas brani pred sovražnikom, in če bomo le hoteli poslušati njegov dobrohotni glas, nas bo kot najboljši pastir pripeljal tudi sodnji dan med zveste svoje ovčice na desno stran, odkoder so nam gotovo odprta večnosrečna nebesa. O srečna ovčica, ki je v hlevu tega dobrega pastirja — Jezusa Kristusa!

A žalostno je pa za izgubljeno ovco, ki ni iz tega hleva! Nad njo zdihuje sam dobri pastir: *Imam še druge ovce, ki niso iz tega hleva.* Tako zdihuje nad neverniki, ki niso bili nikoli v pravi cerkvi; zdihuje nad krivoverci, ki so sicer bili nekaj v pravi cerkvi, pa so jo sramotno zapustili; zdihuje nad kristijani, ki so mu nezveste ovce, njegove besede nočejo poslušati, njegovih zapovedij ne spolnujejo, in se tako sami ločijo od prave čede Kristusove. Med tem, ko dobri pastir svoje zveste nasituje s svojim mesom pri božji službi in se zanje daruje, se te nesrečne ovčice odločijo od njih, zanemarjajo božjo službo. Ko zveste ovčice poslušajo glas dobrega pastirja, govorečega po sveti cerkvi, nesrečne ovčice ne marajo slišati njegovega milega glasú — ostanejo zunaj cerkve.

Nad vsemi temi Jezus zdihuje, a pravi pa tudi: *Tudi te moram pripeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir* (Jan. 10, 16.). — Zato se je on sam trudil tukaj na svetu, zato je poslal tudi apostole in njih naslednike iskat zgubljenih ovčic. Od dušnih pastirjev bo enkrat tirjal odgovor, kako so iskali zgubljene ovčice; seveda če one niso marale poslušati, bodo same dajale odgovor. (Tudi v naši župniji je več takih, ki ostajajo med službo božjo zunaj cerkve). Da bi take zgubljene ovčice nazaj pripeljal poslušat mili glas dobrega pastirja, in slavit njegovo ljubezen do nas, hočem danes v večjo čast božjo vam pokazati:

I. Kako ničvredni so izgovori, s katerimi se izgovarjajo tisti, ki ostajajo zunaj cerkve;

II. kateri so pravi vzroki ostajanja zunaj cerkve.

I. Znana vam je tretja božja zapoved, ki pravi: *Posvečuj praznik*, in prva in druga cerkvena zapoved, katerih prva se glasi: *Posvečuj zapovedane praznike*, druga pa: *Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sv. maši*. Sv. cerkev nam zapoveduje posvečevati nedelje in praznike posebno z obiskanjem božje službe. S tem pa tudi spolnujemo tretjo božjo zapoved, ker te dneve obračamo le Bogu v čast. Te zapovedi pa nas vežejo pod smrtnim grehom, tako da se tisti smrtno pregreši, kdor ne bi spolnoval božjih ali cerkvenih zapovedij iz zanikrnosti in brez veljavnega vzroka. Katoliški kristijan torej, ki se zavé pameti, je pod smrtnim grehom dolžan — jih spolnovati. Tak pa, ki brez vzroka ostaja zunaj cerkve, tako da ne vé, kaj se v cerkvi godi, nikakor ne spolni cerkvene zapovedi. Žalostno je že to, da se kristijanu mora zapovedovati, hoditi k božji službi, saj dober kristijan, ki ima kaj ljubezni do Jezusa, bi moral brez zapovedi z veseljem hoditi na kraj, kjer se Jezus za nas daruje, in kjer si je izvolil svoje prebivališče med nami.

Poglejmo pa, ali imajo tisti, ki ostajajo med božjo službo zunaj cerkve, res veljaven izgovor, ki jih greha oprusti.

1. Nekateri pravijo: *Prepozno sem prišel*, in zato nisem mogel v cerkev. Če nisi bil sam kriv, da si malo prepozno prišel, in če zarad prenapolnjene cerkve res nisi mogel notri, pa potem pred vratmi lepo moliš in paziš na dele sv. maše, velja tvoj izgovor, ker želiš v cerkev, pa ne moreš. A težko se bo to zgodilo, da bi tisti, kdor v resnici želi v cerkev, res ne mogel notri. Večidel ne moreš, ker nočeš. In pa tudi taki, ki prepozno pridejo do cerkvenih vrat, so po navadi dosti zgodaj pred cerkvijo v nadlogo in napotje tistim, ki gredo naravnost v cerkev. Drugi sedijo v krčmi, in ko se je služba božja že zdavno pričela, se začno pomikati iz nje proti cerkvi; seveda potem pridejo prepozno. Navadno pa vsako nedeljo tudi vedno ravno tisti prepozno pridejo, in če imajo bližje v cerkev, raji mudijo. Takim le rečem, glejte, da ne bo tudi za vaše zveličanje že prepozno, kadar pride smrtna ura, da tudi vam ne poreče Gospod, kakor je rekel ne-spametnim devicam, ki so prepozno trkale: *Pojdite, jaz vas ne poznam!*

2. Drugi pravi: *Bili so drugi zunaj, sem pa še jaz ostal*. To pa menda že sam brez dokazov spoznaš, da tak izgovor čisto nič ne more veljati. Sv. pismo nam pové, da se je veliko angelov vzdignilo zoper Boga, in vsi, ki so se spuntali, so

bili zavrženi. Ko bi se bili dobri angeli ozirali na hudobne, češ, saj se drugi tudi puntajo, in bi bili z njimi potegnili, bi bili tudi ti vsi zavrženi. — V mestih Sodomi in Gomori je bilo veliko hudobnih prebivalcev; le Lot je bil pravičen, zato je bil po angelu rešen gotove smrti v žveplenem dežju. Ko bi se bil tudi on na druge oziral in jih posnemal, bil bi ž njimi vred pokončan. Torej, če hočeš po zgledu drugih hudobnih ravnati, potem se pripravi, da boš tudi z njimi vred kaznovan.

3. Tretji izgovor je: Ni prostora v cerkvi. Kdor se hoče potruditi, dobi že dosti prostora. Pri kaki majhni cerkvi ali podružnici utegne ta izgovor veljati, a naša cerkev je dosti velika za vse farmane. Zato naj tisti, ki pravijo, da v cerkvi ni dovolj prostora zanje, pazijo, da pač dobé v nebesih prostor.

4. Drugemu je zopet prevroče v cerkvi. Ko bi bilo tudi v resnici vroče v cerkvi, bi ta izgovor ne veljal. Zakaj če na polju cel teden delaš ob hudi vročini, ko te pripeka solnce, da si s tem služiš svoj kruh, boš pač v nedeljo v cerkvi v senci z božjo pomočjo prestal pri božji službi eno uro ali pet četrtink ure, da tudi malo poskrbiš za neumrjočo dušo. (Sicer je pa znano, da naša cerkev tudi v najhujši vročini ni preveč vroča.) Ko bi pač kdo izmed pogubljenih nam mogel povedati, kako peče v onem kraju, ki ga je božja pravica pripravila za kazen onim, ki trdovratno onečaščujejo Gospodove dni z opuščanjem božje službe, pijančevanjem i. t. d.! Oj, tam peče, in tiste vročine se nam je treba bati.

To so torej vaši izgovori, ki vsi prav nič ne veljajo. Ker torej ostajate zunaj in nimate zato nobenega veljavnega vzroka, kaj sledi iz tega? Kaj družega, kakor to, da s tem ne spolnite svoje cerkvene dolžnosti in da se pregrešite.

II. Povedati vam pa hočem prave vzroke te grde pregrešne razvade.

1. Prvi vzrok je pomanjkanje žive vere. Kakega zares pobožnega kristijana nikoli ne boš našel zunaj cerkve, ker živa vera v Kristusa in ljubezen ga vleče notri, bližje k svojemu ljubemu Zveličarju. Kolikor bolj pa se kdo oddaljuje od oltarja ali celo od cerkve, je to znamenje, da je toliko slabejši kristijan.

Kot kmetovalci imate večkrat priložnost to-le opazovati: Ko čistite žito, in ga denete na pajkelj, kaj vidite tukaj? Zrno, ki ima kaj v sebi, ki je najboljše, pade koj pri pajklu na tla; kar je bolj lahkega zrna, odleti že bolj daleč proč; pleve, ki se ločijo od zrna, in nimajo nič v sebi, vzdiguje veter v zrak in jih

nese na vse strani: nekaj se jih ujame v kotu pri vratih, nekaj jih veter odnese tudi skozi vrata; smeti in prah pa, ki ni prav za nič, kakor da ga mimogredoči pohodijo, se razprostira daleč okoli skednja, čez nekaj časa se uleže na tla, in ni sledu o njem. — Glejte, to je podoba dobrih in zanikrnih kristijanov v cerkvi in zunaj cerkve. Tudi v cerkvi, rekel bi, Kristus rešeta srca kristijanov po besedah pridigarjevih, ki jim oznanujoč besedo božjo budi in izprašuje vest. Kar je dobrih, se radi zbirajo okoli dobrega pastirja — Kristusa, *in one ovčice poslušajo njegov glas*, prihitijo počastit njega, *ki dá življenje za svoje ovce*; ker se zanje daruje pri sv. maši, želijo biti blizo njega. Kar je bolj mlačnih, ki so podoba bolj lahkega zrna, poslušajo v razmišljenosti, molijo brez prave gorečnosti, padejo nekoliko bolj daleč od Kristusa. Nekaj jih pa kakor pleva zanese do cerkvenih vrat, kjer se v kakem kotu pod zvonikom, ali na stopnjicah, na koru ustavijo, nekaj pa jih gré celo skozi vrata. In kar jih je podobnih prahu, raznese jih veter okoli cerkve ali v gostilno, in pri njih ni nobene sledu o tem, kar bi kazalo na njih prihodnje zveličanje, enako kakor sem prej rekel, da prah okoli skednja izgine brez sledu. O, ali ni žalostno, predragi, da moram take kristijane primerjati s prahom (in smetmi)? Pač, res žalostno je, da tako pozabite na svojo dušo. Medtem, ko pobožni verniki v cerkvi časté svojega Boga in si nabirajo zasluženja za večnost, pa se vi pomešate med ničen prah, zunaj cerkve delate nečast Bogu, in delate za svoje večno pogubljenje. O, koliko je po svetu ljudij, ki imajo po več ur daleč v cerkev, pa bolehní in stari ob palici prilezejo v cerkev in kako goreče molijo. Vi pa imate blizo, pridete do cerkve, a notri ne greste — o, kaj bo s takimi! O, kakšna je njih vera?

2. Drugi resnični vzrok, zakaj zunaj ostanete, je sicer vročina, samo drugačna vročina, kakor je pa tista, s katero se vi izgovarjate. V cerkvi namreč slišite oznanjeovati resnice, katere so nasprotné grešnemu življenju, in te resnice človeku budé vest, ki ga peče ko ogenj. Ta vročina, katero dela huda vest, ravno ta vas sili venkaj, da bi ne slišali opominjajočega glasu, in da bi lažje v grešnem spanju naprej spali. Saj je Kristus sam rekel, da *ko je prišla luč na svet, so ljudje bolj ljubili temo kot luč, in niso marali priti k luči, ker njih dela so bila hudobna*.

3. Pri mladeničih, ki so dobro nedeljski šoli odrasli, je pa ošabnost poglaviten vzrok, da začno ostajati zunaj. Ker vidijo druge zunaj ostati, si mislijo: če hočemo tudi mi že kaj bolj imenitni biti,

moramo ravno tako narediti, kakor veliki. Glejte, tako gre pohujšanje naprej, in zraven lastnega greha, ki ga storite, ste krivi še velikega tujega greha, ki pride iz pohujšanja.

4. Četrty vzrok ostajanja zunaj cerkve je pa — povem vam brez ovinkov — zanikrnost starišev. — Da vas prepričam, da je v resnici tako, kakor trdim, vam hočem nekoliko vest izprašati in vam postaviti nekatera vprašanja. Na ta vprašanja si odkritosrčno odgovorite, kakor vam vest narekuje, in potem sodite sami. Zato vas vprašam: Koliko vas je starišev, da opomnite otroke, preden gredó v cerkev, da naj pomislijo, kam gredó, in da je pravi živi Bog v cerkvi pričujoč? — Koliko vas je starišev, da v cerkvi gledate na svoje otroke, kako se obnašajo? — Koliko vas je, ki otroka doma po službi božji posvarite in tudi kaznujete, če vidite, da se je slabo obnašal, ali celo od koga zavoljo slabega obnašanja kaznovan bil. Veliko vas je še tako slepih, da se še celo jezite nad tistim, ki bi si upal vašega otroka zaradi nerodnosti v cerkvi kaj posvariti. — Koliko vas je, ki otroke vprašate, o čem je bila pridiga? — Koliko vas je, ki otroka, ki je dobro iz šole izostal, in ne pride pred oltar, koliko vaš je, vprašam, ki ga vprašate: »Kje si bil v cerkvi?« — In sedaj še eno, nad vse imenitno vprašanje: Koliko starišev vas je, ki takrat, kadar zveste o svojem otroku, da je prvičkrat ostal zunaj cerkve, koliko vas je takih starišev, vprašam, da ga kaznujete in mu pokažete, da ste njegov oče, njegova mati, ter mu enkrat za vselej izbijete iz glave veselje ostajati zunaj cerkve? — Koliko vas je, ki svoje opomine združujete z molitvijo? In koliko, ki le kolnete nad otroci? — Odgovorite si sami na ta vprašanja, in marsikateri bote morali spoznati veliko svoje zadolženje. Spoznajte svoje pregreške, in začnite drugače, sicer vas čaka strašen odgovor.

To so pravi vzroki ostajanja zunaj cerkve, da ne marate poslušati glasu dobrega pastirja in za njim hoditi; zato se nad vami milo pritožuje dobri pastir Jezus Kristus: *Imam še druge ovce, ki niso iz tega hleva.* O, ali ni žalosten ta vaš dušni stan? Res, žalosten je, posebno zato, ker vem, da se nekateri tudi za današnji opomin dobrega pastirja ne bodo zmenili. Sveta katoliška cerkev nima oboroženih služabnikov, da bi svoje nezveste ovčice, ki se ne zmenijo za zveličanski opomin, gonili v cerkev. Nima jih, zato ne, ker njeno kraljestvo ni od tega sveta. — A vedite, da Bog je vedno ravno tisti pravični Bog, in njegovi pravici še nikoli nobeden

ni odšel, in ji nobeden ne bo, in tudi vi ji ne bote odšli; ravno zato ne, ker je Bog pravičen — in zato gorje takim nepoboljšljivcem, če se nečete zmeniti za njegove ljubeznive opomine.

Vem pa, da vas je tudi dosti dobrih mladeničev v naši župniji, ki ne delate po zgledu hudobnih. Povem vam, poštene mladeniči so kinč celi župniji. Bog jih ima rad, ker živijo v njegovi milosti; a tudi ljudje jih morajo radi imeti, in spoštujejo jih. Prosim in opomnim vas: tega ne, da bi začeli zunaj cerkve ostajati, zakaj skušnja nas uči, da to je začetek vsega hudega. Če vidiš koga med službo božjo zunaj ostajati, o katerem do sedaj še nobeden nič slabega ni vedel, — vendar koj lahko rečeš: dolgo ne bo ostal dober mladenič.

Kdor si sam dober, in želiš Bogu služiti, pa vidiš druge zunaj, ko greš ti v cerkev, reci jim prijazno: pojdimo noter, da ne bomo mudili, in storil si tudi ti delo dobrega pastirja. Ta prijazen opomin od strani tovariša velikrat nepričakovano veliko pomaga, in tudi zanikrnež svojega tovariša dostikrat raji uboga, kakor katerega drugega.

Tako storimo vsak po svoji moči, da odpravimo to grdo grešno razvado, mi dušni pastirji, stariši, in vsi, katerim je čast božja in zveličanje duš pri srcu. (Posebno sveti rožni venec, katerega smo vpeljali, da ga četrt ure pred božjo službo eden v cerkvi glasno moli, darujte v ta namen, da bi Bog pripeljal k spoznanju vse tiste, ki mu med božjo službo delajo kakorkoli nečast.)

Tisti pa, kateri ste do sedaj tako zaslepljeni bili, spoznajte svojo hudobijo, in pomislite kaj vas čaka, če se ne poboljšate. Pridite tudi vi k dobremu pastirju, da poslušate njegov glas, saj vas tako ljubeznivo in milo kliče, da tako odpravimo to grešno razvado, ki seka globoko rano v presveto Srce Jezusovo in v Srce žalostne Matere božje.

Da, prežalostna Mati Marija! ta grda pregreha globoko zasaja oster meč v Srce tvojega Sina in v tvoje ljubeče materino Srce. Prosim te, presuni ti z mečem svoje materine ljubezni srca zaslepljenih, da se vrnejo k svojemu dobremu pastirju, poslušajo njegov glas, da bo tako po njegovi želji en hlev in en pastir — Jezus Kristus. Amen.

I. Z.

Tretja nedelja po veliki noči.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XVIII.

Le malo še in me ne boste več videli,
ker grem k Očetu. Jan. 16, 16.

Besede, ki jih beremo v današnjem svetem evangeliju in še nastopne nedelje po veliki noči, so povzete iz tistega ganljivega govora, ki ga je Jezus govoril svojim apostolom, ko se je po zadnji večerji poslavljajal od njih. Med drugim posebno povdarja v tem govoru, da sedaj, ko je dovršil svoje delo na zemlji, pojde k svojemu Očetu, pa da bo tam tudi zanje pripravil bivališče; toda poprej bodo morali še veliko trpeti in si zaslužiti svojo veliko srečo v nebesih. Pa nikar naj se ne strašijo preveč boja in trpljenja, saj jim bo sam pomagal ter poslal svetega Duha, ki jim bo v pomoč in tolažbo.

Vendar o tem vam ne mislim danes dalje govoriti, ker sem se namenil po vrsti vam razlagati Kristusovo življenje in delovanje; do zadnje velike noči, ko je Zveličar govoril učencem te ganljive besede, je pa še daleč. Zgodilo se je še mnogo mnogo med tem časom; zakaj sedaj smo še-le dospeli do druge velike noči v Kristusovem javnem delovanju.

Predno nadaljujem, zdi se mi primerno, da danes, ko bomo nekakšno prestopili iz prve dobe Kristusovega delovanja v drugo, pogledamo nekoliko nazaj na pot, katero smo že prehodili v duhu, spremljevaje našega božjega Zveličarja. Najprej smo premišljevali one dogodke, katere razlagalci navadno imenujejo »pripravljanje« (v javnem delovanju Kristusovem), kar se je zgodilo še pred prvo veliko nočjo: Jezus zapusti Nazaret, gre k sv. Janezu Krstniku ter se dá krstiti v Jordanu; potem se posti v bližnji puščavi štirideset dnij in štirideset nočij, nato ga skuša hudobni duh trikrat in angeli mu strežejo. Ko pride iz puščave drugič k sv. Janezu, si pridobi prve učence: Andreja, Janeza in Petra, potlej med potjo na Galilejsko še Filipa in Jerneja. Nato je Jezus v Kani na Galilejskem storil prvi čudež, se nekoliko pomudil v Kafarnavmu, ter šel od tod prvokrat v Jeruzalem.

Po takem pripravljanju je prvokrat o veliki noči javno nastopil v Jeruzalemu in sicer s tem, da je prodajalce in menjevalce

zapodil iz svetišča, učil in čudeže delal po Judejskem ter posebej si pridobil Nikodema. Potlej se je zopet vrnil na Galilejsko in med potoma v sredi Samarije spreobrnil grešno Samarijanko ter si pridobil več ondotnih prebivalcev. Mudil se je zopet v Kani ter tam ozdravil v odsotnosti sinu kraljevega uradnika iz Kafarnavma. Čital je v shodnici v Nazaretu, kjer so ga hoteli kamenjati; učil je v shodnici v Kafarnavmu ter izgnal hudobnega duha iz obsedenca. V tej dobi so se zgodili v Kafarnavmu še mnogi čudeži, posebej je ozdravil Petrovo taščo, pomnožil čudežno ribji lov, ozdravil gobovca in mrtvoudnega. V obče pa se glasi evangelijsko sporočilo iz Kafarnavma: *Ko se je bil večer storil, po solnčnem zahodu, so pripeljali k njemu vse bolehnne in obsedene. In vse mesto se je bilo zbralo k vratom. In jih je veliko ozdravil, kateri so trpeli mnogotere bolezni in je izgnal veliko hudobnih duhov in jim ni pustil govoriti, ker so ga poznali.*

S tem smo dospeli do druge velike noči v Jezusovem javnem delovanju. Predno pa preidem do tega novega oddelka, omeniti mi je danes še dveh rečij iz prve dobe, ki še nista prišli na vrsto.

I. Ko je bil Jezus ozdravil mrtvoudnega v Kafarnavmu, je šel ven iz mesta. Gredoč zagleda mitarja, po imenu Levi ja, (ki se je imenoval tudi Matev ž), sina Alfejevega, sedečega na mitnici in mu reče: *Pojdi za menoj!* In popustivši vse, vstane in odide za njim. — Že sem vam o svojem času povedal, da so bili mitničarji v službi rimskih podjetnikov, in ker so bili večkrat v svojih zahtevah trdi ali tudi krivični, so jih ljudje sovražili, zlasti svetohlinski farizeji. Sovražili so jih pa tudi zato, ker so bili v službi njihovih nasprotnikov — Rimcev, in če so kot Judje stopili v tako službo, so jim bili tudi odpadniki ali celo izdajice. Jezus pa ni poznal nikakoršnega sovraštva, marveč kjer je bila vgodna prilika, najti zgubljeno ovčico, pristopil je ljubeznivi Pastir, da jo reši. Tako tudi tukaj. Trije evangelisti pripovedujejo to dogodbo in vsi trije omenjajo, da je Jezus videl Levi ja pri mitnici. Jezusov mili pogled, združen z božjo milostjo, mu je segel tako globoko v srce, da je takoj izpolnil njegovo vabilo, popustil vse: hišo, družino in dobro službo, ter postal Jezusov učenec. Pokazal se je res jako močnodušnega, res moža, kakoršen mora biti apostol.

Napravil pa je še Levi Jezusu gostijo v svoji hiši. Sedelo je mnogo mitarjev in grešnikov za mizo. Farizeji in pismarji pa so mrmrali proti Jezusovim učencem in rekli: *Zakaj jeste in pijete s*

cestninarji in grešniki? Jezus jim odgovori: Zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni. Idite in učite se, kaj se pravi: Usmiljenje hočem in ne daru. Nisem namreč prišel k pokori klicat pravičnih, marveč grešnike.

Levi, ki je menda v spomin te nenadne sreče spremenil svoje ime ter se je odslej imenoval Matevž, (t. j. milost božja ali dar božji), ni povabil Jezusa in učencev samo iz hvaležnosti, da bi se tako slovesno in svečanostno poslovil od prejšnjega življenja ter prišel novo, marveč bržkone tudi zato, da bi svoje tovariše mitarje privabil k Jezusu. Glejte, takoj je prišel svoje apostolsko delo!

Gotovo je bil vesel Matevž in njegovi povabljeni, ko jih je Jezus tako lepo zagovarjal proti farizejcem, ki so godrnjali zoper Jezusa, češ, da je povabilo vsprejel in da gre med take goste. Najprej jih zavrne s splošnim pregovorom: Zdravnik je za bolnike in ne za zdrave. V tem je tudi skrite precej šale in občutne graje, češ, farizeji so itak zdravi in sveti, ki ne potrebujejo zdravnika. Dalje pravi, da postava nikjer ne prepoveduje imeti usmiljenje z grešniki, obratno to celo zahteva. In kar naravnost jim pové, da ravno to je njegova naloga na svetu, rešiti, kar je zgubljenega. — Pri zlobnih farizejih se vidi, da hočejo tudi tukaj nadaljevati, kar so bili pričeli pri mrtvoudnem človeku. Tam so v zlobnih mislih odrekli Jezusu oblast grehe odpuščati, tukaj pa se protivijo temu, da bi tako oblast rabil pri cestninarjih in očitnih grešnikih. Čimdalje bolj se poostruje nasprotje med Jezusom in farizejci. Še z enim vprašanjem so Jezusa nadlegovali, bržkone o isti priliki; tu so se pa farizejcem pridružili tudi Janezovi učenci. Vprašali so ga: *Zakaj se Janezovi učenci postijo tolikrat in opravljajo molitve, enako tudi učenci farizejev, tvoji pa jedo in pijejo?* To vprašanje zadeva le take poste, ki so si jih sami nakladali, zakaj to, kar je postava velela, izpolnjevali so tudi Jezusovi učenci. Morda je bil Matevž napravil gostijo tak dan, ko so se oni postili. Nehoté se tu spomnimo onega prevzetnega farizeja, ki je v templu molil: *Zahvalim se ti, o Bog, da nisem tak kakor drugi ljudje... Postim se dvakrat na teden.* Jezus jim odgovori s trojno primero. Najprej reče: *Ali morejo prijatelji ženinovi biti žalostni in se postiti, dokler je ženin pri njih? Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo odvzet ženin, in potem se bodo postili tiste dni.* S tem je hotel Jezus reči, da sedaj, ko je še on pri njih, ni časa žalovanja, prišel pa bo dan njegove smrti in tedaj bodo žalovali in se postili, in glejte, res je ves čas Jezusov smrtni dan — petek v katoliški cerkvi postni dan.

Lepo se tu Jezus primerja ženinu, nevesta pa mu je sv. cerkev; njegovi učenci so prijatelji, ki imajo ukreniti in pripraviti vse potrebno za ženitovanje, t. j. ustanovitev sv. cerkve.

In potlej še pravi: *Nihče ne vstavlja zaplate od novega oblačila v staro oblačilo, sicer trga tudi novo, in staremu se ne prileže zaplata novega. In nihče ne deva novega vina v stare mehove, sicer bo novo vino razgnalo mehove, in mehovi se bodo pokončali. Marveč novo vino se mora dejati v nove mehove in oboje se ohrani. In nihče, kateri pije starino, noče precej novega, ker pravi: „Starina je boljša“.* Lahko je razumeti, da v teh primerah govori Jezus o zahtevah stare in nove zaveze in da ne kaže že sedaj učencev preobkladati s popolnostmi stare in nove zaveze, ker to bi jim ne koristilo, marveč še škodilo, vzelo jim pogum in jih pogubilo, kakor ukonča zaplata iz novega še neudelanega sukna staro obleko, ker se polagoma zaplata skrči in dele stare obleke za seboj potegne in odtrga; pa tudi lepa ni tako zašita obleka. V novem kraljestvu, ki se sedaj pričinja, mora ves nov duh prešinjati srca. Kakor je treba za novo vino novih posod, tako se morajo učenci za nove zahteve in popolnosti v novi zavezi še-le pripraviti. Potlej ko bo dovršeno odrešenje, ko bodo prejeli sv. Duha, potlej se bodo še-le postili in molili tudi njegovi učenci in sicer iz vzvišenega namena, zavoljo Boga, ne pa kakor farizeji, da se izkazujejo pred ljudmi. Kakor moč novega vina, se bo v njihovih srcih izkazala tudi moč božjih milostij sv. Duha.

Posebej za Janezove učence, ki niso vprašali iz tako zlobnega vzroka, kakor farizeji, še pristavi: *Nihče, kateri pije starino, noče precej novega, ker pravi: „Starina je boljša.“* Jako prizanesljivo jim očita njihovo nevoljo, češ, da zato ne razumejo evangelija in se jim čudne zdijo njegove zahteve, ker so se jim stare navade preveč prirastle in jih kar ne morejo popustiti, vseč so jim le zato, ker so stare. Tudi za Jezusove učence je bilo koristno to pojasnilo, ker so sprevideli, kako se ima polagoma izvršiti prehod iz stare zaveze v novo in da jih ni več begalo očitanje farizejev in še celo Janezovih učencev.

Čuditi pa se moramo Jezusu, božjemu učeniku, ki je zopet tukaj pokazal toliko modrost in plemenitost svojega značaja. Kako asno, v primernih in nežnih podobah odgovarja na dokaj zvito vprašanje. V malo stavkih razvije edino prava načela, kako naj se rabijo v dušnem življenju vnanja pokorila in telesne strogosti. In pa kako mirno in le stvarno odgovarja na zlobno vprašanje, ki je

pri farizejih prihajalo iz sovraštva do Jezusa, pri učencih Janezovih pa, kakor že vemo, iz neke nečastne zavisti in nevoščljivosti. Da, Jezus Kristus je vzor vsem učenikom, kako naj delujejo z jasnim razumom, pa tudi s sveto plemenitostjo mirnega in blagega srca.

II. Sedaj pride na vrsto Jezusovo delovanje od druge do tretje velike noči. Vendar za danes preiščujmo le eno samo dogodbo. Ob tej priliki pa zopet opomnim, da je več takih dogodkov, o katerih se ne dá prav natanko določiti prava doba, kdaj so se zgodili, in zato jih razlagalci sv. evangelija različno razstavljajo, nekateri poprej, nekateri pozneje. Tu se ravnám po najnavadnejši razdelitvi, nič pa vas naj ne bega, ako v kaki knjigi dobite popisovanje nekaterih dogodkov v drugačnem redu. Evangelistom namreč ni bilo toliko do tega, da sestavijo časovni pregled Jezusovega delovanja, marveč le to jim je bilo mar, da nam pokažejo, kolikor je človeškim močem možno, resnično sliko nebeskega Učenika in Čudodelnika.

Prikrat smo spremili Jezusa o veliki noči kar naravnost v tempel, kjer je pokazal svojo oblast s tem, da je prepodil oskrnjevalce svetišča Gospodovega. O drugi veliki noči pa za nekaj trenutij ostanemo pri njem še zunaj v bližini templja na severni strani, pri takozvanih Ovčjih vratih. Tu je bila kopel, ki se hebrejski imenuje Betézda, t. j. hiša milosti ali milostni dom. Imela je pet lop, kjer je bila navadno zbrana množica bolnikov: slepih, hromih, suhoddnih, bila je res prava ljudska bolnica ali lazaret. — Ti raznovrstni bolniki so čakali, kdaj se bo jela gibati voda v kopéli. Prihajal je namreč o svojem času, (o katerem se torej ni vedelo, kdaj se zopet povrne), angel v kopel in je plival vodo. Kdor je prvi vstopil potem, ko se je gibala voda, je ozdravel, naj je imel katerokoli bolezen. Nekateri razlagalci menijo, da je bila to le navadna zdravilna kopel in da se je ljudstvo le domišljalo, da angel prihaja in vodo plivka; v istini pa, da je bil tam tak studenec, ki je v nekaterih časih dajal več vode nego v drugih. Temu nasproti je opomniti, da evangelij omenja to kar kakor zgodovinski dogodek in ne kot kako ljudsko pripovedko. Gotovo bi bil Jezus Kristus tudi poučil ljudi, ko bi bili imeli res kako prazno vero; in ko bi bila to res natorno zdravilna studenčnica, zakaj pa ni ozdravel vsak, kateri se je kopal, zakaj samo prvi? Nič nam torej ne brani, da bi si ne mislili tukaj res čudežnega studenca. In kako ljubezniva se nam mora tu zdeti dobrotna angelova postrežba! Saj imamo tudi v sedanji dobi nekaj sličnega v Lurdu. Koliko sto in

sto ljudi je že tukaj čudežno ozdravelo! Še tako zagrizeni sovražniki tega niso mogli utajiti, naj so si še tako prizadevali. Gotovo pri tem zdravljenju tudi angeli pomagajo svoji nebeški Kraljici, četudi jih ne vidi človeško oko. Tisti Bog, ki dela v novi zavezi čudeže, delal jih je tudi v stari, in ta, ki se je godil v Betezdi, je le eden izmed mnogih družih. Za tak čudež je bil najprimernejši čas ravno takrat, ko se je začelo ustanavljati Kristusovo kraljestvo na zemlji.

Na ta čudežni kraj pride torej Jezus, božji čudodelnik. Bil je pa tam človek, ki je bil bolan že osemintrideset let. Ko ga Jezus ugleda, mu reče: *Hočeš li ozdraveti?* To je bila pač huda poskušnja: Osemintridesetletnemu bolniku še-le reči: *Hočeš ozdraveti?* Ali mu morda ne verjame, da je res bolan, da se le hlini, kakor imajo navado sprijeni prosjaki, ali da nima vere, zaupanja v božjo pomoč i. t. d. A bolnik je dobro prestal poskušnjo, nič se ne čuti razžaljenega po takem sumnem vprašanju in z ganljivo ponižnostjo odgovori: *Gospod, nimam človeka, da bi me dejal v kopel, ko se zaziblje voda; predno pa sam pridem, vstopi drugi pred menoj.* Torej dobre volje mu ne manjka, tudi ne zaupanja do čudodelne studenčnice, le skrajna zapuščenost je vzrok, da ne more do vode. Jezus ničesar ne omeni o kopeli, marveč oblastno mu zapové: *Vstani, vzemi svojo posteljo in hodi!* In precej je ozdravel človek; vzel je svojo posteljo in je hodil.

Kako veličasten čudež! Mi imamo to napačno navado, da premalo sočutno poslušamo ali beremo to, kar se godi drugim; ne znamo se postaviti na stališče družih ljudi, sicer bi gotovo zelo strmeli in poveličevali Jezusa zarad tolike dobrote in pa zaradi take božje moči! Le mislite si bolnika, ki je bil že osemintrideset let bolan, in sicer že tako slaboten, da si sam kar nič ni mogel pomagati; ob enem pa še tako zapuščen, da nima nikogar, ki bi mu pomagal, in potlej si vsaj nekoliko morete domišljati, kolika radost je obšla onega človeka, ko se je čutil kar hipoma popolnoma zdravega, kako prijetno prešine zdravje njegove bolne ude, in prejšnja moč se mu povrne! Skoro ne more verjeti, da je resnica. Predno se prav zave, da bi se zahvalil nebeškemu Zdravniku za to nenavadno pomoč, mu že Jezus izgine izpred očíj in se zgubi med množico, kar je bilo tem lažje, ker je bilo o veliki noči toliko tujcev v Jeruzalemu, da se ni tako pazilo na posameznika. Niti njegovega imena ni mogel izvedeti.

Pri Judih niso smeli v soboto ničesar nesiti, ne v roki, ne v naročju, ne na rami; tako ostro so razlagali hinavski farizeji sobotno zapoved, ki je prav za prav prepovedovala le večja šumna opravila. Ozdravljenec je to dobro vedel, a hotel je doslovno spolniti povelje svojega mogočnega dobrotnika: *Vzemi svojo posteljo!* Pa videti je, da ni daleč nesel postelje, kajti hitro je vzbudil pozornost in pohujšanje. Približajo se mu farizeji, ki ga hočejo takoj tirati pred sodnijo, da bi prejel zaslužen kazni, ker si drzne v soboto prenašati svojo posteljo po ulicah. Za take manjše prestopke je bila kazni: bičanje. In težko bi se bil izognil te kazni, ko bi se ne bila pozornost takoj obrnila na nekaj drugega, kar je farizeje še bolj zanimalo. Ko so mu namreč rekli: *Sobota je, ne smeš nositi postelje*, jim je odgovoril: *Ta, ki me je ozdravil, mi je rekel: Vzemi svojo posteljo in hodi!* Takoj dobi vsa reč drugačno lice za sodnike. Hipnega ozdravljenja ne morejo tajiti; a oni, ki je to storil, je zlorabil svojo moč; za telesno zdravje je povzročil še veliko večjo dušno škodo, ker je zapeljal v greh, v prelomljenje sobotnega počitka. Njega je treba torej prijeti, njega zadene glavna krivda. Vprašajo torej moža, kdo je oni, ki ga je ozdravil, a tega jim ne vé povedati; zato ga izpustijo za sedaj in vse jim je le na tem, da bi našli njega, kateri je prvotni in pravi vzrok tega pohujšanja. Jezus je seveda vse to vedel, in ko ga vidi v templu, mu reče: *Glej, ozdravel si, ne greši več, da se ti ne primeri kaj hujšega!* Kako velika je dobrotljivost Jezusova; ni mu zadosti, da dodeli ubogemu bolniku le telesno zdravje, zagotoviti mu hoče tudi dušno zdravje. O, ni bil le slučaj ne, da se je Jezus zopet sešel z njim v templu, marveč to je bila le volja njegove božje ljubezni; v hudo trnje zapleteno ovčico je hotel rešiti. — Tako očitanje, da je zakrivil svojo bolezen s svojimi grehi, pri Judih ni bilo nič nenavadnega, torej tudi ne žaljivo, čeravno se je javno zgodilo vpričo ljudstva. Hotel ga je Jezus opomniti, da je še neko veliko večje zlo, nego najdaljša in najhujša bolezen, kakor bi mu rekel: »Ozdravel si, pazi, da si ob zdravem telesu ne zaslužiš pekla!«

Ozdravljenje osemintridesetletnega bolnika ima nekoliko sličnosti z ozdravljenjem onega mrtvoudnega moža, katerega so bili štirje možje na postelji prinesli k Jezusu. Pri obeh se Jezus bolj ozira na dušno bolezen, nego na telesno, v prvi vrsti skrbi za dušno zdravje, potlej še-le za telesno. Mrtvoudnemu možu je to povedal precej v začetku, rekoč: *Bodi potolažen sin, tvoji grehi so*

ti odpuščeni! Osemintridesetletnemu bolniku pa je to naznanil še-le potlej, ko mu je ozdravil telesno bolezen, rekoč: *Glej, ozdravel si, ne greši več, da se ti ne pripeti kaj hujšega!* Kaj ne, predragi poslušalci, da vam tu kar nehoté pride na misel zakrament svete pokore. Že danes teden sem vam tako zelo zatrjeval, da bodite Jezusu nad vse hvaležni za ta sveti zakrament; danes pa vam še prav posebno zatrdim, da izkazujete svojo hvaležnost po spovedi s tem, da se ne bote zopet povračali v poprejšnje grehe. Kdor je dobil odpuščenje smrtnega greha, imej odločno voljo, da nikdar več, za nobeno ceno, naj bi imel še toliko zgubiti ali trpeti, ne bode storil onega greha; kdor je pa že toliko pošten, da se ima spovedovati le malih grehov, o imej tudi bitko žalost zavoljo takega manjšega razžaljenja ter premisli, da Boga neskončno svetega razžaliti tudi z odpustljivim grehom, ni mala reč, ter imej odločno voljo pri vsaki spovedi vsaj z manjšati odpustljive grehe po številu in velikosti. Takim poštenim dušam še posebej velja: *Ozdravel si, ne greši več, da se ti ne prigodi kaj hujšega,* — da po tej poti ne zabredeš v smrtne grehe! Da, ko bi bilo po mojem, na vsako spovednico bi hotel zapisati z debelimi črkami: *Glej, ozdravel si, ne greši več, da se ti ne prigodi kaj hujšega!* Amen.

A. Kržič.

2. Nauki iz nedeljskega evangelija.

Še malo, in me ne bote več videli in zopet malo, in me bote videli.

Jan. 16, 16.

Vse, kar živi na svetu, traja le malo časa; veselje se spreminja v žalost, žalost zopet v veselje. Tega nam je priča današnji evangelij, v katerem Jezus jemlje slovo od svojih učencev. Tri leta so pretekla, kar jih je izbral za svoje učence, bival med njimi, hodil z njimi, jih učil in pripravljaj za sveti apostolski poklic. Ker je vedel, da se mu bliža ura trpljenja in smrti, jemlje slovo od njih, rekoč: *Še malo in me ne bote več videli.* Kako so bili pač žalostni takrat učenci, ko jim je ljubljani Učenik govoril te besede!

Ali je mar sedaj na svetu drugače? Ali ni ves čas, kar na svetu bivamo, vedno ločenje? Sedaj gré ta, sedaj uni, dokler ne pride vrsta tudi na nas. Stariši dobijo dete v hišo; komaj se ga prav razveselijo, pobere ga jim že smrt in ljubega otroka jim odneso na pokopališče. — Otroci očeta in mater še-le prav spoznajo in začno prav spoštovati, že se morajo ločiti od njih, bodisi da

morajo po svetu služiti si kruha, ali pa jim nemila smrt vzame očeta ali mater. Prijatelji se komaj prav spoznajo, drug drugega navadijo, drug drugemu odpró svoje srce, in že seže med nje roka Vsemogočnega in jih loči, pošlje enega na levo, drugega na desno, pokliče tega v večnost, drugega pusti med živimi. — Tako je na svetu vedna prememba, — ljudje prihajajo in odhajajo, se snidejo in zopet ločijo; — kakor ljudje, tako pride sreča in nesreča, dobro in hudo, veselje in žalost, vse trpi le malo časa. To ima svojo dobro, pa tudi svojo hudo stran; oboje si pa moramo obrniti svojim dušam v prid in zveličanje.

Žalost in nesreča traja le malo časa, zato rej ne zgubimo srca v nadlogah; pa tudi sreča in veselje trpi malo časa, zato rej ne prevzemimo se v sreči. — To je nauk vsakemu potreben. Premišljujmo ga danes!

I. Jezus je rekel svojim učencem: *Še malo časa in me ne bote več videli, ker grem k svojemu Očetu.* Pač pojdemo in bomo morali iti vsi k Očetu ali v večnost, eni preje, drugi pozneje, in naše življenje je potovanje proti večnosti. Kdor je pa že kedaj moral hoditi ali potovati po svetu, on bo tudi vedel, da se mu ne godi vsaki dan enako dobro. En dan pride med dobre ljudi, kateri ga prijazno sprejmejo, mu lepo postrežejo, ima dosti in dobre jedi in po noči more sladko počiti. Drugi dan se mu pa slabo godi; kraji, kjer hodi, so pusti, ljudje neprijazni ali celo hudobni, za denar ne dobi dobre jedi, zdrave pijače, in kako dolga je še-le noč, ker je vedno v strahu in ne more spati. Enako je z našim življenjem, ki ima hude dni in tudi dobre, morda hudih več, kakor dobrih. Pa obupati ne smemo, ne zgubimo srca, zakaj nadloga, težava, nesreča trpi le en čas, kakor je Jezus svojim učencem napovedal. *Še malo časa in me ne bote več videli, in zapet malo, in me bote videli.* Kristijan, ti tožiš in si nevoljen radi svojih težav in križev, pa vedi, da brez njih sedanje življenje ne more biti. Poglej sedaj na polje: vse križem orjejo, vlačijo, kopljejo, ker njiva, če ni izorana, se ne more posejati; če ni povlečena, seme ne pride med prst; če ni izkopana in opleta, zarase jo trava in plevel in zaduši žito. Kar pa je pljug, brana in motika za njivo, to so težave in hudi dnevi za človeka; one mu zrahljajo srce, zatró prevzetnost, in dajejo semenu božjih nauk in resnic rast in rodovitnost. Bog ne daj, da bi se človeku na svetu vse po volji izteklo; celo angeli

v nebesih so se prevzeli, ker se jim je dobro godilo; še preje bi se pa človek prevzel na svetu, če bi vedno živel le v sreči in užival le dobrote. — Pa kar vidimo na njivi, ravno to opazujemo na drugih rečeh, n. pr. na vinski trti, katera se mora vsako leto obrezati in okopati, predno dozori sladko vino. Kadar je grozdje dozorelo, se bere v brente, nosi v preše, kjer se stlači in izpreša. Snopje ne daje žita samo od sebe, ampak snopje se mora omlatiti, žito preveti, zrnje se nese v mlin, da se zmelje, moka se zmesi, da dobimo testo; testo se dene v zakurjeno peč, in potem še-le dobimo okusnega kruha.

Pomislimo, koliko dela in truda! Res, da grozdje, snopje in zrnje tega ne čuti, kar se ž njimi zgodi, človek pa čuti težavo in stisko; — čuti jo, pa tudi spozna, da ni tako težka, da bi je ne mogel prenesti. Zapomnimo si dobro to resnico: vsakemu človeku pridejo težave in križi, pa ne ustrašimo se jih; one so potrebne pravičnemu in krivičnemu k njegovemu zveličanju, — zato jih pretrpimo le voljno. Jeza in nevolja jih nam ne bo olajšala, ampak jih storila le še hujše; potrpežljivost pa nam jih olajša, in nam spremeni trpljenje v veselje. — Vse hudo na svetu trpi le en čas, potem se povrne zopet veselje in dobri dnevi. — Spomnimo se na Noeta v barki ob vesoljnem potopu. Sto in petdeset dni je voda le rastla, da je presegala najvišje gore; potem je potegnil mlačen veter, vode so vsehovale in padale, in zopet je mogel stopiti na suho zemljo in Bogu darovati zahvalni dar. Spominjajte se Joba. Koliko britkosti je prišlo nad ubogega moža, pa je vse minulo in povrnili so se zopet srečni dnevi, dobil je zopet od Boga zdravje in otrok in živine in premoženja več, kakor popred. Enako bo z nami; kadar se bo Bogu prav zdelo, odvzel bo od nas šibo in težave. — Le nekaj malega trpiš, o grešnik, za pokoro, ki si jo zaslužil. Ne zavrzi šibe, da tudi od dote ne boš zavržen, pravi sv. Avguštin. Le kaj majhnega trpiš, ti, ki si nedolžen, zato, da bi se pred grehom obvaroval, in si zaslužil še lepšo krono v nebesih, za tebe trpljenje ni šiba, ampak zdravilo. Še malo časa z Jezusom potrpiamo, in potem se bomo ž njim vekomaj veselili. Zato ne obupajmo v trpljenju in v nadlogah; »le potrpežljivost nam rož'ce sadi, nevolja nam pa samo trnje rodi.«

II. Resnica pa je, da prav tako sreča in veselje le malo časa cvete, in sreča se v nesrečo spremeni, za veseljem pa pride grenkost. Zatorej ne zanašajmo se na tem svetu ne na srečo, ne na veselje, da se ne prevzamemo. Ljubi Jezus je svojim učencem po-

vedal priliko o nekem bogatem možu, ki si je dal sezidati velike žitnice in jih je napolnil z žitom, potem velike hleve za obilno živino, ki jo je redil. Ko je bilo vse dodelano, je bil svojega imetja vesel in je sam pri sebi dejal: Veseli se moja duša in bodi brez skrbi, zakaj žitnice so polne žita, hlevi polni živine, in vse to je tvoje. — Jezus pa pristavi le eno besedo in ta beseda je zadosti, da mu vse veselje ogreni. Katera je ta beseda? *To noč bo tvoja duša od tebe tirjana; in kar si skupaj spravil, čegavo bo?*

Ta beseda je nam vsem rečena: Tvoja duša bo vzeta od tebe, če ne to noč, če ne to leto, pa prišlo bo gotovo tisto leto, tista noč, da boš moral pustiti vse, kar imaš, vse, kar ti je ljubo in drago, tudi tisto, od česar se ne moreš in nočeš ločiti.

Ljubi otroci, ki imate še stariše, ki za vas skrbé, vas nasitijo, oblačijo, učijo, srečni ste, toda svoje sreče zdaj ne poznate in ste premalo hvaležni. O le kmalo bo vam minul ta srečni čas. Smrt bo prišla in ponesejo vam očeta ali mater iz hiše, in tujci bote v rojstni hiši, in razkropili se bote, kakor tički, ki jih starka iz gnejzda odpelje. — Ti mladina, ki si zdrava in vesela, meniš, da bo ves čas tako ostalo? da boš vedno prepevala le vesele pesmi? Le malo časa trpi tvoja sreča. Prišla bo na enega bolezen, katero bo le smrt olajšala; stopili bote v drugi stan, ki ni z rožicami, ampak s trnjem nastljan in mladostnega veselja bo konec; zopet drugi si bodo s svojo trmoglavostjo ali s pregrešnim življenjem nakopali drugih križev in jih bodo nosili do smrti; zatorej mladina, ne prevzemi se! In ti, ki si zdaj v obilnosti ali v sreči, da ti ni treba stradati, ali od dne do dne skrbeti, kod boš jemal živeža za svojo družino, denar za davke in druga plačila — ne zanašaj se preveč na svojo srečo, ne navezuj svojega srca na svoje blago. Ali meniš, da je sreča na tebe ali tvojo hišo navezana? — Vsako veselje le malo časa trpi, vsa sreča na svetu je kratka; pomislimo to, da se ne prevzamemo.

Kdor iz višjega mesta pade, tega hujše zaboli, kakor onega, ki iz nizkega pade.

Ljubi bratje in sestre moje! glejte, le malo še, in ne bomo se tukaj več videli, pa zopet malo in se bomo zopet videli tam pri Očetu. Veselo se bodo videli pravični s pravičnimi; ali gorje krivičnikom s krivičnimi v večnem pogubljenju. — Zato obrnimo to kratko življenje k svojemu zveličanju. — Le kratek čas imaš še svoje delo opravljati, zvesto vse stori, nehal bo delavnik, začel

se bo praznik in žel boš, kar si sejal. — Ti, ki krivico trpiš, le malo še potrpi, in tvoja žalost se bo spreobrnila v veselje! Srečni, ki zavoljo pravice preganjanje trpe! — Človek grešnik, le malo časa še imaš, da strežeš svoji hudi navadi; treba bo račun dati; poboljšaj se. — Le malo časa mi tukaj skupaj živimo, dokler ne dokončamo svojega pozemeljskega potovanja. Le pomagajmo eden drugemu pravično živeti, da se mi vsi, ki smo otroci enega Očeta, tudi snidemo v hiši nebeškega Očeta. Amen.

† L. Ferčnik,

Četrta nedelja po veliki noči.

Naš Gospod Jezus Kristus.

XIX.

Še veliko vam imam povedati, toda sedaj ne morete nositi. Jan. 16, 12.

Mnogovrstno se je trudil naš Gospod Jezus Kristus, da bi ljudi zadostno poučil o vsem, kar jim je treba vedeti, da dosežejo večno življenje. Vendar nazadnje, ko se poslavlja, reče svojim apostolom, da ni še vsega povedal, da jim ima razodeti še marsikaj. Premnogo rečij jim zato ni razodel, ker človek po svojih naravnih zmožnostih ne more razumeti nebeških rečij. Zato jim reče: *Še veliko vam imam povedati, toda sedaj ne morete nositi*, t. j. ne morete še razumeti in čutiti, dokler niste še prejeli nadnaravne pomoči sv. Duha.

Le-te Jezusove besede le preveč zadevajo tudi nas. Oh, tudi mi še sedaj ne moremo nositi tega, kar so o Jezusu napisali sveti evangelisti, še manj pa tega, kar ni zapisano in se je vendar zgodilo, česar sploh človeški jezik ne more izreči in navadni razum ne razumeti, ako ga sv. Duh ne razsvetljuje, česar navadno srce ne more čutiti, ako ga ne navdaja nebeška moč. O, koliko je pa tudi takega, česar noben človek na tem svetu, tudi najsvetejši, ne more spoznati in čutiti, — kar homo spoznali, čutili in vživali šele v večnosti!

Iz tega sledijo tri reči: trudimo se, kolikor moremo, da bi že z naravnimi močmi spoznali Jezusa iz tega, kar je o njem pisano v svetih evangelijih; drugič prosimo sv. Duha, da bi vse to prav razumeli in čutili, in tretjič nikar ne žalujmo preveč, če nam je mnogo rečij o Jezusu sedaj še nejasnih in skrivnostnih, saj bo

kmalu prišel čas, ko bomo gledali vse tako, kakor je. Za sedaj pa prosimo sv. Duha, da bi mogli prav razumeti in v srce vzprejeti vse to, kar so nam sporočili apostoli o našem Zveličarju. Povdarjam še enkrat: prosimo sv. Duha, da bi mogli prav razumeti in čutiti, ker samo poslušati še ne zadostuje, treba je vse vzprejeti z umom in srcem ter tudi obračati na svoje življenje.

I. Zadnjič sem vam pričel opisovati Jezusovo delovanje v drugi dobi, t. j. njegovo javno učenje in življenje od druge do tretje velike noči, in sicer z veličastnim čudežem v Jeruzalemu, ko je ozdravil 38 let bolnega moža. Temu čudežu moram pridejati še to-le: Ko je bil mož čudežno ozdravljen, je šel ves vesel judom povedat, da je Jezus tisti, ki ga je ozdravil. Tega ni storil iz slabega namena, marveč iz hvaležnosti, češ, da bode vse častilo mogočnega Čudodelnika, ki je tako bolezen ozdravil s samo golo besedo!

A farizeji so mislili in nameravali vse kaj drugega: Jezusa so preganjali, želeč umoriti ga, t. j. hoteli so pri višjem zboru vložiti tožbo, da Jezus ni le sam ravnal zoper sabotno zapoved, ker je brez nujne potrebe zdravil, marveč da je še zapeljeval v greh, ker je velel posteljo nesti sobotni dan. Da bi bili pa v tem varni, hočejo še poprej z Jezusom samim govoriti. To pa je dalo Jezusu priliko, da je judom v daljšem govoru pojasnil in dokazal, da je Sin božji, nebeškemu Očetu povsem enak.

Najprej jim zavrne očitane zaradi sobote, rekoč: *Moj Oče dela doslej; tudi jaz delam.* Sobota je bila namreč dan počitka v spomin, da je Bog sedmi dan počival, ko je nehal stvariti. Toda judje so to napak razlagali, češ, da Bog nič več ne deluje in da tudi človek v soboto ne sme kar ničesar delati. Jezus pa pravi, da Bog Oče ne neha nikdar delovati, marveč tudi po stvarjenju skrbi za to, da se vse lepo nadaljuje in izvršuje v naravnem in čeznaravnem svetu. Bog ni le stvarnik, marveč tudi vladar sveta. Kakor pa Oče ne počiva, tudi Sin ne počiva, marveč deluje, ker je tudi, kakor Bog Oče, stvarnik in vladar vesoljstva, — torej tudi gospodar sobote.

Sedaj so pa nasprotniki takoj zopet pozabili na soboto in se hlastno poprijeli druge izjave, ker je imenoval Boga svojega Očeta. Jezus pa jim dokaže temeljito, da je res Sin božji. Pri tem dokazu se sklicuje najprej na drugo božjo osebo, ki je povsem enaka nebeškemu Očetu; potlej se sklicuje na priče; pravi, da sam

o sebi noče pričati, a dovolj močna priča so njegova dela, čudeži, ki jih je že storil, in še večji, ki jih bodo še delal, zlasti obujenje mrtvih, takih, ki so dušno mrtvi, in telesno mrtvih, obujenje vseh mrličev na sodnji dan in sodba sama. Nadalje se sklicuje na izpričevanje sv. Janeza Krstnika, ki je bilo pa zastoj za jude, ker so se le igrali z njim. Končno se sklicuje na spričevala nebeškega Očeta, ki je pričal o njem naravnost iz nebes in po sv. pismu, po Mojzesu in prerokih, a judje tega spričevanja niso razumeli. Po takem dokazu pa tudi zahteva, da ga morajo častiti kakor Očeta, in pravim vernikom obeta plačilo; za nevero pa preti kazen zlasti s tem, da se jim bo odvzelo kraljestvo božje. Vzrok njih nevere je pa slaba volja; zato ne bodo zveličani, ker nočejo biti zveličani.

(Po tem pojasnjenju poslušajte pazno ves govor. Naš Zveličar je govoril: *Resnično, resnično vam povem: Sin sam od sebe nič ne more storiti, razun kar vidi Očeta delati; zakaj karkoli on dela, to tudi Sin tako dela. Oče namreč ljubi Sina in mu vse pokaže, kar on dela, in še večja dela kakor ta mu bo pokazal, da se boste čudili. Zakaj kakor Oče mrtve obuja in oživilja, tako tudi Sin oživilja, katere hoče. Zakaj Oče tudi ne sodi nikogar, marveč vso sodbo je dal Sinu, da vsi časté Sina, kakor časté Očeta. Kdor ne časti Sina, ne časti Očeta, kateri ga je poslal. — Resnično, resnično vam povem, da, kdor posluša mojo besedo in veruje njemu, kateri me je poslal, ima večno življenje in ne pride v sodbo, marveč je prišel iz smrti v življenje. Resnično, resnično vam povem, da pride ura in je že sedaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sina božjega; in kateri bodo slišali, bodo živeli.* [Tu govori Jezus posebno o dušno mrtvih, ki jih bo obudil po svojem evangeliju in svoji milosti.] *Kakor ima namreč Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi. In mu je dal oblast sodbo vršiti, ker je Sin človekov. — Ne čudite se temu, ker ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa delali hudo, v vstajenje obsojenja. Jaz sam ob sebi ne morem ničesar storiti, kakor slišim, tako sodim, in moja sodba je pravična, ker ne iščem svoje volje, marveč voljo njega, kateri me je poslal. Ako jaz sam o sebi pričujem [namreč: ločen od Očeta], moje pričevanje ni resnično. Drugi je, kateri pričuje o meni, in vem, da je pričevanje resnično, ki ga daje o meni. Vi ste poslali k Janezu in je pričeval resnici. Jaz pa od človeka ne vzamem pričevanja; temveč to rečem, da bi bili zveličani.* [Jezus hoče reči, da Janezovo spričevanje je bilo dobro, a

da se mu ni treba opirati nanje, marveč je le mimogrede omeni, ker je bilo zanje namenjeno in bi jih bilo lahko prepričalo.] *On je bil goreče in sveteče svetilo. Vi pa ste se hoteli nekaj časa veseliti v njegovi luči. Jaz pa imam večje pričevanje, kakor je Janezovo. Dela namreč, katera mi je Oče dal, da jih delam; ta dela, katera delam, pričujejo o meni, da me je Oče poslal. In Oče, kateri me je poslal, on je pričeval o meni; nikoli niste slišali njegovega glasu, ne videli njegovega obličja.* [T. j. božje razodenje v sv. pismu vam nič ne pomaga, vas se ni prijel.] *In njegova beseda ne prebiva v vas, ker ne verujete njemu, katerega je poslal. Vi preiskujete pisma, ker menite, da imate v njih večno življenje, in ona so, ki pričujejo o meni. In nočete k meni priti, da bi imeli življenje. Ne iščem časti pri ljudeh. Ali poznam vas, da nimate ljubezni božje v sebi. Jaz sem prišel v imenu svojega Očeta in me ne sprejmete, ako kdo drugi pride v svojem imenu, ga boste sprejeli. Kako morete vi verovati, ki časti iščete drug pri drugem, in časti, katera je od samega Boga, ne iščete? Nikar ne mislite, da vas bom jaz založil pri Očetu. Mozes, v katerega vi zaupate, on je, ki vas loži. Zakaj ako bi verovali Mozesu, verovali bi morebili tudi meni. Zakaj on je pisal o meni. Ako pa ne verujete njegovim pismom, kako boste verovali mojim besedam?)*

Kajne, naš Gospod Jezus Kristus je vselej in povsod veličasten, naj ga že gledamo, kadar dela čudeže, ali ga poslušamo, kadar govori. Kako prepričevalno je njegovo govorjenje, kako vzvišene so njegove besede! Oj, kako so morale iti do srca vsem, kateri so bili dobre volje! Pred seboj so imeli njega, kateri je prav istega bitja, kakor nebeški Oče, torej vsemogočni stvarnik in vladar nebes in zemlje, neskončno sveti Bog, katerega mora vse v ponižnosti častiti in moliti! Pred seboj so imeli njega, kateri ima v oblasti življenje in smrt, ter že sedaj oživilja, katere hoče, in bo sodnji dan s svojo vsemogočno besedo iz grobov poklical vse ljudi, kar jih je že in kar jih bo še umrlo do takrat! Pred seboj so imeli njega, ki bode sodnji dan s svojo božjo oblastjo pravičnim prisodil in dal večno zveličanje, hudobne pa obsodil in zavrzel v peklensko brezno v večno trpljenje! In kako glasno in jasno, kako prepričevalno in neovrgljivo, kako obširno in vsestransko jim dokazuje le-te najimenitnejše resnice sv. vere!

Oj, predragi, zdi se mi, da ne smem nadaljevati, ne da bi se še nekoliko ne pomudil pri teh krasnih besedah Gospodovih ter z vami obudil prav živo vero v Jezusa Kristusa, kateri je tukaj

pred nami v presv. Rešnjem Telesu pričujoč. O Jezus! mi vsi tukaj pred Teboj zbrani trdno verujemo vse tvoje besede; trdno verujemo, da si naš neskončno sveti Bog, vsemogočni stvarnik in kralj nebes in zemlje; trdno verujemo, da si tudi naš neskončno pravični sodnik, ki boš sodnji dan nas vse iz grobov vzbudil in sodil... O, pomnoži in poživi to našo vero! O, daj nam milost, da bi te sedaj mogli tako častiti, da bi sedaj mogli tako živeti, da pridemo takrat na tvojo desnico, in da nas boš mogel vse s seboj vzeti v svojo večno čast in slavo, da se bomo s teboj veselili v presrečni družbi tvoje božje Matere Marije, angelov in svetnikov na vse veke!

II. Iz te dobe nam je omeniti še dve dogodbi, v katerih zopet zavrača Jezus napačne nazore farizejev o sobotnem počitku. Po veliki noči se je vrnil Jezus zopet nazaj v Galilejo in je šel potem neko soboto skozi setve; njegovi učenci pa so klasje smukali, z rokami meli in jedli. Mozesova postava je namreč dovoljevala lačnim, da so smeli klasje smukati po ptujem polju, da so si lakoto utešili, tudi zoper sobotni počitek ni bilo to, ker postava je le prepovedovala žeti s srpom. Toda farizeji so bili drugačnega mnenja in rekó učencem: *Kaj delate, kar se ne sme delati ob sobotah?* Jezus pa se potegne za učence in odgovori: *Niste li brali tega, kar je storil David, ko je bil v sili, ko je bil lačen sam in vsi, ki so bili z njim? Kako je šel v hišo božjo za časa Abijatarja, velikega duhovna, ter je jedel izpostavljene kruhe, ki jih nihče ni smel jesti razun duhovnikov; pa dal jih je tudi onim, ki so bili z njim. Sobota je vstvarjena radi človeka in ne človek radi sobote. Ko bi pa vedeli, kaj se pravi: Usmiljenje hočem in ne daru, ne bi obsojali nedolžnih. Niste li brali v postavi, da duhovniki v templu prelamljajo soboto [ker imajo pri darovanju mnogo hlapčevskih opravil] in so vendar brez greha? Povem vam, da je tukaj večji kakor tempel, zakaj Sin človekov je tudi gospod sobote.*

V svetišču Jeruzalemskega templja, v katero je smel le duhovnik stopiti, je stala »miza izpostavljenih kruhov«. Vsako soboto namreč so judovski duhovniki devali na to mizo dvanajst kruhov, Gospodu v dar, da bi bili takorekoč vedno pred njegovimi očmi. Od teh kruhov, ki so se morali vsako soboto prenoviti, so smeli le duhovniki jesti na svetem kraju. Ko bi se bil predrznil kak drug človek jesti, pregrešil bi se bil proti najsvetejšemu, proti Bogu samemu. In vendar je bilo farizejem dobro znano, da je kralj David nekdam, ko je prišel ob svojem begu ves lačen v mesto Nobe, prosil velikega duhovnika Ahimeleka ali Abijatarja, kruha

zase in za ljudi, kateri so bili ž njim. Duhovnik mu je odgovoril, da nima vsakdanjih kruhov, marveč le posvečene kruhe v svetem šotoru, (ki ga je bil Savel ukazal iz Sila prenesti v Nobe); in od teh kruhov mu da. In glej! David in njegovi ljudje so jedli od teh Bogu posvečenih ali izpostavljenih kruhov, in še nobenkrat se mu to ni štelo v greh. Če je torej bilo neduhovniku dovoljeno v sili jesti celo od posvečenih kruhov, kako da bi ne smeli apostoli smukati in meti klasje tudi v soboto (če že hočejo hinavski farizeji tako delo na vsak način prištevati hlapčevskim delom), ker jih sili potreba, da si lakoto utolažijo?

Drugi dokaz, da apostoli niso nič napačnega storili, če so v soboto klasje smukali, se naslanja na hlapčevska dela, katera judovski duhovniki v soboto opravljajo za tempelsko službo, ko morajo n. pr. živino klati, iz kože devati in razsekavati ter še mnogo drugega. Ako je tako delo v soboto opravičeno, ker je v čast božjo v tempelski službi, kako da bi ne smeli klasja smukati apostoli, ki Kristusa spremljajo, ki so v njegovi službi, in vendar je Kristus več kakor tempel, saj je Sin božji.

Tretji vzrok, s katerim opravičuje apostole, je pa ta, ker jim je sam dovolil. *Sin človekov je tudi gospod sobote*, t. j.: Bog je dal postaviti soboto posvečevati s praznovanjem. Bog pa tudi lahko dovoli, da se sme delati v soboto, ako to zahteva blagor ljudi, ker tu usmiljenje nadomesti dar, saj je sobota zarad človeka, ne pa človek zarad sobote.

To so trije vzroki, ki tudi pri nas opravičujejo hlapčevsko delo ob nedeljah in praznikih: ako zahteva čast božja, ljubezen do bližnjega ali velika sila in pa, če to dovoli sv. cerkev, ki je namestnica božja.

III. Neko drugo soboto je šel Jezus v shodnico in je učil. Bil je pa ondi človek, ki je imel suho roko. Pismarji in farizeji so pazili na Jezusa, če bo ozdravljaj v soboto, da bi kaj našli, zarad česar bi ga tožili. Zato ga vprašajo: *Se li sme zdraviti o sobotah?* On pa je vedel njih misli in zato je dejal človeku, ki je imel suho roko: *Vstani in stopi na sredo!* In vstal je in stopil. Jezus tedaj vpraša: *Ali se sme v soboto dobro delati ali hudo, življenje oteti ali pogubiti?* Oni pa so molčali. Nato jim reče: *Kdo izmej vas, ki bi imel edino ovco, bi je ne prijel in izlekel, ko bi mu v soboto padla v jamo? Koliko boljši pa je človek mimo ovce? Zatorej se sme v soboto dobro delati.* In pogledal je okoli po njih v sveti jezi užaljen zarad slepote njih srca in rekel človeku: *Iztegni*

svojo roko! Iztegne jo in je bila zdrava kakor druga. Farizeji pa so bili polni togote in so šli ven ter se posvetovali s Herodijani, kako bi ga mogli umoriti.

Kako so grozovito nadležni ti farizeji in kako zvijačni pa zlobni! Kakor bi se bili dogovorili po vsej deželi, da hočejo na vsak način Jezusa pripraviti v zadrego s »sobotnim vprašanjem«, se zaletavajo vanj ob vsaki priliki. A kako lepo se sveti tej satanski zlobnosti nasproti nebeška modrost in blagovitost božjega Zveličarja! Kako duhovita — če po človeško govorim — je primera o edini ovci, ki bi v soboto padla v jamo, češ, z nemo živalijo imate več usmiljenja nego s človekom! Kako zmagovalno je vprašanje, ki jim je zastavi kot odgovor na njihovo vprašanje: *Se li sme zdraviti o sobotah?* namreč: *Ali se sme v soboto dobro delati ali hudo, življenje oti ali pogubiti?* Kaj takega niso pričakovali, — kar sapo jim je zaprlo! Tem glasnejše pa je govorila njih jeza; celo s svojimi sovražniki Herodijani se zvežejo zoper Jezusa. Herodijani so se namreč imenovali taki ljudje, ki so bili prijazni Herodu in torej tudi zavzeti za rimsko vlado. To stranko so farizeji sicer sovražili iz dna svoje duše, a kadar se gre zoper Jezusa, takrat jim je vse dobro, da le služi njihovim satanskim nameram! — Skoro še bolj kakor Jezusovi nebeški modrosti se moramo čuditi njegovi nepremagljivi krotkosti, mirnosti in potrpežljivosti. To večno zalezovanje, zavijanje in preganjanje, ta kačja zvitost in nepoštenost bi bila že zdavno upognila vsako drugo srce, a Jezusovega premilega Srca ne more! O, kako je Jezus velik tudi takrat, kadar se jezi: *užaljen in resnoben pogled*, to je vse! Takoj prevlada usmiljenje in začne učiti, dokazovati, prepričevati, kakor da bi imel pred seboj same nedolžne, poslušne ovčice, ne pa gladnih volkov, ki vedno prežijo, kako bi ga ugonobili, da bi se samim nič ne zgodilo. Še celo čudeže takorekoč skriva pred njimi, da bi jih ne dražilo. Kar res ganljiv se mi zdi dostavek o Jezusovi milobni krotkosti, s katerim konča sv. evangelist Matevž ta dogodek. Piše namreč: *Jezus pa, ko je to zvedel, (namreč, da so se farizeji s Herodijani posvetovali, kako bi ga umorili) je odstopil od ondod; in veliko jih je šlo za njim in jih je vse ozdravil, in jim je zapovedal, da bi ga ne razglasili. Da bi se dopolnilo, kar je govorjeno po Izaiju preroku, kateri pravi: Glej, moj hlapec, katerega sem izvolil, moj ljubi, do katerega ima dopadenje moja duša. Svojega duha bom vanj položil in bo pravico oznanoval nevernikom, ne bo se prepiral in ne bo vpil, tudi ne bo nihče slišal na ulicah*

njegovega glasu. Potrtega trsta ne bo zlomil in ne ugasnil tlečega stenja, dokler pravice ne privede do zmage. In v njegovo ime bodo upali neverniki.

Iz današnjega govora vidite, koliko se je spremenilo od prve velike noči. Prvikrat je Jezus tudi v Jeruzalemu kazal svojo božjo oblast, pa le bolj mimogredé, ker je izpodil iz templja oskrunjevalce hiše božje in se nekako skrivnostno skliceval na svoje prihodno vstajenje; sedaj pa stori veličasten čudež in na podlagi tega božjega dejanja dokazuje obširno in temeljito, da je pravi Bog, ter razodene farizejem vso njihovo versko propalost in nagoto, ker ne verujejo niti sv. pismu, na katero so toliko ponosni, niti Mozesu, ki jim je največji prerok, to pa iz sovraštva do Jezusa, ki ga nočejo spoznati in priznati. Sovraštvo zoper Jezusa je mej tem že močno narastlo in se bolj in bolj bliža vrhuncu, zakaj že govorijo o moritvi, in se že posvetujejo, kako bi jo izvršili. Jezus pa kakor zmagovalen kralj odbija vse sovražne napade na desno in levo, ter junaško nadaljuje svoj nebeški poklic.

Mi pa obudimo prav živo vero v Jezusa, trdno prepričani, da je pravi živi Bog, v vsem enak svojemu nebeškemu Očetu in nikar nikdar ne pozabimo tega, da bo kdaj naš sodnik; sedaj nam je še kakor krotko Jagnje usmiljen, takrat nam bo le neskončno pravičen povračnik. Pripravljajmo se vedno za to božjo, večno odločilno preskušnjo zlasti s pravo pokoro, ki je označena z besedami, ki jih je govoril Jezus ozdravljenemu bolniku: *Ozdravljen si, ne greši več, da se ti ne prigodi kaj hujšega.* Amen.

A. Kržiž.

Priložnostni govori.

Sopraznik sv. Marka.

Molitev za spreobrnjenje grešnikov.

Bratje moji! Če kdo izmed vas zajde od resnice in ga kdo vrne, naj ve, da kdor grešnika vrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smrti in pokril veliko število grehov. Jak. 5, 20.

Procesije sv. Marka dan in križev teden je katoliška cerkev posebno zato vpeljala, da bi v goreči molitvi Boga prosili za njegov blagoslov pri poljskih sadežih in da bi nas obvaroval nesreče: slane, toče, požara, povodnji i. t. d. Zato nam tudi ukazuje, da v litanijah pravimo dvakrat po vrsti: *Da sad zemlji daj in ohrani!*

Ali kakor je Bogu taka molitev ljuba in prijetna, mu je še veliko ljubša in prijetnejša, kadar prosimo: *da nam zanesi, da nam odpusti, da nas k pravi pokori pripelji!* Zato popred prosimo za duhovne potrebe in dobrote, potem še le za časne. Med vsemi molitvami je Bogu najljubša molitev za spreobrnjenje grešnikov; in ravno o tej bi rad danes govoril, ter pravim: Za spreobrnjenje grešnikov moramo moliti: a) z avoljo Boga, b) z avoljo Jezusa, c) z avoljo našega bližnjega in d) z avoljo nas samih.

1. Za spreobrnjenje grešnikov moramo moliti z avoljo Boga. — Mi vemo, da vsak greh Boga žali. Ako pa Boga ljubimo, nas mora boleti, če je Bog žaljen. In vendar, kako malomarno se obnašamo, kadar slišimo o velikih hudobijah in pregrehah, ki se gode po svetu. Kako vse drugače so ravnali svetniki!

Sv. Stanislav Kostka je vselej omedlel, kolikorkrat je slišal le nespodobno besedo; sv. Magdalena Paciška je po cele noči prečula in prejekala, kadar je slišala o kaki veliki pregrehi. Rekla je: O moj Bog, moja ljubezen, kako me boli ker te ljudje tako malo poznajo in ljubijo; če ne moreš dobiti nikjer stanovanja, prosim te, pridi k meni in prebivaj pri meni! — Ko je sv. Ignacij Loj. naredil v Rimu dve hiši, kamor bi grešniki hodili za celi teden delat duhovne vaje in spraviti se z Bogom, mu je nekdo rekel: Škoda za denar, kar staneta ti hiši, vsaj koristilo tako ne bo nič; grešniki bodo potem zopet, kakor so bili popred! Svetnik pa je odgovoril: Moj trud in vsi stroški mi bodo bogato povrnjeni, če Bog le eno noč ne bo žaljen in če se spreobrne le en sam grešnik. — Ravno ta svetnik je tudi rekel: Če bi tudi vedel, da grem danes precej v nebese, bi vendar raje ostal še na zemlji, da bi le mogel še kako dušo rešiti!

2. Za spreobrnjenje grešnikov molimo z avoljo Jezusa Kristusa. Pomislimo le, kaj je Jezus storil za naše odrešenje, za naše izveličanje, za spreobrnjenje grešnikov. — Zapustil je zato nebese in prišel na revno zemljo. — Grešnike rešiti, to je bila njegova želja, njegova jed, glavna naloga njegovega življenja in trpljenja. Da bi grešnike pridobil in spreobrn timer, je hodil za njimi, je jedel ž njimi; vabil jih je, učil jih je in kakor pastir, ki najde zgubljeno ovco, se je veselil, kadar se je kak grešnik spreobrn timer in poboljšal. — In če je na oljski gori krvavi pot potil, če je bičan in kronan bil, če je težki križ nosil in na križu umrl in svojo kri do zadnje kaplje prelil, je vse to storil za spreobrn timer grešnikov. Kar je Jezus storil in trpel za spreobrn timer grešnikov, tega sploh še razumeti ne moremo in bomo spoznali še le na sodnji dan.

Toliko pa je gotovo, da bi bil Jezus rad še več trpel in še večkrat rad umrl za grešnike; in da ga je to najhuje bolelo, ko je videl, da bo pri mnogih grešnikih vse njegovo trpljenje zastonj. Kadar je sv. Klara Montefalska slišala, da kdo v velikih grehah živi, je precej pokleknila pred podobo križanega Jezusa in je jokaje zdihovala: Ali je tedaj vse zgubljeno za to dušo, za katero je moj Jezus toliko trpel? Trpljenje Jezusa Kristusa, njegovo neskončno zasluženje je cena za rešenje grešnikov, in če to zasluženje Bogu darujemo, s tem najbolj potolažimo jezo božjo in grešnikom najhitreje pomagamo k spreobrnjenju.

3. Za spreobrnjenje grešnikov moramo moliti za voljo grešnika samega. — Ako vidimo bližnjega v pomanjkanju, v nesreči, se nam gotovo smili in če moremo, mu pomagamo. Najbolj nesrečen pa je gotovo naš bližnji takrat, kadar je v smrtnem grehu. Revež je naš bližnji, kadar nima kaj obleči — in glejte, grešnik je oropan obleke milosti božje! Revež je naš bližnji, če mu toča pobije, slana vzame, požar uniči! in glejte, greh še vso večjo škodo prinese na duši. Grešnik namreč ne zgubi le nekaj premoženja, kakšno posestvo, kakšno časno dobroto: on zgubi vse kaj več; on je zgubil milost božjo, zgubil mir vesti, zgubil nebesa, zgubil svojega Boga! In to ravno je strašno, ker grešnik nikoli nima miru. Naj gre kamor hoče, huda vest ga peče, pri vsem blagostanju vendar ni srečen in tudi po noči ne počije! Vidimo torej, da grešniku skažemo največjo pomoč, ako mu pomagamo iz njegovih grehov, ako molimo za njegovo spreobrnjenje!

Tu nam zopet dajejo lep zgled svetniki: Sv. Ignacij je rekel: Rad bi vsaki dan tisočkrat umrl, če bi mogel le eno samo dušo rešiti! — Sv. Frančišek Saleški je rekel: Raje pustim danes škofovsko kapo in sedež, kakor pa skrb za grešnike. — Sv. Katarina Sijenska je želela stati na robu peklenškega prepada, da bi duše branila večno pogube.

In kaj delajo misijonarji in sploh duhovniki? Ali ne zapuste svojih ljubih in domačega kraja in hodijo po svetu duš iskat in reševat! Vsaj se ve, da ne more vsak tega storiti: ali opominjati in svariti pa vendar moreš svojega bližnjega, in če tega ne, vsaj moliti pa moreš za njegovo spreobrnjenje. Spreobrnjenje grešnikov je namreč delo milosti božje. Te milosti pa na doseže brez molitve. Če sam za to ne moli, morajo pa drugi zanj moliti.

Pa praviš, da tvoja molitev ne pomaga! Tega ne veš. In če bi grešniku ne pomagala, gotovo goreča stanovitna molitev tebi

pomaga. — Mnogokrat pa se je že kak trdovraten grešnik spreobrn timer le po nadležni molitvi drugih.

Leta 1370 je zbolel v Sijeni na Laškem nek Nardino, ki je zelo hudobno in pohujšljivo živel. Njegov župnik ga je večkrat obiskal in mu prigovarjal, naj se spove in z Bogom spravi; pa vse zastonj. V tej stiski gre župnik k sv. Katarini Sijenski in ji priporoči tega grešnika v molitev. Svetnica se precej obrne do križanega Jezusa in prosi silno in goreče za tega grešnika. Tedaj se ji Jezus prikaže in pravi: Ta grešnik ni le mene in mojih svetnikov preklinjal, ampak je tudi neko sveto podobo, na kateri sem bil naslikan jaz in moja Mati, iz zaničevanja v ogenj vrgel! Ali ni tedaj pravično, da ga tudi jaz sedaj zavržem v večni ogenj? Svetnica pa mu odgovori: Moj sladki Zveličar! Spomni se, da si za nas in tudi za tega grešnika prišel na svet in da si tudi zanj svojo kri prelil. Jaz nisem sedaj prišla pravdati se s tvojo pravičnostjo, ampak prosit tvojega usmiljenja. Saj nimam drugega veselja na svetu, kakor grešnike k tebi voditi. Ako mi to veselje vzameš, kaj naj še delam tu na zemlji? Premilostni Zveličar, nikar me ne zavrzi izpred svojega obličja in daj mi tega grešnika; njegovo trdovratno srce je v tvojih rokah! Tako je molila in zdihovala celo noč! In glejte, Jezus jo je uslišal. Zjutraj ta trdovratni grešnik sam prosi, da naj gredo po gospoda; potem se res skesano spove, pobožno sv. zakramente sprejme in še tisti dan z Bogom spravljen, mirno umrje!

Zato je katoliška cerkev potrdila in odobrila ter z odpustki obdarovala bratovščini presv. Jezusovega Srca in Srca Marijinega, ki imata namen moliti za spreobrn timer grešnikov, in se je res ravno po teh dveh bratovščinah spreobrnilo na tisoče grešnikov, ki bi bili sicer pogubljeni!

4. Za spreobrn timer grešnikov moramo moliti za voljo nas. Gotovo želimo vsi zveličani biti. V ta namen pa nam posebno služi molitev za spreobrn timer grešnikov. Kako to? Prav naravno. Če namreč prav goreče molimo za spreobrn timer grešnikov, tedaj gotovo želimo, da bi bližnji Boga več ne žalil, da bi več smrtno ne grešil. Ta molitev pa bi ne bila resnična, če bi mi sami v grehih živeli. Tedaj bi nam Bog po pravici lahko očital in rekel: Kako moreš za spreobrn timer grešnikov moliti, ko si sam v smrtnih grehih; najprej se sam poboljšaj, najprej se sam reši svojih grehov, potem šele moli za druge. — Ako smo pa enkrat sami brez smrtne greha, potem bo naša molitev za spreobrn timer grešnikov posebno Bogu dopadljiva in nam koristna. Zakaj kolikor večje in imenitnejše je dobro delo, toliko večje bo tudi plačilo za to. Ali je pa mar katero večje dobro delo, kot rešiti kako dušo pred pogubo. Človek, poglej nebo in na nebu posejanih brez števila zvezd,

poglej zemljo in vso njeno krasoto! Pa kaj je vse to proti lepoti tvoje duše. Bog zna najbolj ceniti vsako reč in kaj je dal za dušo? Ne zemlje, ne neba, ampak svojo kri, svojo dušo je dal za tvojo dušo. Odkar je Jezus za človeško dušo umrl na križu, od takrat ne more biti nobenega dvoma več nad njeno vrednostjo! Zato je rešitev duš po besedah sv. Dionizija med vsemi velikimi reči največja! Zato bo pa Jezus tudi vsako dušo plačal z večnim plačilom; za vsako dušo bo dal posebno krono.

Nek duhovnik je umiral. Okoli stoječi so bili zelo prestrašeni, ker so videli, da duhovnika smrt nič ne skrbi; zakaj mislili so, da nobeden, če je še tako sveto živel, ne sme biti brez skrbi na zadnjo uro. Ali duhovnik jim je odgovoril: Ali sem mar služil Mahomedu? Jaz sem marveč služil dobremu mogočnemu Gospodu; jaz sem mu toliko duš pridobil in pred pogubljenjem obvaroval; ali mar menite, da bo sedaj moja zavrgel? — Kakor je bilo že rečeno, je s v. Ignacij raje hotel na svetu ostati v negotovosti svojega zveličanja, samo, da bi še več duš pridobil. Ko mu je nekdo rekel, da to ni krščansko modro, če za druge duše bolj skrbi kot za svojo, mu je odgovoril: Saj Bog ni tak tiran (tako neusmiljen), ko vidi, da svoje zveličanje stavljam v nevarnost, da bi mu duše pridobil, da bi potem pa mojo dušo zavrgel.

Gotovo je torej, da ko delamo in skrbimo za dušo bližnjega, s tem delamo in skrbimo tudi za lastno dušo; gotovo je tudi, da kolikor več duš rešimo, toliko bolj gotovo bomo tudi sami zveličani.

Torej radi, pogosto, goreče in stanovitno molimo za spreobrnjenje grešnikov. S tako molitvijo se prikupimo, kakor smo slišali, Bogu, se hvaležne skazujemo Jezusu za njegovo trpljenje, koristimo najbolj bližnjemu in skrbimo s tem tudi za lastno zveličanje in si pridobivamo največje plačilo, kakor piše sv. apostol Jakob: *Bratje moji! Če kdo izmed vas zajde od resnice in ga kdo vrne, naj ve, kdor grešnika vrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smrti in pokril veliko število grehov.* Amen.

J. Ažman.

Krščanski oče.

I. Ime: oče.

(Dalje.)

Bog je ljudi vstvaril po svoji podobi, da smo njemu po duši podobni ... mi imamo um, voljo, kar je majhna predpoda popolnosti nebeškega Očeta. Bog pa je hotel nekaj te očetovske časti, oblasti in dolžnosti prepustiti vam,

očetje. Bog vas je izvolil za posredovalce, da ste dali življenje svojim otročičem, da zamorejo otroci poleg nebeškega Očeta tudi vas imenovati očeta. Nadalje: kakor smo vsi ljudje Bogu nekaj podobni, tako so tudi vaši otroci vam podobni, po obrazu, po drugi zunanosti — pa tudi po obnašanju in duševnih lastnostih. Kakor nebeški Oče skrbi za vse ljudi na svetu, tako vam je prav posebno pripuščena skrb za telesni blagor vaših lastnih otrok. Kakor nas nebeški Oče s svojo milostjo posvečuje, in k dobremu napeljuje — tako skrbi za naše duše, tako ste vi očetje postavljeni, da skrbite za duše svoje domače družine. Kakor je nebeški Oče vse ljudi vstvaril, da bi v nebesa prišli in se pri njem vekomaj veselili, ravno tako mora vsak krščanski oče gojiti to željo, da bi se njegovi otroci zveličali.

Glejte torej, preljubi očetje, ali niste res namestniki nebeškega Očeta? Vaša očetovska čast in oblast je izposojena od Boga samega. Vsaka oblast je od Boga, prav posebno pa očetovska oblast. Zato je umevno tudi, da je oče gospod, zapovednik čez svoje otroke; zato je umevno, da mora oče, kakor vsak drug predstojnik, od svojih podložnih tirjati spoštovanje. Zato je tudi popolnoma gotovo in umevno, da morate vi otroci, majhni in veliki, očete spoštovati, ubogati, jih ljubiti... Tudi o očetih veljajo besede: *Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje...*

Da, otroci, v vesti ste dolžni spoštovati stariše, očete in matere. Kolika je očetovska čast, spoznamo lahko iz tega, ker

2. je Bog sam očete prav posebno postavil pod svoje varstvo.

Bog je na Sinajski gori dal deset božjih zapovedij. Prve tri govoré o dolžnostih do Boga. Ko je Bog razodel, kako naj Boga častimo, se je brž potem spomnil ravno vas očetov (in mater).

Kako kratka sicer, pa ostra in pretresljiva je zapoved: *Spoštuj očeta (in mater), da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji...!*

A Bog ni dal samo gole zapovedi. Edino pri četrti zapovedi je postavljeno še posebno plačilo za one, ki jo spolnjujejo. Z najostrejšimi besedami žuga sv. pismo nehvaležnim, sprijenim otrokom. *Proklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta ali matere; in vse ljudstvo naj reče: Amen.* (V. Mojz. 27, 16.) — *Kdor kolne svojega očeta ali svojo mater, naj smrti umrje.* (II. Mojz. 21, 17.) — *Okó, ki zasramuje svojega očeta in zaničuje svojo mater, naj krokarji ob potoku izkljujejo in mladi orli požró* (Preg. 30, 17.).

Nasprotno pa se obeta blagoslov otrokom, ki spoštujejo očete in matere. *Kdor časti svojega očeta, bo imel veselje nad svojimi otroci, in katerikoli dan bo molil, bo uslišan.* (Sir. 3, 5.) — *Kdor časti svojega očeta, bo dolgo živel, in kdor je pokoren svojemu očetu, bo v tolažbo svoji materi.* — *Kdor se Boga boji, spoštuje svoje stariše, in njim služi kakor svojim zapovednikom . . . V besedi in dejanju in z vso potrpežljivostjo časti svojega očeta, da bo njegov blagoslov prišel na te, in njegov blagoslov ostane pri tebi vekomaj.* (Sir. 3, 5—10.)

V sv. pismu pa tudi najdemo lepe zglede, kako blagoslovljeni so bili otroci, ki so spoštovali svoje stariše. Spomnimo se le na egiptovskega Jožefa, katerega so oče posebno radi imeli.

Kaj se učimo lahko iz tega, da je Bog tako zabičaval otrokom, da morajo spoštovati očete? — Iz tega se učimo, da mu morajo očetje Bogu posebno pri srcu biti — iz tega se učimo, da Bog krščanske očete visoko čisla. Bog sam je takorekoč očetom hotel delovanje olajšati s tem, da je otroška srca napolnil s spoštovanjem, vdanostjo in ljubeznijo do starišev. Za kaznujočega nadzornika malopridnih otrok pa se je postavil Bog sam.

Pa tudi očetom je Bog to delo olajšal s tem, da je tudi njim vdihnil ljubezen do otrok.

3. Bog je podelil očetom nebeško doto — ljubezen do otrok. Poglejmo v srce vernega, pridnega očeta! Vse njegove misli in želje so pri otročiču. Ne boji se ne truda, ne znoja, ne trdega dela, ne skrbi, ne pomajkanja, kadar je treba skrbeti za srečo otrokovo: temuž je pripravljen od svojih ust si pritrpati, sam revno oblečen biti, sam trdo in varčno živeti, da more le otrokom kaj dati, da more le skrbeti za otroke. Mučijo ga skrbi pri poslih, pri gospodarstvu, pri delu: zmučen zvečer pride domu, a vse je pozabljeno, ko mu priskakljajo otročiči nasproti, da mu veseli podajo svoje nežne ročice.

Recimo pa: Bog je tebi oče podaril dete — pa se ga sramuješ, pa ga ne ljubiš, pa se malo meniš zanj, pa godrnjaš, da imaš toliko družine, pa pripuščaš vso skrb za otroke le svoji ženi: mož — ali zaslužiš ti ime oče? — Le surov, spriden človek bi zamogel tako ravnati.

Kdo pa je očetom dal tako rahločutno srce, da so tako navezani na svoje otroke? Bog je to storil; Bog je skrbel za očete. Bog je vladar celega sveta. Od svojega neskončnega usmiljenja, od svoje neizmerne očetovske dobrotljivosti, je nekoliko od vzel, da si ti oče prejel za doto nekaj božje dobrot-

ljivosti in ljuheznjivosti, da ti zamoreš vspešno voditi svojo domačo družino.

Poglej: kako častitljivo je tvoje ime: oče.

Ne bilo bi prav, ako bi se tega imena sramoval. To zamoreš le tedaj storiti, ako se ne zavedaš svoje očetovske časti. Dobrega očeta pa mora vsak pameten človek spoštovati.

Ker že beseda: »oče« toliko pomeni, zato se večkrat rabi ta beseda, kedar hočemo koga posebno počastiti. Po mnogih krajih pravijo farani župniku navadno samo »oče«; županom se nadeva časten star pridevek: »oče župan«; spovedniku se reče »duhovni oče«; papežu se reče »sv. Oče«.

Tako se ime: »oče« na zemlji časti. Brezdvoma je to ime v časti tudi v nebesih. Krščanski očetje bodo med izvoljenci nebeškimi gotovo posebno odlikovani, saj so bili božji namestniki na zemlji, in Bog sam je skrbel za-nje. Očetje, bodite ponosni na ime: oče. Zavedajte se svoje časti, s hrepenenjem, da svojemu vzvišenemu stanu primerno živite. Zavedajte se tega, da vi lahko veliko veliko dobrega storite, pa tudi mnogo hudega zakrivite.

Leta 1878. je slavil na Tirolskem preprost kmet svojo zlato poroko. Vse je bilo židane volje. Najlepše pa je bilo, da je imel oče zbranih krog sebe 12 pridnih otrok, katerih nekateri so pripeljali s saboj tudi svoje otročiče. Vse je blagrovalo starčka, ki je sedel sredi svojih otrok in ga povpraševalo, kako je mogel tako dobro vzgojiti toliko sinov in hčer. On pa pravi: »S prvim je bilo pač dosti truda, drugi so se potem po njem vzgajali.« — Krščanski očetje! posnemajte tega srečnega očeta. Pričnite pravo krščansko vzgojo precej pri prvem otroku. Nebeški Oče, ki vas je tako odlikoval, vam bo dal svojega blagoslova. Amen.*)

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

A.

1. Nove lourške šmarnice. Francoski spisal Henrik Lasserre. Z dovoljenjem pisateljevim poslovenil Janez Godec, kapelan. Ljubljana, 1899. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. Str. 300. — Ni je med Slovenci tako priljubljene pobožnosti, kakor so šmarnice. Prepričani smo, da se bode letos naše verno ljudstvo posebno rado udeleževalo te pobožnosti ondi, kjer se bode rabile imenovane nove šmarnice. — Znani Henrik Lasserre je izdal lepo delo: »Les Episodes miraculeux

*) Opomba uredništva. Častite gg. naročnike prosimo, da 8. in 9. vrsto na str. 195 (od spodaj) tako-le popravijo: Ko bi bili hlapei iz naših krajev, bi bili rekli: »Včeraj ob eni uri popoldne ga je pustila mrzlica«, i. t. d.

de Lourdes*, v katerem opisuje štiri znamenite čudeže v Lurdu, namreč čudež na Veliki Šmaren, ozdravljenje lavórskega mizarja, ozdravljenje Ivane Fontnéske in devetdnevnicó alžirskega župnika. Ta knjiga je kmalu zaslovela po širnem svetu; prevedena je bila v razne jezike. Premnogim bolnikom je zbudila zaupanje do lurske Matere Božje, sli so v Lurd in so bili ozdravljeni. Še več jih je knjiga izpreobrnila. Da bi še bolj razširil Marijino slavo, izdal je H. Lasserre svoje delo v obliki šmarnic. V to je porabil omenjene dogodbe, razdelil jih v 31 delov in vsakemu dodal molitev. To knjižico je iz francoščine v prav lepo slovenščino preložil vč. g. Janez Godec. Založila jo je Katoliška bukvarna, ki jej je dodala tudi kratek pa jako primeren molitvenik, ter jo prodaja po cenah, navedenih v naznanilu na zavitku. Naj se oznanjuje slava lurske brezmadežne Device in Matere letošnji majnik po vseh slovenskih cerkvah, zlasti še v ljubljanski škofiji, kjer bodo verniki še posebno radi kaj slišali o božji poti, kamor so potovali lansko leto presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, in kjer so tako goreče molili za to, da se v lepi naši slovenski domovini ustanové potrebni zavodi za dobro, v resnici krščansko vzgojo naše mladine.

B.

1. Praktisches Handbuch für Katecheten, enthaltend den vom österreichischen Gesamt episkopat approbierten »Grossen Katechismus« mit kurzen Wort- und Sacherklärungen von Dr. Franz Oberer, f.-b. geistl. Rath, Spiritual im f.-b. Clerical-Seminare in Graz. Fünfte nach dem neuen Katechismus umgearbeitete, mit der vierten gleichlautende Auflage. Erste Abtheilung. Graz. Verlag von Mosers Buchhandlung. 1899. — 8°. VIII + 518 str. Cena 2 gld. — Navodilo za uporabo novega katekizma, ki so je izdali avstrijski škofje 25. nov. 1897, naroča katehetom: »Da bode katehetično delovanje plodovito, je potreba, da se katehet od slučaja do slučaja in pred vsako katehezo vestno pripravlja. Treba je, da tvarino sam temeljito premisli, vsako posamezno besedo vprašan in odgovorov natančno preudari in si katehezo tako prisvoji in priredi.« Nikakor ni dovolj, da veroučitelj pozna sam za se pomen besedi, ampak vedeti mora tudi, kako bo otrokom razložil to ali ono besedo. Zato si mora zlasti z dušnopastirskimi opravili večkrat preobloženi katehet poiskati primernih pripomočkov, da se poleg izpolnjevanja drugih svojih dolžnosti usposobi za plodovito katehetično delovanje. Tak pripomoček je navedena Obererjeva knjiga, ki je v četrtn in peti izdaji izdelana na podlagi novega katekizma. Dosedaj je izšel prvi del, ki podaja razlago prvih treh poglavij katekizma. V Obererjevi priročni knjigi za katehete, v kateri je natisnen tudi ves tekst »velikega katekizma«, ne bremo izdelanih katehez, ampak le temeljito besedno in stvarno razlago z dobro izbranimi in primerno vpletenimi svetopisemskimi zgledi, torej nekako »okostje kateheze«, kakor pisatelj sam piše v uvodu k tretji izdaji. Za kateheta preostane pri uporabi Obererjeve knjige še dovolj lastnega dela. In to je dobro, da ni preveč navezan na knjigo. Za kateheta začetnika pa tudi Oberer sam pripozna (v uvodu k 4. izdaji) veliko korist izdelanih katehez, kakor so Mayjeve, Schmittove ali jedrnate Dreherjeve. — Obererjeva knjiga se dobiva v Katoliški bukvarni in stane izvod 2 gld. Tudi Slovenci dobimo okoli Velike noči, kakor naznanja »Voditelj«, izvirno razlago (novega) Srednjega katekizma, ki jo bo izdal pisatelj dr. J. Krizanič, kanonik in profesor pastirstva v Mariboru. —j.

2. Dr. Schell na indeksu. Nenavadno književno poročilo je danes prišlo na vrsto poročevalcu Duh. Pastirja. Ker smo poročali o večini del dr. Hermana Schella, poročati nam je danes o najvišji recenziji teh del, katera recenzija jih

je dela na indeks. Dne 23. febr. t. l. je izšel odlok kongregacije za indeks, v katerem je prepovedala te-le knjige Schellove: 1. Kathol. Dogmatik, in 6 Büchern. 2. Die göttliche Wahrheit des Christenthums, in vier Büchern. 3. Der Katholicismus als Princip des Fortschrittes. 4. Die neue Zeit und der alte Glaube.

Ker so te knjige iz ožje stroke poročevalčeve, zato smo se kolikor toliko zanje zanimali in z njimi pečali. V poštev prideta najprej prvi dve deli, zakaj štev. 3. in 4. sta samo brošuri. Povod jima je dal pač paderbornski knjigar Schöningh, jako pošten mož in katoliški založnik, ki je z najboljšim namenom jel izdavat svojo »Wissenschaftliche Handbibliothek« in v tej v prvi vrsti: »Theologische Lehrbücher«. Povabil je najboljše moči, znane nemške učenjake na sodelovanje. Res je izšlo nekaj prav dobrih učnih knjig, kakor n. pr. Göpfertova morala, toda v dogmatiki Schöningh ni pogodil pravega moža. Da je začel pisati Schell, je bilo pisatelju in založniku v nesrečo. Schell je mož posebnega kova. On ima sicer obširno bogoslovno in modroslovno znanje, toda kakor nekdanj Hermes, Günther i. dr., tako se je tudi Sch. preveč udal spekulaciji na polju katoliških dogem. Že 1. in 2. zv. sta imela ta značaj, in težko je bilo bralcu prebaviti vsa izvajanja pisateljeva iz njegovega pojma o Bogu, ki mu je »der Selbstwirkliche«. Navzlic temu sta dobila potrjenje münsterskega ordinarijata. A naslednja dela niso dobila več cerkvenega potrjenja, in kritika je morala majati z glavo. Schell je pa na svojo učenost ponosen mož, ki ni lahko prenesel vsega, kar se mu je oporekalo, temveč je deval vse na rovaš nezmožnosti nasprotnikov, češ, da za vedo nimajo pravega smisla. Utrdila se mu je misel, da katoliška cerkev v znanstvu ne napreduje in v tem prepričanju je pisal brošuro, omenjeno pod štev. 3. S tem je pa stopil Schell s polja strogega znanstva na polje dnevnih vprašanj in časnikarskega boja, in vsa stvar je postala ne samo kočljiva, ampak tudi nevarna. Ni treba tajiti, da je izrekel Schell tudi marsikatero pametno misel, toda tendencija spisa, ki je poleg drugega tudi velikonemškega duha in sovražna jezuitom, je kvarljiva. Pred vsem pa je — kolikor moremo soditi — pospešilo Schellovo obsodbo pri rimski stolici to, da so začeli nasprotniki prav obilno izrabljati Schellovo knjižico zoper katoliško cerkev, in je naposled Schell spisal še drugo brošuro (štev. 4.), v kateri ni popravil svojih napak, ampak jih povečal. V teh razmerah res ni mogla molčati rimska stolica, ker je bilo gibanje čim dalje silnejše. In — Roma locuta est.

Nič ni dvomiti, da ta obsodba ne bi pomirila onih duhov, ki so dobre volje, nasprotnikom pa je orožje izbito iz rok. Katoliški vedi ne bo najmanjše škode. Dogmatičnih knjig Schellovih pač niso mnogi brali, zakaj jako trde in težavne so navadnemu umu, a kdor bi jih bral brez trdnega temelja v bogoslovni vedi, utegnil bi se navzeti duha pretirane spekulacije, kakoršna je n. pr. tudi v Güntherjanskih spisih.

Mi smo poročali o večjih Schellovih delih, kakor poročamo o raznih novih književnih pojavih. Priznavamo pa danes radi, da nas je deloma zaupanje na katoliško trdko, deloma na ordinarijatsko potrjenje prvih dveh zvezkov naredilo nekoliko preoptimistične gledé na poslednje zvezke. Sicer je pa tudi velik razloček, ali kaj iz prepričanja priporočamo, ali o knjigi samo povemo, da je izšla in da obdeluje to in to tvarino.

Ako je verjeti poročilom, je Schell pripravljen udati se obsodbi rimske stolice.

Dr. Fr. L.